

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Khuen szint vall.

Budapest, február 8.

Heteken keresztül csupa alázat és diplomácia volt Khuen. Minden szava bocsánatkérés volt, hogy élni, lélegzeni és kormányozni mer. Mindig sirt egy verset, ha véletlenül valakinek érzékenysébe ütközött. Első nyilatkozataiban csak úgy hemzsegek ezek a kifejezések: „senkit sem akartam sérteni” . . . „távol áll tőlem, hogy bárki jogos érzékenységet bántsam” . . . „csak általánosságban beszélek s szavam személyek ellen nem irányul” . . .

Akkor sima volt, diplomata, alázatos. Még nem melegegett a helyére s még senkinek esetleges támogatásáról sem akart lemondani. Behunyta a szemét, süketet játszott, lenyelt minden kellemetlenséget s még ő kért bocsánatot, ha egy határozottabb szó siklett ki az ajkai közül. Ma pedig, mikor kilépett a Burg kapuján s végre egészen biztosan érezte magát a nyeregben, egyszerre eldobta a diplomata alázatos maskaráját s egy ujságirónak arra a kérdésére, hogy azt a hangot, melyet Hieronymi ütött meg Iglón, folytatni szándékozik-e a kormány, önhittén, elbizakodottan, legényes-hetykén vágta ki: „De mennyire! Jön még olyanabb hang is!”

Az a bibornok, aki haldoklót ját-

szott, míg megválasztották pápának s aki egyszerre kiegyenesedett, mikor már megválasztották: régi mintája a törtető államférfiaknak. De Khuennek ez a szerep rosszul illett, mert az ő alázatos viselkedésében horvátországi multja után ugyse lehetett hinni. Az első percztől fogva kétségtelen volt, hogy ő nem jött simakéznek, hanem vaskéznek, nem jött békegalambnak, hanem harci karvalynak. Őt tehát már alázatos korában is felismerték és sima szavai mögött meglátták a tüskés szándékokat. Éppen azért nem is megylepetés számba, hogy ma végre az igazi hangján szólalt meg és fenyegetődött. Ez az igazi Khuen. Ezt vártuk. Ez az, akire a császár a maga bizalmát építette.

A nemzeti kormány bizonyára nem abból a fából való, mely a Khuenek ki-méletét vagy irgalmát könyörgi. Ahogyan Kossuth megtalálta a formát, hogy megfeleljen az iglói támadásokra, megtalálják majd a többiek is. Am támadjanak és vijjogjanak az új kormányférfiak, ha nemzeti vívmányok helyett éppen csak korteshangot és demagóg nyelvet hozhattak magukkal állásaikba. A nemzet világosan fel fogja ismerni ennek az új kormányzati hangnak titkos okait. Fel fogja ismerni először azt, hogy a kormányznak szüksége van a goromba hangra, mert ezzel akarja palástolni a kormányzati program

teljes hiányát. Nem beszélhetvén semmiről, amit ő fog csinálni, meg akar élni abból, hogy az előző kormány mitket nem csinált meg. Fel fogja a nemzet másodsor ismerni azt, hogy ez a kormány a teljesen kilátástalan választási harcra csakis demagógiával, mérgezett fegyverekkel, gyanúsításokkal és ellenfeleinek leszólásával mehet bele. A hatalmi presszióhoz, csendőrszuronyokhoz és lélekvasárlásokhoz egészen stilszerűen illeszkedik a demagóg hang, a mult meggyanusítása s a vezérek anegrágalmazása. S fel fogja a nemzet ismerni azt is, hogy az a kormány, mely előbb szirénhangokkal akart magához édesgetni minden pártot és minden pártvezért, csak azért csap át egyszerre a durva és gyanúsító hangba, mert savanyu volt a szőlő s azokat szidja, akiket nem tudott magának megnyerni.

Nem is tartunk tehát tőle, hogy a fenyegetődő Khuen félelmesebb legyen, mint volt az alázatos Khuen. De a bécsi taktikára s ennek a taktikának engedelmes szolgálóra végtelenül jellemzőnek tartjuk, hogy minden eszközt szentnek minősítenek, ha azt a célt szolgálja, hogy a nemzet semmit ne érvényesíthessen jogaiból. Harmincz esztendeig uralkodott a szabadelvű párt, de a bécsi taktika egy könyecsepp nélkül hagyta eltemettetni, míhelyt az volt az érdeke, hogy a nemzeti pártoktól hagyja

Elröpült a madár.

Irta: Fodor Oszkár.

(Utánnomás tílos.)

Egy tengerparti faluba jutottunk bolyongásunkban. Sándor gróf, akinek egy ideig kísérelője voltam, szeretett hosszasan elkalandozni a tenger utvesztőin. Nem azok közül a kiválasztott tizezrek közül való volt, akik megvetnek minden nyárspolgárt, akik örökösen dörögnek a demokrácia ellen. Ő csak az embert nézte, nem a rangját, méltóságát. Szerette az embereket. Mindenkiről csak jó véleményt táplált. A tolvajnak meg tudta bocsátani, hogy lop, a gyilkosnak, hogy öl. Maga volt a krisztusi szeretet.

— Hol szedte magába gróf ur ezeket a tanokat, — kérdeztem egyszer.

Kissé meglepte a kérdés.

— No, no, ne tartson apostolnak. Van azért bennem egy jó adag rosszasság.

— Vajjon? — kérdeztem.

— A nőknek nem tudom megbocsátani, ha hitlenek, a nőknek egyáltalában semmit sem tudok megbocsátani.

— Hiszen ez ellenkezik az ön lovagias szellemével. Gróf ur, most tullótt a célom — mondtam évődve.

— Nagy tévedés, — felelte Sándor gróf.

— Tudhatná, hogy nagyon meggondolom azt, amit kimondok. A nőkről is megvan a kiforrott, nagyon is leszűrt nézetem.

Megkísértem, hogy meggyőzzem a gróft. Ő azonban mokaesul hajtogatta, hogy

minden nő egyforma, ravasz és tuljár a férfi eszén.

— Ebben igaza lehet, — gondoltam magamban, de mielőtt ennek a vélekedésemnek kifejezést adhattam volna, a gróf átesapott más tárgyra.

— Ne bolygassuk ezt. Tudja, barátom, szörnyen ideges leszek, ha ilyen dolgokról kell vitatkoznom. Sirni tudnék, ha elgondolom, hogy mennyi komisszág ért a nők részéről.

— Ez megedzi az embert. — Ezt is csak úgy magamnak mondtam, azután, már a következő pillanatban megjegyeztem:

— Gróf ur, ön nagyon szerencsétlen lehetett valamikor.

— Valamikor? Ma is az vagyok. Csak-hogy nem vagyok az az ember, aki folyton azt nyafogja a barátainak: Ah, milyen szerencsétlen vagyok, hogy pofoz a sors. Brrr! Undorító valami. Utálatos. Tudja, én befelé érzek és magamnak tartom fenn a sajnálkozást. Miért szánakozzanak rajtam az emberek. Megteszem ezt magam, helyettük.

Elhallgatott. Lassan lépkedve baladtunk a sziklás uton a partról a falu felé. Végtelen esőndesség uralkodott körülöttünk. Ragyogó verőfény a tenger fölött s a távoli hegyek minden vonalát meg lehetett látni. Lent a parton csak egy gőzbárka vesztegelt a nyugodt vizen. A tengeren vibráltak a színek. Amikor kiszálltunk a gőzbárkáról, még kékesfehér volt a ragyogás. A színek most narancssárgába mentek át, s mire a falut elértük, vörösös fényben uszott a tenger. Megbámultuk ezt a pazar alkonyati

szinpompát, pedig ezerszer láttuk, mi parti lakók, akik csodás imádattal vagyunk eltelve a tenger iránt.

— Éppen ilyen szép napok voltak azok . . .

A nagy bámulás közepette meg is feledkeztem arról, hogy a gróf melletttem áll, hogy megszólalt.

— Ilyen napok voltak azok . . . Igen, — tette hozzá olyan hangon, amire azt szokták mondani, hogy sirálkozó.

— Miféle napokról beszél, gróf ur — kérdeztem feléje fordulva.

— Semmi, semmi. Ejnye, egészen ellágyultam. Persze, én nem szoktam panaszkodni, én befelé érzek . . .

— Most azonban rajtakaptam önt, kedves grófom, — szakítottam félbe, — ön is csak olyan ember, mint én, vagy Kemény, az író, aki papiron kesergeti el a bánatát, vagy Szerémi, a mi nagy poétánk. Vallja be most, kedves gróf uram, hogy ön is csak olyan husból és vérből való, mint jó magam, vagy X., vagy Y. Nos, elő azokkal a szomorú dolgokkal.

A grófnak jól esett ez az enyelgés

— Hát hiszen magának elmondhatom. Maga nem nevet ki, maga nem fog számközi. Elmondom tehát. Vagy mégse mondok el semmit.

— Most már nincs segítség — feleltem erre, — gróf uram, el kell mondania.

— Hát legyen. Talán öt esztendeje, hogy Gasteinban megismerkedtem egy német gyáros leányával. Hogy szép, hogy elbájoló volt, azt talán felesleges megjegyez-

szükségeit kielégíteni. Most pedig ez a bécsi taktika egyszerűen a néhai szabadelvű párt boszujának kívánja kiszolgáltatni a nemzeti pártokat. A bécsi taktika azt mondja a szabadelvű pártnak: „ezek öltek meg, nem én ejtettek el!” A szabadelvű párt viszont azt mondja a nemzetnek: „nem az én harmincesztendő uralkodásom korrumpált téged, hanem a koalíciónak negyedfélesztendő létezése.” Így lánczódik a kettős taktika egy közös hazugságba. De hiábavaló a hazugság. A szabadelvű párt a feltámadás kedvéért megbocsáthat a bécsi taktikának s eliheti neki, hogy változatlanul szerette. A nemzet azonban sohasem fogja elhinni a szabadelvű pártot, hogy a harmincesztendő rombolásnak nem a szabadelvű párt, hanem a koalíció az okozója. A nemzet minden kormányzati demagógia és minden miniszteri korteshadjárat dacára is tudni fogja, hogy a koalíció egy arasznyi idő alatt nem tehetett mindazt jóvá, amit a szabadelvű korszak rombolt és ha az igazi tettes a legolyanabb hangon próbálja is a bünt ártatlanokra áthárítani, a nemzet tudni fogja, hogy ki az igazi vádlott és ki fölött kell pálcát törnie.

Khuennek pedig, ha nem használt a hazug alázat, nem fog használni a fenyegetés sem.

Budapesti, február 8.

Az iglói választás. Az iglói kerülethez tartozó tót községek tót ajku választóit a Hieronymi-párt kortesei vasárnap óta állandóan benntartják Iglón és folyton etetik-itatják. A korrupció különösen a városi választók között óriási mérvet ölt. A városban igen nagy az izgalom, mert a leitatott tótok állandóan nagy skandalumokat csinálnak. Gróf Batthyány Pál függetlenségi és 48-as képviselőjelt támogatására *Hammersberg* László orsz. képviselő és *Kovácsy* Kálmán ref. lelkész utaznak a negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-párt részéről Iglóra. Ma a kerület összes

nem. S talán azt is, hogy beleszerettem. Különben ez hozzá tartozik a történethez. Persze, hiszen előbb szerettem bele s azután vettem el feleségül.

A gróf úgy tett, mint aki nehéz falatot nyelt.

— Csak tovább, tovább, — nógattam erre.

— Az esküvő után elutaztunk a Riviérára. Egy kisebb tengerparti fürdőhelyig meg sem álltunk. Így észleltem ezt ki jó előre. Ott raktuk le a fészket. Talán úgy mondhatnám: a fészket. Meg sem kezdtek a turbékolást és vége, vége volt a boldogságnak. Elment, elvitték.

— Kicsoda? — kérdeztem meglepődve.

— Ne szakítson félbe! Elvitték. A Graete, ez volt a neve, elküldött nászunk után harmadnap, hogy béreljek egy vitorlást. A tengeren akart velem együtt kóborolni. Rosszullétről panaszkodott s ezért egyedül mentem el a szomszéd kikötőbe. Mert az átkozott kis tengerparti fürdőhelyen nem akadt alkalmas vitorlás. Ugy beszéltem meg vele, hogy estére, még mielőtt besötétednék, otthon leszek. Megvallom, nagyon nyugtalan voltam és beszantott, hogy nászutam harmadnapján kell magára hagynom az aszszonyt. De elmentem, hiszen a Graete kívánta, a Graete, akiért elmentem volna a pokolba is. Mikor hazajöttem, nem találtam őt otthon. Az első pillanatban nem sejtettem semmi rosszat. A négy napos házasságom semmi szokott, de nagy veszedelmeket nem érez meg soha. Én sem éreztem akkor semmit. Körüljártam a fészket. Tekintetem egyszer

vasutasai kimondották, hogy *Hieronymi* Károly kereskedelemügyi miniszter képviselőjelöltségéhez csatlakoznak.

Megmaradnak.

— Khuen audienciája. —

Kossuth válaszol *Hieronyminek*.

Budapest, február 8.

Khuen-Héderváry ma audiencián volt a királynál. Bécsi telegrammok szerint audiencia után a miniszterelnök az érdeklődő újságíróknak kijelentette, hogy a helyzetről tett jelentést a királynak és előadta azokat a propeziókat is, amelyeket gróf *Andrássy* Gyula gróf *Tisza* Istvánra és egy *Tisza-Andrássy-Kossuth*-kabinetre vonatkozólag tett. A király erre kijelentette, hogy egyáltalán nincs oka arra, hogy korábbi elhatározásától elálljon. Khuen tehát marad. Ez a bécsi audiencia eredménye. Kétségtelen, hogyha a király előtt híven vázolta volna az ország hangulatát, a király nem szólította volna föl maradásra, mert a király magasabb rangú érdeknek tekintette volna azt, hogy a kibontakozás békés és könnyű menetét biztosítsa, mind azt, hogy Khuen bocsos személyét hivatalában megtartsa. Khuen most már berendezkedik a végső, döntő küzdelemre. Holnap délelőtt tizenegy órakor minisztertanács lesz a budavári miniszterelnöki palotában, melyen megbeszéljük a további teendőket.

Ma nagy föltűnést kellett a bécsi táviratokban a miniszterelnöknek az a kijelentése hogy ő „egy *Tisza-Kossuth-Andrássy*-kormány” tárgyában tett *Andrássy* propeziója alapján előterjesztést. *Kossuth* is, *Andrássy* is erőlyesen czafólják, hogy ők ilyen megállapodáshoz hozzájárultak volna, míg aztán estére az odiumot — amint ez ilyenkor már régóta szokásos — sikerült a nyakába varrni egy újságíróknak.

A *Kossuth*-pártban ma *Kossuth* Ferencz nagyon erőlyes hangú beszédben felelt meg a *Hieronymi* iglói kirohanásaira, kimutatva azt

az asztalra esik s levelét pillantok meg. A címzés rendes, azt hittem, talán a posta hozta. Amint az írásra pillantok, majd elájulok. Képzeld csak, a feleségem írta. Idegesen bontom föl a levelet és mit olvasok? A Graeten igen kedvesen közli velem, hogy elment és nem jön többé vissza. Nem azért, mintha nem szeretne, vagy talán utálna, hanem azért, mert nagyon érdekesnek talál egy ilyen szöveget. Le is írja nagy bőbeszédűséggel, hogy neki ez volt a programja. Egy francia regényt olvasott, amelynek az volt a meseje, hogy egy leány szeret egy fiatal urat, akió nem lehet, mert a papa, a gazdag nyárspolgár valami rangbéli urhoz szeretné adni. A rangbéli ur elveszi, de a leány előre összeesküszik az újdonsült férj ellen, aminek az a vége, hogy a fiatal ur, aki sem nem rangbéli, sem nem vagyonos, elszökteti — a nászuton. Ez az eset történt meg a valóságban velem, — fejezte be levelét a gonosz Graete. Végezetül pedig sok boldogságot és szerencsét kívánt a lelketlen. Graete emléke azonban még ma is él szívemben.

Elhallgatott. Azután kitört belőle az elfojtott keserűség:

— Nos, kaczagjon, nevéssen há' ezen a butául szomorú tragédián!

— Nem mondom semmit, nem kaczagok, gróf ur, én is befelé érzek...

Azután nem is beszélünk többé erről. Lassan, hallgatva térünk vissza a tengerparthoz. Beültünk a mótorosónakba, amely néhány pillanat múlva lármásan szelte a sötétlő vizet.

hogy a Khuen-kormány exponense ferditésekkel és tények elcsavarásával próbál maga mellett hangulatot csinálni. A volt kormányzatra szőrt vádakból egy nem maradt épen s a közvélemény most már tisztán láthatja, hogy ez a kormányzat milyen eszközökkel készül megnyerni az ország hangulatát.

Mai hireink ezek:

Khuen-Héderváry a királynál.

Gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök ma reggel rövid ideig tanácskozott dr. *Tomasics* Miklós horvát bánnal, azután fogadta *Vértesy* Géza államtitkár jelentését. A miniszterelnök háromnegyed tíz órakor elhagyta a Burgha, hogy a királynál tíz órakor különkihallgatáson jelenjék meg.

A félhivatalos jelentések szerint a kihallgatás során a miniszterelnök referált a királynak azokról az eseményekről, amelyek a legutóbbi audienciája óta történtek és jelentést tett azokról a propeziókról, amelyeket gróf *Andrássy* Gyula az alkotmánypárt nevében tett. Ezután gróf *Khuen-Héderváry* előterjesztést tett a további teendőkről. A kihallgatás után, amely egy óra hozsát tartott, a miniszterelnök a kabinetirodába ment, és körülbelül háromnegyed óra hozsát időzött *Daruváry* Géza oszályfőnöknel.

A Burghól gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök a külügyminisztérium palotájába ment, hogy látogatást tegyen gróf *Aehrenthal* közös külügyminiszternél. A miniszterelnök mintegy husz percig időzött gróf *Aehrenthal*nál, s azután visszatért a Magyar Házba.

Khuen marad.

A Magyar Házba visszatérve, gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök egy újságíró előtt ezeket mondotta:

O felségének jelentést tettem a helyzetről, és előadtam azokat a propeziókat is, amelyeket gróf *Andrássy* Gyula gróf *Tisza* Istvánra tett. O felsége kijelentette, hogy egyáltalán nincs oka arra, hogy korábbi elhatározásától elálljon. Ezután előterjesztést tettem o felségének a jövő kormányzási feladatokról.

Ezután egy más újságíró fogadott, akivel hosszabb beszélgetést folytatott és a következő részletek közzétételére hatalmazta fel:

— Öfelségének előterjesztettem gróf *Andrássy* Gyula tervezetét egy *Tisza-Andrássy-Kossuth*-kabinet alakítására vonatkozólag és részletesen kifejtettem annak előnyeit és hátrányait, azaz az elhatározással, hogy amennyiben *Andrássy* Gyula gróf tervezete a király tetszésével fog találkozni, állásomat a felség rendelkezésére bocsátom. Erre azonban nem került a sor, mert a felség tetszését gróf *Andrássy* Gyula tervezete nem nyerte meg és nem érezte magát indíttatva, hogy eddigi álláspontjától eltérjen. Felszólított tehát, hogy kabinetemmel továbbra is a megkezdett uton haladjak előre. Azután több előterjesztést tettem öfelségének, amelyeket a király jóvá hagyott.

A tudósító ama kérdésre, hogy lesznek-e új főispáni kinevezések, a miniszterelnök azt válaszolta, hogy több új főispáni kinevezés van tervbe véve és ezek a kinevezések már legközelebb megjelennek a hivatalos lapban. A miniszterelnök azután még kijelentette, hogy a kihallgatáson sem a horvát, sem a kultusz-tárca betöltése nem került szóba.

Khuen kihallgatásáról még a következőket mondta:

— Én öfelségének két talon két fejet ajánlottam fel és tetszésére bízom a választást az én talam és a másik tal között, vagyis, hogy az én fejemet, vagy a másik fejet válaszsza. Én természetesen közöltem öfelségével miadent, amit *Andrássy* nekem az én lemondásomnak s *Tisza* kinevezésének a szükségességéről mondott. Kötelességemnek tartottam, hogy kimerítő jelentést tegyek, hogy így öfelsége pontosan legyen informálva. Öfelsége erre úgy döntött, hogy nincsen oka arra, hogy eddigi elhatározását megváltoz-

tassa. Így tehát mégis csak kénytelen leszek a fejemet megtartani.

Arra a kérdésre, hogy mikor lesz az új pártalakulás, Khuen ezt felelte:

— Most azonnal erélyesen hozzálatunk a dolgozhoz, de előbb a kulissza mögötti intrikáknak kell véget vetnünk.

Arra a kérdésre, hogy megmaradnak-e annál a hangnál, melyet Hieronymi Iglón használt, Khuen így válaszolt:

— Igen, sőt most, hogy szabad kezet kaptunk, sokkal erősebb hangnemben fogunk beszélni.

Khuen ezután közölte, hogy délután visszatúzik Budapestre, hogy a holnap ott tartandó minisztertanácsban elnököljön. Ez a minisztertanács folyó ügyekkel, köztük a bosnyák alkotmány kérdésével is fog foglalkozni, melyet — mondotta Khuen-Héderváry — időközben behatóan tanulmányoztunk, úgy hogy most már önállóan és haladéknélkül határozhatunk.

A bán esküje.

Közben háromnegyed egy óra lett. A miniszterelnök rögtön a magyar palotába való visszatérése után átöltözött diszmagyarba, magára akasztotta az aranygyapjasrendet és így várta az új bán eskütétele idejének elkövetkezését. A miniszterelnök titkára figyelmeztette gróf Khuen-Héderváryt, hogy nemsokára elérkezik az ideje annak, hogy a Burgba hajtasson. A miniszterelnök az új bán lakosztályának ajtajára mutatva, így felelt:

— Mi tegyék, ha a menyasszony még nem készült el az öltözködéssel.

Néhány percczel később magyar diszben megjelent *Tomasics* Miklós, az új bán, akivel együtt a miniszterelnök a Burgba hajtott.

Az eskütétel déli egy órakor folyt le a Hofburgban. Már tizenkét órakor nagy csoportban gyűlt össze a magyar miniszterium Bank-gassei palotája előtt az érdeklődő közönség, amely a felvonulást nagy érdeklődéssel szemlélte. Gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök, dr. *Tomasics* Miklós horvát bán és gróf *Csekonics* Andre királyi főasztalnokmester diszmagyarban volt, *Hazai* Samu honvédelmi miniszter pedig tábornoki diszruhát öltött.

Az eskütétel a Hofburg nagy kihallgatási termében folyt le. A királytól, aki tábori egyenruhát viselt, jobbra foglalt helyet a miniszterelnök, balra a honvédelmi miniszter, néhány lépéssel hátrább pedig gróf *Csekonics*. Az eskü szövegét, melyet *Hazai* honvédelmi miniszter olvasott föl, magyarul mondták.

A király az ünnepi eskütétel után külön kihallgatáson fogadta *Tomasics* Miklóst, aki jelentést tett Horvátország politikai helyzetéről és előterjesztést tett a jövő kormányzati munkájáról.

A bán délután két órakor látogatást tett gróf *Aehrenthal* külügyminiszternél és öt órakor Budapestre utazik; ott meglátogatja a kormány tagjait s azután Zágrába megy, hogy átvegye hivatalát és hozzájáruljon a kibontakozás munkájához.

A hivatalos lap mai száma közli báró *Rauch* Pálnak a horvát bán állástól való fölmentését és *Tomasics* Miklós horvát bánna való kinevezését. A király *Tomasics*ot egyben belső titkos tanácsossá is kinevezte. A királyi kéziratok a következők:

Kedves *Rauch* báró! Önt magyar miniszterelnököm után előterjesztett kérelmére horvát-szlavon-dalmátországi bánii méltóságától, odaadó buzgalmanak és hű szolgálatainak teljes elismerése mellett, kegyelemben fölmentem. Kelt Bécsben, 1910. évi február 5-én. *Ferencz József* s. k., *Khuen-Héderváry* gróf s. k.

Kedves dr. *Tomasics*! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt Horvát-Szlavon- és Dalmátországi bánijává ezennel kinevezem és Önnek egyidejűleg a belső titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen adományozom. Kelt Bécsben, 1910. évi február 5-én. *Ferencz József* s. k., *Khuen-Héderváry* Károly gróf s. k.

A hazatérés.

Gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök, titkára, dr. *Bárczy* István kíséretében, valamint *Hazai* Sámuel honvédelmi miniszter,

Kubinyi százados parancsörtszítje kíséretében, továbbá dr. *Tomasics* Miklós horvát bán *Amrus* Milán osztályfőnö kíséretében ma este kilencz óra után a gyorsvonattal Bécsből Budapestre visszaérkeztek. Gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök holnap meglátogatja gróf *Andrássy* Gyulát, kivel közölni fogja mai audienciájának eredményét.

Khuen, Andrássy és Kossuth.

A Magyar Távirati Iroda tudósítja ma a következő kijelentést adta Khuen-Héderváry szájába:

— A felségnek előterjesztést tettem *Andrássy* Gyula gróf tervezetéről, egy *Tisza-Andrássy-Kossuth*-kabinet alakítására vonatkozólag.

Kossuth Ferencz, aki már a mai pártértekezleten tiltakozott az ellen, hogy egy ilyen kombináció az ő tudtával történt volna, a következő nyilatkozatot teszi közzé:

„Értesülvén arról, hogy a miniszterelnök olyan jelentést tett volna öfelségének, mintha *Andrássy-Tisza-Kossuth*-féle koalíciós kabinet alakítása tervezetett volna, a leghatározottabban kijelentem, hogy én ilyen tervezetről tudomásom nem bírok. Sőt valahányszor a jövő alakulásáról volt szó bárkivel, mindig a leghatározottabban megállapítottam, hogy pártom ellenzéki álláspontot fog elfoglalni, mert bár pártom elveinek megvalósítása terén a legnagyobb mérsékletet tanúsította, ennek dacára a megvalósítás irányában nem bírok semmi előhaladást sem létrehozni. Egyébiránt az elterjedt hírt légből kapottnak kell tekintenem, mert nem tételezhetem fel, hogy tudtom és megkérdésem nélkül a miniszterelnök, vagy bárki más előterjesztést vállalkozott volna tenni oly irányban, amely engemet és pártomat politikailag akármire kötelezett volna. *Kossuth* Ferencz.

Andrássy Gyula gróf a maga részéről szintén nyilatkozik s ezeket mondja:

— Nem hiszem el, hogy a miniszterelnök ezt mondhatta volna. Az az állítás, mintha én egy *Tisza-Andrássy-Kossuth* koalíciós kabinetet ajánlottam volna, csak a legmerőbb félreértésből eredhetne, mert én sem ezt, sem ehhez hasonlót mondtam, sohasem ajánlottam, sem a magam nevében, sem pedig, ami még furesább volna, a *Kossuth* Ferencz nevében.

Éjjel azután a Magyar Távirati Iroda is nyilatkozik s egyszerűen magára vállal minden félreértést.

A „Magyar Távirati Iroda“ kiküldöttje, akinek a mai audiencia után alkalma nyílt Bécsben gróf *Héderváry* miniszterelnök által fogadtatni, s tőle a legfelsőbb kihallgatásra vonatkozó nyilatkozatokat kapni — a miniszterelnöknek azt a kijelentését, hogy ő „a felségnek előterjesztést tett gróf *Andrássy* tervezetéről“, — saját magától toldotta meg azzal a kommentárral, hogy ez a tervezet „egy *Tisza-Andrássy-Kossuth*-kabinetre vonatkozott“; és tehetni vélte ezt abból az indokból, mert előkelő bécsi és budapesti lapok napok óta irtak egy ilyen tervről, a nélkül, hogy az bármely oldalról illetékes czáfolattal találkozott volna. Ha tehát a „Magyar Távirati Iroda“ kiküldöttje olyan kommentárt adott a miniszterelnök szájába, melyet a miniszterelnök tényleg nem mondott; e tévedését sajnálattal ismeri be, de melegségt látja abban a körülményben, hogy két napon át minden újságolvasó embernek e tévedésben kellett osztoznia.

A Kossuth-párt Hieronymi ellen.

A 48-as függetlenségi Kossuth-párt ma délután hat órakor *Kossuth* Ferencz elnöklésével értekezletet tartott. Az értekezleten ott voltak gróf *Apponyi* Albert, *Hoitsy* Pál, a párt ügyvezető elnöke, *Désy* Zoltán, *Gál* Sándor, a képviselőház elnöke, *Zlinszky* István háznagy stb. A jegyzőkönyvet *Halász* Lajos vezette.

Kossuth Ferencz elnök nyitotta meg az értekezletet, majd

Hoitsy Pál ügyvezető alelnök megindokolta, miért kérték a mai értekezlet összehívását. Szükségessé tette ezt — mondotta — Hieronymi kereskedelmiügyi miniszternek Iglón mondott beszéde.

Amidőn alkalom nyílt arra, hogy a mostani kormány egyik tagja nyilatkozhassék, természetesen tartottuk azt, hogy ki fogják fejteni, hogy mi vitte őket rá, hogy erre a disztelen szerepre vállalkozzanak. (Ugy van!) Vártuk a kormány tagjaitól, hogy ők expiallják azt a tényt, mentegődni fognak a nemzet előtt, meg fogják magyarázni az indító okokat, amelyek rávitték őket arra, hogy a mostani viszonyok között kormányt alakítsanak és ilyen módon járjanak el, mint ahogy az országgyűlés elnapolásával is eljárak. Ehelyett azonban a miniszter ur jónak látta nem a maga hibáit mentegetni, hanem egy kvalifikálhatatlan támadást intézni (Ugy van!) a volt kormány ellen, amely kvalifikálhatatlan támadásnak minden alapja hiányzik és elejétől végig rosszhiszemű. Mert oly tényeket ad elő igazak gyanánt, amelyekről ő hivatalból is meggyőződhetett volna, hogy azok meg nem állanak. Ez volt az oka tisztelt értekezlet, hogy ezzel foglalkozunk, amiért a mai ülést bátrak voltunk egybehívni. (Élők helyeslés.)

Válasz Khuennek.

Kossuth Ferencz: Tisztelt barátaim! Mielőtt ezen értekezletünk tárgyra rátérnénk, szükségét érzem annak, hogy itt egy nyilatkozatot tegyek, amely remélem, hogy nem fog e szoba négy fala közt maradni, hanem az egész ország tudomást fog szerezni róla. T. i. én a világon senkit sem hatalmaztam fel arra, hogy előterjesztést tegyen a királynak arra nézve, hogy *Andrássy*, *Tisza* és én akármiféle koalíciót alkossunk és kormányt vállaljunk.

Gróf *Apponyi* Albert: Én a mostani miniszterelnöknek tulajdonított nyilatkozatok közül csak egyet teszek magamévá. A miniszterelnök ur Hieronymi beszédére czélozva azt mondta, hogy fogunk még más hangnemben is beszélni. Ezt a magam részéről teljesen magamévá teszem: Fogunk még más hangnemben is beszélni! (Lelkes éljenzés és taps.)

Ezután *Kossuth* Ferencz elnök a következő beszédet mondotta:

Igen tisztelt barátaim! Készséggel tettem eleget tiz tagtársunk kívánságának és összehívam a pártértekezletet azért, hogy legyen alkalom arra, hogy megjegyzéseimet Hieronymi Károly kereskedelmiügyi miniszter iglói beszédére megtegyem. Kissé szokatlan az, hogy egy miniszter hivatalbeli elődjének úgy nekirentonson, mindjárt legelső fellépése alkalmával, mint ahogy ezt Hieronymi velem szemben tette; eljárásának e szokatlan volta és kritikájának tendencziózus jellege feljogosítanak arra, hogy a kritikálót most meg én kritikáljam és rámutassak pártom értekezlete előtt a kritikáló miniszter tárgyi tévedéseinek halmazára és azt a tanácsot adjam neki, hogy máskor, mielőtt kritikál, legyen szíves a rendelkezésére álló aktákba belenézni.

Az iglói beszéd politikai részével ez alkalommal nem foglalkozom, csak annyit jegyzek meg, hogy ha a Khuen-kormányt Hieronymi szerint az a feladata, hogy olyan parlamentet hozzon össze, mely „kötelességeit ismeri és azokat teljesíteni hajlandó“, akkor megkérdendhető a minisztertel, hogy a lefolyt három és fél évet vajjon átaludta-e? Vagy a közügyekkel teljességgel nem foglalkozott, minthogy úgy látszik hogy nem tudja, hogy a mostani képviselőház számos igen nagyfontosságú törvényt alkotott, tehát kötelességét igenis ismerte és azt igenis teljesítette. Ha azonban Hieronymi szerint csak az képezi a képviselőház kötelességét, hogy a helyzetből eredő nagy terheket köteles elvállalni, de a fennálló törvények kereteit tiszteletben tartó nemzeti kívánságokat se igyekezzék alkotmányos uton érvényesíteni, ez esetben bátran megjósolom a miniszternek, hogy ilyen képviselőházat összehozni sem neki, sem senkinek nem fog soha sikerülni. (Ugy van! Ugy van!)

Ezt előre becsútvá, az én miniszteri működésem alaptalan és felületes kritikájával fogok foglalkozni abban a sorrendben, amelyben ezt Hieronymi előadta. (Halljuk! Halljuk!)

A vámszerződés.

A miniszter éles gunnyal tárgyalta az eddigi vámszövetségek helyett megkötött „vámszerződést.“ Ez a vámszerződés mint nemzetközi szerződés lett becikkelyezve, úgy nálunk, mint Ausztriában és a szerződő felek aláírásával ellátva czikkelyeztetett be, úgy mint bármely más idegen állammal kötött szerződés; holott az előbbi vámszövetség aláírás nélkül úgy mint egyoldalú magyar törvény lett becikkelyezve, tehát a nemzetközi kötések garanciái nélkül.

De minthogy Hieronymi azt állította, hogy az előbbi szövetségjavaslat s a mostani szerződés ugyanazokat a dolgokat tartalmazza, leszék bátor az ő és a közvélemény figyelmébe még számos más eltérést ajánlani. (Halljuk! Halljuk!)

Az általunk kötött szerződés kapcsán önálló

magyar autonóm vámtarifát alkottunk lejárató idő nélkül. Ha tehát 1917-re nem jön létre további megegyezés Ausztriával, ez a vámtarifa Ausztria ellen is alkalmazandó lesz; tehát a szentesített törvény rendelkezése szerint minden további intézkedés nélkül védvámunk lesz Ausztriával szemben. (Élénk helyeslés!) Ez valószínűleg nem tetszik Hieronymi felfogásának, mert ez erős védelem lehet Ausztriával való lekötöttségünknek reánk erőszakolhatása ellen, talán éppen azért nem látta meg e fontos tényt Hieronymi miniszter. (Ugy van, ugy van!)

Az általunk kötött szerződés megakadályozta, hogy ezentúl — ha csak a Hieronymi-féle irányzatok e vívmányt vissza nem csinálják — az 1867-ik évi XII. t.-cikknek azt a kiterjesztő magyarázatát ne adhassák többé, amelyet 1867 óta Ausztria adni folyton igyekezett, vagyis azt, hogy a közös egyetértéssel intézendő ügyekre vonatkozólag egyoldalú intézkedniük ne lehessen. Az új szerződés biztosította a lejárat nélküli kereskedelmi szerződések egyoldalú felmondási jogát Magyarországnak, amit az osztrák kormány, sőt a közös külügyminiszter is addig mindig s következésként megtagadott, most pedig többé meg nem tagadhat. (Élénk helyeslés!)

Az általunk kötött szerződés megszüntette az eddigi, egységes kereskedelmi területet.

Az általunk kötött szerződés felszabadította az addigi közösség alól a magyar hálózó kereskedést; az ipari védjegyügyet, a tengerészet több ügyét és ami a legfontosabb, mert hatalmas fegyverül használható, az osztrák vasúti tarifabőrűvel szemben, a magyar postát és távirát, amely postán Ausztria óriási mennyiségű postaesemőket küldve, árasztja el ipari termékeivel Magyarországot fogyasztási piacra.

Az általunk kötött szerződés szerint Magyarország a külföldi államokkal szemben az ily szerződések aláírásánál most már külön jelenik meg.

Továbbá az általunk kötött szerződés Magyarország és Ausztria között választott bíróságot statuál épen úgy, mint bármely más külföldi állammal kötött szerződésben. Kérdem, hogy mindezek benne voltak-e a Száll-féle vámszövetség-javaslatban? Valóban egyetlen egy sem!

De még egy kényes körülményt hagyott figyelmen kívül Hieronymi, ami pedig nagyon fontos, ha valaki, úgy mint ő, azt állítja, hogy a kiegyezés rosszabb, mint a létre nem jött vámszövetség; mert amit a miniszter a vasúti tarifákat illetően mondott, ezt valóban jobb lett volna, egy szakemberek elhallgatni. Kimutatom, hogy miért? (Élénk felkiáltások: Halljuk! Halljuk!)

Az a kormány, melynek Hieronymi tagja volt, az 1899. évi XXX. t.-c. egyes tálalma dacára Ausztriával együtt lekötötte az országot a német és az olasz szerződéseknek megkötése által. Sőt a német szerződés tárgyalását az említett magyar törvényt megsértve, személyesen vezette Hieronymi mint miniszter, úgy hogy az 1899. évi XXX. t.-c. megsértésének felelőssége elsősorban az ő személyét érinti.

Szabad-e annak, aki azt a megkötöttséget megteremtette, amelynek szoros korlátai közt kellett nekünk mozogni, amikor szerződünk kellett, minket kritizálni azért, hogy szélesebb körben nem mozoghattunk. E kérdésemre válaszoljon a közvélemény.

Az általunk kötött szerződés állítólagos rosszabb voltát a létre nem jött vámszövetségnél leginkább a vasúti tarifagyűgyvel indokolja meg Hieronymi. Ezt az érvt beszéde folyamán gyakrabban használja, még a vízi utak indokál is. Pedig azok a vízi utak helytállóbb indoklást is megérdemelték volna s Hieronymi jól tudja, hogy mily gondos tanulmányozás tárgyát képezték alattam.

Az osztrák tarifa.

En, ki Hieronymit gyakorlott szakembernek tartom, bámulok azon, hogy miképpen tud hatni egy kortesbeszéd hangulata a szakember ítélőképességére. A tényállítás az, amit Hieronymi, mit régi miniszternek tudni kellene, hogy soha, mióta Magyarország és Ausztria gazdasági viszonyát szabályozták, a helyi díjszabások lekötve nem voltak. A magyar kormány tetszése szerint emelhetette mindig az áruk tarifáját a magyar határtól bármely állomásra és viszont az osztrák kormány a maga tarifáit a maga vonalain. Hieronymi nyilvánvalóan összehasonlítási transzito tarifát a helyi tarifákkal, mintha a visszavonultságban töltött évek alatt elfelejtette volna e kettő közt a különbséget.

Az adatok helyessége tekintetében az ugynevezett Dalmát vasutat illetően is cserben hagyta a minisztert az ő adatgyűjtő képessége, még pedig nem egy tekintetben.

A kiegyezéssel hozza e vasutvonalat kapcsolatba, holott módjában lett volna aktaszereleg meggyőződni arról, hogy ez az állítás nem fedi a valóságot. Megállapítható volna, hogy e vasutépítés előkészületeit az én kormányom már készen találta, sőt a kötelezettség elvállalását is; csak később értékesítettünk belőle az ország érdekében annyit,

amennyit lehetett. Bizonyoságot szerezhetett volna a miniszter arról is, hogy a vasut megépítését Horvát-Szlavonországgal szemben is elvállaltuk hónapokkal a kiegyezés megindítása előtt.

És végül nem éppen nagy tárgyilagosságra vall az, hogy Hieronymi elhallgatta, miszerint az osztrák kormánnyal szemben, a kassa-oderbergi vasut forgalmképessége tétele volt a kikötött ellenértékünk.

Továbbá elhallgatja a miniszter, bár sokszor hangoztatja a magasabb államérdekeket, hogy e vasut fontos hadászati magasabb állami érdekekben évek óta szorgalmazták az illetékes tényleg, még pedig oly tényezők, amelyeknek aligha akarna a miniszter ellentálni.

De nem győződött meg arról sem, bár módjában lett volna ezt megtenni, hogy e vasut terveit és költségvetését az engedményezők még 7 vagy 8 hónappal ezeltől beterveztették a kereskedelemügyi minisztériumba, hol több mérnök azóta szakadatlanul foglalkozik a tervezetnél tényleg költségesebbé vált tervek és költségvetések lelkiismeretes felülvizsgálásával. Erről azonban nem győződött meg a miniszter, hogy a tervezésnél mutatkozott rendkívüli nehézségekre való utalással az illetékes tényezőkkel még mult évben ismételtelen közltem hivatalosan, hogy bár nem történt részünkről a legcsekélyebb mulasztás sem, az 1911. évi határidőig a súlyos terop és építési viszonyok miatt nem lesz betartható. Nem áll tehát, hogy bárkinek joga lenne megbízhatóságunkban kételkedni. (Ugy van, ugy van!)

Végre a miniszter azt állítja, hogy a vasut építésénél több száz millióról van szó. Valóban nem lehetne helyeselnem azt, hogy a miniszter felületes és tendenciózus hírlapi közleményekből beszél, mikor akták felett rendelkezik. A tényállítás az, hogy nemesak több száz millióról nincs szó, mely az államot terhelné, de még száz millióról sem. Ez a vasut helyi érdekű vasut gyanánt fog kiépülni, mert így kívánja az állami érdekünk.

Az önálló bank.

Hieronymi vádat emel a mi kormányunk ellen, amiért a kiegyezéssel kapcsolatban elvállalta volna azt a költségvetést, hogy mielőtt az önálló bankot létesítene, tárgyalni fog az osztrák kormánnyal és hozzáfűzi azt a hangzatos kuruczkerdést, hogy „bát mi köze ehhez az osztrák kormánnyal”. Csak annyit köze, kurucz Hieronymi miniszter ur, amennyi köze van a közös bankhoz, amelyek joga volt a lejárat bankszabadalom ellenében megszabott időben előterjesztést tenni. E joggal szemben a tárgyalás, legyen az rövid, vagy hosszú, nem tagadható meg, de leghatározottabban fentartott a törvényhozás elhatározásának szabadsága, ami a bankszabadalom meg nem újításában érvényesülhet még ma is, de a királyi szentesítés jogának miképi alkalmazására nézve, (amit a királylyal szemben lekötni anyagi lehetetlenség volt.) fájdalom, nem érvényesülhetett. (Ugy van!)

„Kurucz” Hieronymi azt is szemünkre lobbantja, hogy új közös ügyeket teremtettünk, mert a szerződésben vállaltuk a tözsdereformot, amely tisztán autonóm jog. A kereskedelmi szerződésekbe alku szerint kerülnek a közös egyetértéssel intézendő anyagok és épp oly kevéssé teremtettünk börzereform közös-ügyet azzal, hogy ígéret tétetett a börzereformra, mintahogy nem tette közössé a vasutügyet az, hogy arra a régi vámszövetségek kiterjedtek. (Ugy van!)

Az államvasutak.

És most rátérek az iglói beszédnek az államvasutat illető részére, mely méltán kelthet sajnós feltűnést az ország határain túl is, midőn maga a miniszter mondja, hogy sem a forgalom rendessége, sem az intézet működése nem felel meg annak, ami azelőtt volt. Hozzáteszi, hogy mikor a bajok jelentkeztek, akkor a megelőző kormány mindig az előbbi mulasztásokat emlegette, de három és félszáz alatt ezeken segíteni nem tudott.

Az államvasutaknál tényleg vannak bajok, de nem olyanok, mint amilyenekről Hieronymi beszélt. Mig azelőtt, évenként többször forgalomkorlátozások váltak szükségessé, melyek hetekig tartottak, most már alig fordult elő ez az eset, akkor is csak négy-öt napra. Azelőtt a vagonhiány emlekeztem szerint 25,000—30,000-re is rugott, az utóbbi két évben a mi vagon-rendelésünk folytán már alig érte el a legmozgalmasabb időpontban a tízezeret a vagonhiány. (Ugy van!)

Azokért a bajokért, amelyek az államvasutaknál tényleg vannak, a felelősség éppen a jelenlegi kereskedelemügyi és pénzügyi minisztereket terheli. Az urak kiéheztették az államvasutakat. (Ugy van!) Egy ízben aktaszereleg kimutattam, hogy 350 millió koronával kevesebbet adtak beruházásokra a vasutaknak, mint azok megokoltan kérték. Mikor pedig Száll Kálmán kormánya előterjesztette beruházási tervét, akkor, mikor a mostani kereskedelemügyi miniszterre került a sor, ő ismét millió-

kat törölt abból az államvasuti beruházások rovására. (Mozgás.)

A mi kormányunk csak részben pótolhatta az ő mulasztásait, midőn három év alatt 400 millió koronát kért a törvényhozástól államvasuti beruházásokra, tehát három év alatt többet, mint az utolsó tíz évben összesen fordítottak e célra. (Ugy van!)

Mint technikusnak, Hieronyminek tudnia kell, hogy a vasutaknál, inkább mint bárhol, megbozolja magát az, ha elmulasztatik a kellő befektetés kellő időben való eszközése. (Ugy van!)

Évtizedes tapasztalat bizonyítja, hogy az államvasutaknál nem bírnak 70—80 millió koronával nagyobb beruházást lebonyolítani, e határt pedig a mi kormányunk alaposan és idején kibaszta. Maga Hieronymi csak kevés mozdonyt rendelt és e késsedelemmel sok bajt okozott, mert a régi mozdonyok teljesítőképessége csökkent, az én kormányom az 1906—1909 éveken 440 darab mozdonyt rendelt meg, mégis mig Hieronymi idejében egy I. rangú mozdony átlagos teljesítménye 36,267 mozdonykilométer sem volt, az én miniszterségem utolsó évében a teljesítmény 47,000 mozdonykilométert is elért. Ami pedig a vagonokat illeti, a személykocsik számát 32 százalékkal, a kálauzkocsikét 30 százalékkal, a teherkocsik számát 20 százalékkal szaporítottam. (Éljenezés.)

Mi öszintén feltártuk a magyar államvasutak bajait az országgyűlésen és kimutattuk, hogy még legalább 700 millió korona befektetés lenne szükséges, hogy az államvasutak bajai teljesen eltűnjenek. Azt is megmondottuk, hogy az új beruházások csak 3—4 év múlva fogják hatásukat éreztetni. (Ugy van!)

Minderről nem vett tudomást Hieronymi.

Éppen így cselekedett a pénzügyi viszonyok megítélésénél.

Mindenki emlékszik még arra, hogy épen ő keserítette el annyira a személyzetet, hogy annak nagy része sztrájkot rendezett az ország kárára és szűgyenére. Csak mikor ez megtörtént, csak akkor látott hozzá a fizetésrendezéshez, de úgy, hogy megtagadott 4 millió korona többletet és ezzel új igaztási anyagot dobott a személyzet közé. (Ugy van!) Ennek következménye kellett, hogy legyen az a nagymérvű fizetésrendezés, amelyért, mert igazságos, teljes mérvben vállaltam a felelősséget, bár ez már kerekén 22 millió koronába került az 1909. évi költségvetés szerint; ha ehhez hozzá vesszük a Hieronymi által megadott 8 milliót, akkor e címen 30 millió többlet terheli most már az államvasutakat személyzeti címen, ami üzletrendmény-különbözet nem rossz igazgatásnak tudható be, hanem nagyrészt Hieronymi magatartásának a személyzettel szemben. (Ugy van!)

Ezenkívül az 1906. évvel szemben, amit Hieronymi kiindulási pontnak vesz, kerekén három és fél millió koronával emelkedtek a munkások átlagos bérei, továbbá 1906-tól 1909-ig az anyagok árai (szén, talpfa, sinek, vasöntések, kavics stb.) kerekén számítva 20 millió koronával emelkedtek a személyi és anyagi kiadások, az 1906-iki évvel szemben, tehát legalább is 45 és fél millióval növelték a MÁV. üzemenek terhet.

Miképpen lehet ezen tényeket, melyek az államvasutak üzemenköltségéi szempontjából valódi vis major képeznek, fel nem említeni, amidőn az államvasutak tiszta jövedelméről beszél egy miniszter és ennek csökkenését panaszolja. Kérdés, tudta-e ezeket a miniszter, vagy tudva, elhallgatta-e. (Tudta! — felkiáltások.) Ez utóbbit nem akarom feltételezni, bár a tudás ez esetben a miniszter kötelessége lett volna. (Ugy van!)

A miniszter nagy lévvel utal a külföldi államvasutak fényes pénzügyi eredményeire, hogy azokkal még súlyosabbnak tűnnesse fel a miénk helyzetét. A bajor vasutak jövedelmezősége ugyan csak az ottani miniszter kijelentése szerint az utóbbi négy évben annyira visszaesett, hogy szintén nem fedezi már a befektetett tőke kamatait.

Könnyű a hozzáértő embernek megmagyarázni, hogy ez a tünet, amely sok helyen tapasztalható a világon, vagyis részben az olasz teljesítő képesség és a normális maximumot túllépő forgalmi növekedés arányából és részben a fizetések, munkabérek és anyagárak általános növekedéséből, nálunk pedig még onnan is, hogy a mi államvasutainkban a tarifa olcsóbb, mint a legtöbb más államban, és a veszteséggel járó viczinális vasutak aránya a mív. vonalhosszához igen nagy. (Ugy van!)

Ha ezeket elmondotta volna Hieronymi, fejtegetése sokkal igazabb, de sokkal kevésebb csattanós lett volna. Iglón pedig a kortes szerepelt, nem a komoly szakember, nem a nyilatkozataitért felelős miniszter. (Ugy van!)

A jövőben talán jobb lesz kevesebbet szerepelni, mint kortes, nehogy a szakember megérdemelt híre alapos csorbát szenvedjen. (Hosszantartó élénk helyeslés és taps.)

Az értekezlet ezzel véget ért.

A pártok.

A függetlenségi és 48-as párt ma este 6 órakor gróf Batthyány Tivadar alelnök elnöklése alatt értekezletet tartott, amelyen a párt tagjai igen nagy számban vettek részt. A jegyzőkönyvet Preszly Elemér vezette.

Gróf Batthyány Tivadar az értekezletet megnyitva kimentette Justh Gyulát, a párt elnökét, akit napok óta tartó betegsége gátol abban, hogy a pártkörbe ellátogasson. Ezután bejelentette, hogy az országgyűlési balpárt a függetlenségi és 48-as pártba belépett. Üdvözölte a belépett képviselőket s azon reményének adott kifejezést, hogy mindenkor a legeredményesebben fognak együtt dolgozni a függetlenségi és 48-as párt programjának megvalósításáért. Örömmel jelentette be, hogy báró Wesslényi Miklós a párt tagjaik sorába lépett. Ezután az értekezleten több kültagot vettek fel, majd a párt belső ügyeit és a választások kérdését vitatták meg. Az értekezlet mintegy másfél órán át tartott. Az elnökség tagjai közül megjelentek Bakonyi Samu, Haviár Dániel, Holló Lajos és Nagy Dezső alelnökök.

A függetlenségi és 48-as párt körhelyisége rendkívül látogatott volt az est folyamán. Főleg az iglói választásról beszélgettek és a Hieronymi-párt korteseinek visszaéléseiről a klubba érkezett telefonértesítések nagy izgalmat okoztak.

Élénk vita folyt Khuen-Héderváry Károly gróf audienciájáról. Sokféle verzió volt forgalomban arra nézve, hogy a miniszterelnök hogyan fogja pártját megalakítani. Általában az volt a felfogás, hogy a régi szabadelvű párt feltámasztására irányuló kísérlet áll az előtérben. A kormány akciója azonban a vitában résztvevők véleménye szerint kudarcra fog vezetni. Nem hiszik, hogy a válság megoldása tekintetében ennek a kabinetnek több sikerre volna kilátása, mint a volt Fejérváry-féle darabont-kormányának.

Az alkotmánypárt választmánya ma este félnyolcz órakor Szilassy Zoltánnak, a pártkör igazgatójának elnöklésével ülést tartott. Az elnök mindenekelőtt bejelentette Windischgrätz Lajos herceg főrendiházi tagnak a pártkörbe való belépését. Ezután a választmány a párt kültagjai sorába a következőket vette fel: baráti Huszár Elemér földbirtokos (Nógrádmegye), Bölint Imre, a kereskedelmi muzeum igazgatója (Budapest), Návay Tamás volt főispán, földbirtokos (Füldeák), dr. Bakovszky Iván tiszteletbeli főjegyző (Túróczenstvárt).

Az alkotmánypártkörben különben ma este rendkívül nagy számban jelentek meg a párt tagjai. Hosszabb időt töltött fent Széll Kálmán, a párt elnöke, gróf Andrássy Gyula, a párt vezére, Darányi Ignác volt földművelésügyi miniszter, gróf Hadik és dr. Nagy Ferenc alelnökök, gróf Desseuffy Aurél a főrendiház volt elnöke, Návay Lajos, a képviselőház alelnöke, igen sok főrendi, képviselő és kültag. Este 8 órakor az alkotmánypárt tagjai pártvacsorára mentek a Hungária szállóba. A pártvacsorán igen sokan vettek részt.

A Nemzeti Társaskörben ma este a kabinet tagjai közül fenn voltak Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter, Lukács László pénzügyminiszter, gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter és Székely Ferenc igazságügyminiszter. Ott volt azonkívül gróf Tisza István is, aki hosszasan értekezett Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszterrel. A Társaskör tagjai élénken megbeszéltek a mai napon Bécsben történteket. Legközelebb már meg fognak történni a pártalakulásra vonatkozó diszpozíciók, hogy az alakuló közgyűlést már e hét végén vagy a jövő év első napjaiban meg fogják tarthatni. A Társaskörben megjelentek sokan a vidéki pártélet vezetőfőfői közül is, köztük számos volt főispán, akik holnap tanácskozásokat fognak folytatni.

A horvát-szerb koalíció szombatán Zágrábban plenáris értekezletet tart, mely az új helyzettel szemben követendő politikai magatartással fog foglalkozni. Az értekezletre a párt valamennyi tagját meghívták. — A horvát haladó-pártot csütörtök délutánra hívták meg értekezletre, mely a horvát

rendszerátváltással fog foglalkozni. — A „Pokret“ szerint a koalíció és gróf Khuen, valamint Tomasić bán között létrejött megállapodás szerint a horvát választói jog olyképen fog módosíthatni, hogy a cenzus leszállítása folytán a jelenlegi 48562 választó helyett jövőre a választók száma Horvátországban 250.000-re fog rugni. A választás titkos lesz.

Felmentett főispánok.

A király a belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök előterjesztésére Kállay Ubul Csikvármegye, Gyapay Pál Esztergomvármegye, Szederkényi Nándor Hevesvármegye, Veszprény Zoltán Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város, gróf Almásy Imre Jász-Nagykun-Szolnokvármegye, Fialka Károly Krassó-Szörényvármegye, ifjabb Ugron Gábor Marostorda- és Ugocevármegye és Marosvásárhely sz. kir. város, Falussy Árpád dr. Szatmárvármegye és Szatmárnémeti sz. kir. város, Botka Béla Torontálvármegye, Smialovszky Valér Trencsénvármegye és Ambrozovics Lajos Baja törvényhatósági város főispánjait főispáni állásuktól buzgó szolgálataik elismerése mellett saját kérelmükre felmentette. Az erre vonatkozó királyi kéziratot a hivatalos lap holnapi száma fogja közölni.

A jövő főispánjai.

Amily gözerével dolgozik Khuen-Héderváry miniszterelnök a függetlenségi főispánok felmentésén, épp oly vehemens gyorsasággal indult meg a jelölés is az egyes megüresedett főispánságokra. Alig van főispánság, amelynek ma már jelöltje ne volna, sőt alig van főispánság, amelynek csak egy jelöltje volna. Jelölt akad tehát bőven, csak azután a szerencsés pályázóknak valahogy nagyon meleg ne legyen az a főispáni szék! . . .

Az egyes főispánságokra ma a következő kombinációkat hallottuk:

Kolozsmegye és Kolozsvár város főispánjára báró Szentkeresztly Zsigmondot és gróf Bethlen Miklóst. Maros-Tordamegye és Marosvásárhely város főispánjára Erődsy Sándort és Zeyk Dánielt. Csongrád vármegye és Szeged város főispánjára dr. Usathó Zsigmond volt főispánt. Aradmegye és Arad város főispánjára Urbán Iván volt főispánt, vagy Schenk Ferenc pécskai főszolgabíró. Baranyamegye főispánjára báró Fejérváry Imre volt főispánt. Abaujmegye főispánjára Darvas Béla, volt szabadelvűpárti képviselőt. Bereg vármegye főispánjára Lónyay Sándor volt főispánt. Jász-Nagykun-Szolnokmegye főispánjára dr. Kiss Ernő, volt képviselőt.

A vidék Khuen ellen.

Lakatos Pál, a makói függetlenségi párt egyik elnöke, mivel látta, hogy az adófizetés ex-lex dacára elég rendben történik, a következő indítványt tette a városi képviselőtestületnek: Határozza el Makó város képviselőtestülete, hogy az adópénztáránál az ex-lex ideje alatt befolyó adókat takarékpénztárba helyezi és az abból befolyó kamatösszeget a városi szegényalap javára fogja fordítani. Mondja ki egyúttal a képviselőtestület, hogy határozata csak birtokon kívül legyen felelősséget.

Sopronmegye mai közgyűlése tárgyalás alá vette Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök és miniszterársai leiratait, amelyekben támogatást kérnek. Az állandó választmány a leiratok tudomásul vételét ajánlotta. Kovács Sándor csepregi ügyvéd azt kéri kimondani, hogy a vármegye bizalmatlansággal van a kormány iránt, mely sem nem parlament, sem alkotmányos, sem demokratikus. A legnagyobb ok pedig a bizalmatlanságra, hogy gróf Tisza István áll a háta mögött. A szónokot eddig nyugodtan hallgatták, most azonban felkiáltások hangzottak el: Éljen Tisza István! Egyed János pápai kamarás hígveleji beszédben szintén bizalmatlanságot kért szavazni, mert a kultuszminiszteri székben apostata ül és Hazai Samu helyett akadt volna mágnás is. Ilajás Antal alispán kifejti, hogy a leiratokban nincs is szó politikai bizalmról, hanem csak egyszerűen támogatásról, ami a közügyek intézésére vonatkozik és amit a vármegye nem is tagadhat meg. A dolog politikai részét már elvégezte az országgyűlés. Ha a vár-

megye közönsége azt látná, hogy a kormány lép a törvényesség útjáról, még mindig lesz alkalma bizalmatlanságát kifejezni, most azonban ennek nincs helye. Azután következett a szavazás és a közgyűlés az állandó választmány javaslatát óriási többséggel elfogadta.

Választási mozgalmak.

Szatmár-Németiben Kelemen Samu eddigi képviselő Justh-párti programmal újra fellép. A kormánypárt is erősen mozgolódik a kerületben, de még jelöltje nincs. A kormánypárt szervező értekezlete e hónap 9-én lesz Szatmáron Nagy Béla lázári földbirtokos elnöklése alatt.

Kisvárdán Hrabovszky Guidó Justh-pártinak dr. Jármy István fővárosi ügyvéd lesz az ellenfele kormánypárti programmal. Jármay gróf Forgách László mándoki földbirtokos és Liptay Béla jéki földbirtokos támogatják. Hrabovszky pozíciója erős.

Ákosfalván az eddigi képviselő, Barsay Andor Justh-párti ellenjelöltjeiül Darányi Ignác, volt földművelésügyi miniszter és Karnász Kálmán emlegetik. Darányi alkotmánypárti, Karnász Kossuth-párti programmal lépne fel.

Nyárádszeredán az a hír tartja magát, hogy Gál Sándor, a képviselőház elnöke többé nem lép fel. Ez esetben Kossuth-párti programmal dr. Szoboszlai László ügyvéd lépne fel a kerületben.

Gernyeszegen Farkas Alberttel szemben gróf Teleki Sándor lép fel 67-es programmal.

Tiszaháton Máthé László Justh-pártinak Horty Gyula kormánypárti lesz az ellenfele.

Mezőkaszonyban Hirtenstein Lajos Kossuth-párti és Lónyay Géza kormánypárti a jelöltek.

Munkácsen Fried Lajos Justh-pártival szemben a kormánypárt Várady Gyulát jelöli.

Somlyóvásárhelyt a függetlenségi párti választók dr. Magyar Károly kamondi földbirtokost jelölték.

Felvidéken Barta Ödön nem lép fel, helyette Horty Béla függetlenségi veszi fel a harcot a kormánypárti Jobszti Gyula volt beregi alispánnal.

Gyöngyöspáton Csépany Géza Justh-párti képviselő ellenjelöltje Vas János dr. Hevesmegyei főjegyző lesz Kossuth-párti programmal.

Kaposváron Thaly László függetlenségi képviselőnek erős ellenjelöltje lesz Makfalvay Géza, volt államtitkár, somogyegyei nagybirtokos személyében.

Aradon Müller Károly Justh-párti ellen Barabás Béla Kossuth-párti lép fel. Kormánypárti jelöltként itt Herczeg Ferenczet, a kiváló író emlegetik.

Zsolnán a kormánypárt Láng Lajos, volt kereskedelemügyi minisztert lépteti fel.

Baján Rajk Aladár Justh-pártinak alighanem báró Vojnich Istvánnal kell majd megküzdnie a mandátumért, akit a kerület szabadelvűpárti választói legközelebb kiüldöztetés útján kérnek fel a jelöltség elfogadására.

Ujverbáson Balogh Ernő Justh-párti ellenjelöltje a kormánypárti Milosevics Kanut megyei főügyész lesz.

Regőczen Lányi Mór Justh-pártival szemben Latinovics Pál volt főispán lép fel.

Nagykikindán Polit Mihály nemzetiségi többé nem lép fel, hanem az uzdini kerület mandátumára fog pályázni, amely már két ízben volt az övé. Nagykikindán Bogdán Zsivkó polgármester lesz a kormánypárt jelöltje.

Kápolnán Maczky Emil ellen gróf Károlyi József lép fel.

Poroszlón Malatinszky Györgynek aligha lesz ellenjelöltje.

Nagyfügeden Hellebronth Géza eddig ellenjelölt nélkül áll.

Egerben még nem alakultak ki a vélemények. Beszélnek, hogy Szederkényi Nándor volt főispán is fellép.

Kérjük előfizetőinket, hogy kerületükben a választási mozgalmakról bennünket kimerítően és időről-időre értesíteni sziveskedjenek.

EGYHÁZAK.

— (A boszniai protestánsok sérelme. Boszniából jelentik: Az annektált tartomány alkotmányának tervezete a boszniai vallásfelekezeteknek, a katolikusnak, izraelitának, mohamedánnak biztosít képviselőt a leendő tartományi gyűlésen, a protestánsnak azonban nem adja meg ezt a jogot. A Boszniában jelentékeny számban élő protestánsok a közös kormányhoz fordultak azzal a kéréssel, hogy a leendő tartományi gyűlésen való képviselőt az ő egyházaik részére is biztosítsák. Ké-

résük azonban a közös kormánynál meghallgatásra nem talált. A bosnyák alkotmány-tervezet jelenleg a magyar kormánynál van tárgyalás végett s mint illetékes helyről értesülünk, a boszniai protestánsok most a magyarhoni hitokonaik támogatását óhajtják megnyerni sérelmük orvoslására, mely az alkotmány-tervezet szerint a többi felekezettel szemben rajtuk esne. Bosznia közjogi helyzete önmagában nehéz és kényes skérdés. Ennek megítélésénél irányadó az 1867. évi II. törvényzikk, valamint az, hogy a történelmi alapon a magyar uralkodói felségjoga lép ismét érvénybe Boszniában. Ennélfogva a Boszniát érintő bármely közjogi kérdés elsősorban a magyar közjog kérdése és arra nézve a magyar országgyűlésnek is kell intézkednie. A bosnyák alkotmánynak a magya közjog elveinek megfelelő rendezésénél a Boszniában létező protestáns egyházak méltányos kívánságainak a magyarhoni protestánsok részéről való támogatása méltán feltételezhető.

KÜLFÖLD.

Magyarországi románok politikai joga. A román kormány a kamarában törvényjavaslatot nyújtott be, mely a Dobruzsákban lakó románoknak megadja ugyanazon politikai jogokat, melyekkel a bennszülött románok bír. A politikai jogok elnyerését ahhoz köti a javaslat, hogy a Dobruzsákban bevándorolt román alattvalók legalább 1881 óta laktak legyen. Tudvalévő, hogy a Dobruzsákban jobbra magyarországi románok telepedtek meg, akiknek eddig elé Romániában semmiféle politikai jogaik sem voltak.

A cseh tartománygyűlést elnapolták. Legfelsőbb rendelkezésre ma a cseh tartománygyűlést elnapolták. Ma még volt ülés, de csak negyedórát tartott. A tartomány marsall fölolvastatta a petíciókat, azután fölolvastatván a cseh képviselőknek hozzája intézett memorandumát, berekesztette az ülést.

A cseh képviselők memorandumának szövege a következő:

Fenség! Jogos fölláborodás fog el bennünket, amidőn látjuk, hogy a cseh királyság tartománygyűlésének alkotmányos tevékenysége ismét lehetővé tétetik és kijelentjük, hogy az egész ország érdekeinek ebből folyó súlyos károsításáért, valamint a lakosság közgazdasági, kulturális és szociális érdekeinek hátráltatásáért az egész felelősség a német képviselőket terheli. A német nép képviselői változatlanul megakadályozzák a tartománygyűlés tevékenységét dacára annak, hogy a legmesszebbmenő előzetes tanúsítottunk követeléseik iránt, hogy a tartománygyűlési bizottságok komoly munkát fejtsenek ki, mert csak így lehet hazánkban türethető állapotokat teremteni és a két nemzet békés együttélését lehetővé tenni. A magunk részéről még a napirendre vonatkozó formális követelések tekintetében és a német képviselőkre nézve kiválóan fontos ügyek tárgyalása körüli eljárás tekintetében sem okozunk fenségnek nehézségeket és alapos okunk volt hinni, hogy a fenség által megállapított napirend megfelelő azon kivánságának, akik a német képviselők nevében fenséggel ebben az ügyben tárgyaltak. És mégis az utolsó pillanatban új kérdések állítottak fel a napirend tekintetében, amelyekhez lehetetlen volt hozzájárulnunk, mert azok oly méltatlanul ignorálják a csehországi elkerülhetlen tartományi szükségletek rendezése iránt táplált világosan kifejtett kívánságunkat, hogy ezáltalán volna a szóban lévő német részről támasztott követeléseknek engedni annál kevésbé, mert éppen a német képviselők többségének eljárásából világosan kitűnik, hogy ezéljük a cseh királyság tartománygyűlését ismét képtelenné és hogy ehhez, ha követeléseik tekintetében engednénk, egy más alkalommal ismét előkeresnének valami ürügyet. Semmiféle fenyegetésekkel, semmiféle hatalommal nem engedjük magunkat kényszeríteni, hogy bármilyen korcsesziókat tegyünk, amelyek a királyság oszthatatlanságát és egységességét és a két nemzetiség és összes hozzátartozóinak egyenlő jogát érinthetné. Ismét kifejezést adunk azon szilárd szándékunknak, hogy tanácskozzunk azon módokról, amelyek mindkét nemzetiség szabad fejlődését biztosító berendezések elérését lehetővé tennék. Ezennel visszautasítunk minden felelősséget mindazért, amit a tartományi választmány a tartománygyűlés tértelensége következtében elrendelni, továbbá

mindazon anyagi károkért, amelyek kulturális, humanitárius és gazdasági intézményeket érni fognak, amennyiben a tartományi hozzájárulásban részesülnek, továbbá mindazon károkért, amelyek a tartományi alaptól fizetett egyes személyeket sújtani fognak. Mindezekért a felelősség a német képviselőket fogja terhelni. Tisztelettel kérjük fenségedet, hogy e nyilatkozatunkat a tartománygyűlés tudomására hozni méltóztatassék. Prága, 1910. február 7. *Schwehla* s. k. (cseh agrárklub), *Skarda* s. k. (nemzeti szabadelvű klub).

A tartománygyűlés mai ülésének befejeztével a német képviselők teljes ülésre gyűltek össze, amelyen a következő deklarációt fogadták el: Csehország német lakosságához! A cseh tartománygyűlési új választások óta most harmadikban gátolta a tartománygyűlés ülésezését a csehek konok tagadó álláspontja azon követelésekkel szemben, adnának elfogadható biztosítékot arra nézve, hogy nemzetiségi politikai követeléseik jogos és méltányos elbírálására számíthatassunk. Hogy minden sakkhúzásnak és kifogásnak véget vessünk, a tartományi főmarsallnak a legutóbbi napirendi javaslatára adott válaszukban éles körvonalait adtuk a tartománygyűlés eredménytelen ülésezéseinek a közel jövőben. Ahelyett, hogy a mi szándékunkat elfogadták volna, azt követelték tőlünk, hogy már eleve biztosítsuk hozzájárulásunkat oly intézkedésekhez, amelyek elsősorban mégis az ország eszközeinek oly egyoldalú felhasználását biztosítaná, amelyet népünk már évtizedek óta igazságtalannak, jelentőségünkhöz méltatlannak tart. Következetes eljárásunkkal a zilált nemzetiségi viszonyokat rendezni kívánjuk az országban és így a tartománygyűlésben is. E fenkölt célra való tekintettel a pilanatnyi nehézségeket át kell hidalni és áldozatokat hozni. Erőnk a jogban rejlik. A német tartománygyűlési képviselők szövetsége.

A krétai kérdés. A négy oltalmazó nagyhatalom nagykövetei ma megjelenték a portán s a külügyminiszternek egyenkint kijelentették, hogy a nagyhatalmak meg fogják védelmezni *Törökország szuverenitását Kréta szigetén* és nem fogják megtűrni, hogy a krétaiak követeket küldjenek a görög nemzetgyűlésbe. *Négy orosz és három angol hadihajó Pireuszba érkezett.* Olasz hadihajókat legközelebb várnak oda. Ennyi idegen hadihajónak megérkezése nagy feltűnést kelt. A „Yeni Tanin“ vezérezzikke konstatálja, hogy a *külügyi helyzet most már nyugodt.* A bolgár képviselők közeli látogatása megezőfolja azt az állítást, hogy a török-bolgár viszony feszült. A török-bolgár közeledést szolgáló első lépést örömmel kell üdvözölni. A lapnak egy másik cikke *szükségesnek mondja Kréta főbb pontjainak török csapatok által való megszállását*, mert különben a krétai kérdésre irányuló tárgyalás eredménytelen maradna. A pétervári lapok jelentik, hogy *Izvolzski* külügyminiszter egy társaságban, melyben sok képviselő volt jelen, igen megnyugtató kijelentést tett a balkáni helyzetről és kijelentette, hogy *háboru nem fenyeget.*

Athénből jelentik, hogy a katonai liga milyen komolyan vette elejétől fogva a nemzetgyűlés összehívásának ügyét, a következőkből is kitűnik: A liga elfogadott egy *Vanizelos* által szerkesztett jegyzőkönyvet, amelynek értelmében a királyt, ha nem járult volna hozzá a nemzetgyűlés összehívásához *azonnal megfosztották volna a trónjától* és miként Abdul-Hamid szultánt, internálták volna. Kényszer-tartózkodási helyül a király részére a leégett kastély épen maradt részét szemelték ki, melynek őrségét ebből a ezébből háromszorosára megerősítették. Hogy azonban a hatalmak be ne avatkozhassanak, a királynak tovább is fizetni akarták a ezivilistát. Királyllyá a trónörökös fiát, *György* herceget akarták, II. György néven, anyjának a régenssége alatt kikiáltani.

A „Yeni Gazetta“ követeli a krétai kérdés azonnali végleges és igazságos megoldását. A védőhatalmak újabb annexiója egyáltalában nem szüntetné meg a veszélyeket. Az Ikdam szerint a porta legközelebb jegyzőket intéz a hatalmakhoz, hogy mindaddig, amíg a krétai kérdés nincs véglegesen elintézve, *Törökország és Görögország viszonya nem térhet rá a normális utra.* A

jegyzék állítólag azt a követelést fogja felállítani, hogy a krétai kérdés még a nemzetgyűlés előtt véglegesen rendeztessék.

A görög király aláírta a salamisi zendülés részeseinek amnesztiáját, melyet azonban még nem tettek közzé. Typaldosnak értékre adták, hogy jól teszi, ha szabadulása után két évre elhagyja hazáját.

Athénben ismét kormányválságról keringnek hírek. Azt beszélik, hogy a kormány a külügyi bizonyodalmak miatt kénytelen lemondani. A krétai kérdés megoldása és a külföldi kölesön felvétele semmiféle eredménnyel nem biztat. Más verzió szerint Dragumis miniszterelnök összeveszett Zorbas hadügyminiszterrel és ez a kormányválság oka. A miniszterelnök szemrehányást tett Zorbas tábornoknak, hogy Drakulist Konstantinápolyba küldte a kormány tudtán kívül tárgyalni a portával. Hivatalos részről megezőfolják a kormányválság híreit, de nem tagadják, hogy a nehézségek leküzdhetőek lennének látszanak.

A porosz választói reform ellen. A berlini munkások körében megpendítették azt az eszmét, vajjon nem volna-e czélszerű a porosz választói reform ellen általános sztrájkjal tüntetni, amely egész Poroszországra proklamáltatnék és egy — három napig tartana. Ha elhatározták az általános sztrájkot, akkor titokban fogják tartani az időpontot, mert az hiszik, hogy sokkal hatásosabb volna a sztrájk, ha hirtelen törne ki. A sztrájkban sok százezer munkás venne részt.

TÁVIRATOK.

Orosz hajóraj Antivári előtt.

Cetinje, február 8. (Saját tudósítónktól.) Egy orosz hajóraj négy páncélos hadihajóval, egy ezirkálóval és több torpedónaszáddal a napokban Antivariba érkezik. Nikita fejedelem Danilo trónörökössel Antivariba megy az orosz flottát üdvözölni. Makovszky tengernagy fogja átadni a császár és az orosz kormány üdvözlését Nikitának uralkodói jubileuma alkalmából, aztán az orosz flotta tiszti küldöttsége Cetinjébe utazik. Az orosz hajóraj valamely osztrák kikötőben is horgonyt fog vetni.

A finn választások.

Helsingfors, február 8. A ma délutánig ismeretessé vált választási eredmények szerint a szociáldemokraták 271.887, az 6-finn párt 153.691, az új-finnek 95.920, a svéd néppárt 92.809, az agrárius párt 50.584 és a keresztényszocialista munkáspárt 12.810 szavazatot kapott. Az 6-finnek eddig négy kerületet, a keresztényszocialista munkáspárt pedig egy kerületet veszített. A szociáldemokraták eddig két, az agráriusok három és a svéd néppárt egy kerületet hódítottak meg.

Közgazdasági táviratok

Amerikai tőzsdék zárata

Newyork.		febr. 8.	febr. 7.	febr. 6.
Buza	helyben	130	129	130
	májusra	118 $\frac{3}{8}$	117 $\frac{1}{4}$	117 $\frac{3}{8}$
	juliusra	109 $\frac{1}{4}$	108 $\frac{1}{2}$	108
Tengeri	májusra	75 $\frac{1}{4}$	75	75 $\frac{1}{4}$
	juliusra	75 $\frac{1}{8}$	74 $\frac{3}{4}$	75 $\frac{1}{8}$
Chicago.				
Buza	februárra	112	111 $\frac{1}{2}$	111 $\frac{1}{4}$
	májusra	110 $\frac{1}{2}$	109 $\frac{3}{8}$	109 $\frac{1}{2}$
Tengeri	februárra	62 $\frac{1}{2}$	61 $\frac{3}{4}$	62

Newyork, február 8. Gyapot Newyorkban, helyben 15.— (15.20). Gyapot márciusra 14.65 (14.96). Gyapot májusra 14.75 (15.05). Gyapot New-Orleansban, helyben — (15.—). Petroleum Stand white Newyorkban 7.90 (7.90). Petroleum Stand white Philadelphianban 7.90 (7.90). Petroleum Refined in Cases 10.30 (10.30). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.40 (1.40). Zsir Western steam 12.70 (12.60). Zsir Rohe és Brothers 13.— (13.—).

Chicago, február 7. Zsir júliusra 12.25 (12.15). Szalopna sohr clear 12.18 (12.06). Ser-téshus májusra 22.42 (22.20).

A Haverda-pör tárgyalása.

(Második nap.)

— Kiküldött munkatársunktól. —

Az érdeklődés ma sem volt nagyobb, mint a tegnapi tárgyaláson. Jánossy Aladár teljesen elvesztette a talajt: néha megtalál egy romantikus pozt, a legtöbb esetben azonban szánalmasan dadog és ijedten néz a nyugodtan kérdező elnökre és a közömbös publikumra. Érzi, hogy szentimentális kiszólásai azonnal megdermednek, ahogy kimondja őket, és középkori ritterállurókkal semmire se megy: komoly, objektív bírák előtt áll, akik igazságot akarnak szolgáltatni ebben az ügyben. Haverda Mariskát is zavarja a szabadkai milió hiánya: Szegeden senki se érdeklődik különösen a „szép” és „érdekes” asszony iránt. Vádlott és bíró van csak és igazság lesz.

A szegedi törvényszék elnökétől ma este távirati megkeresés érkezett a budapesti főkapitánysághoz, amelyben utasítja a rendőrséget, hogy gondoskodjék arról, hogy *Feleki Mór* budapesti szabómester *perdöntő tanúságtétel czéljából* holnap délelőtt Szegeden az esküdtbíróság előtt megjelenjen. A rendőrség a táviratot nyomban kézbesítette *Feleki Mór* szabómesternek, akinek két testvérével együtt a Liszt Ferenc-tér 8. szám alatt van szabóüzete és a Teréz-körut 35. szám alatt lakik.

Mindössze ennyi felvilágosítással tudott szolgálni az ügy felől a rendőrség. Munkatársunk nyomban fölkereste *Feleki Mór* Teréz-köruti lakásán. Az egyszerű szabómester ceinto megtagadott minden fölvilágosítást, végül azonban engedett a szűkszavúságból s a következőket mondta:

— Engem már kihallgatott egyszer a budapesti rendőrség a Haverda-ügyben. A gyilkosság után következő napokban letartóztattak egy csavargót, akit megmotosztak. Meglepetve látták, hogy új ruha van rajta és a fehérneműje tisztos, rongyos. A rendőrségnek gyanus volt a dolog s faggatni kezdte az elfogott embert, hogy a ruha eredetét megtudja. A csavargó elmondta, hogy a ruhát nem lopta, hanem *Klein Pál* Lipót csináltatta neki *Feleki Mór* szabónál. Erre beidéztek engem. A rendőrségen azt villogtam, hogy a ruhát csakugyan *Klein Pál* Lipót rendelte a fiatalember részére. Közöltem azt is, hogy ugyanakkor még két fiatalember részére csináltatott nálam ruhát *Klein Pál* Lipót. Ennyi volt az egész. Valószínű, hogy erre nézve kíván kihallgatni az esküdtbíróság.

— Ki volt az a letartóztatott csavargó — kérdezte munkatársunk.

— Nevekkkel nem szolgálhatok — felelte *Feleki Mór*. — Csak annyit tudok, hogy ez a fiatalember hírlapíróként szerepelt.

— És a másik kettő? — kérdezte munkatársunk.

— Azok is újságírók voltak.

(Akkoriban, amikor Haverdáné gyilkosait után nyomozott a budapesti rendőrség, letartóztattak egy gyanus, szabadkai születésű embert, akit *Ratics* Lajosnak hívnak. Azzal gyanúsították, hogy gróf Pallavicinét megzsarolta. A zsebében noteszt találtak, amelynek egyik lapjára ez volt ráírva:

Haverda Mariska

Tükör-utca 8.

A rendőrség akkor hosszasan faggatta *Ratics*ot, hogy miért jegyezte föl ezt a címet, mire *Ratics* azzal védekezett, hogy csak úgy kedvtelésből jegyezte föl annak a szép nőnek a címét. (*Ratics*ot később eltolonczolták Budapestről.)

— Nem *Ratics* Lajosnak hívjuk a szóbanlevő fiatalembert? — kérdezte munkatársunk.

Feleki Mór mosolygott s így felelt:

— Sajnálom, de nem szolgálhatok nevekkel. Nem akarok elébe vágni a holnapi tárgyalásnak.

— Mondja meg a másik két „hírlapíró” nevének legalább kezdőbetűit.

— Az egyik neve R.-rel, a másiké B.-vel kezdődik.

Többet nem sikerült *Feleki Mór*tól meg tudni.

— Este tíz órakor utazom Szegedre —

mondotta — és holnap ugyis tudni fognak mindent, amire kíváncsiak.

Feleki Mór ma este tíz órakor Szegedre utazott s holnap délelőtt meg fog jelenni az esküdtbíróság előtt.

A tárgyalás megnyitása.

A mai tárgyalást kilenc órakor nyitotta meg az elnök. Elsőnek *Jánossy*t vezetik be, akinek az elnök a szemére veti, hogy tegnapi vallomása sokban eltér eddigi vallomásaitól, amelyeket az elnök föl is olvastat. Utána *Haverda* Mariskát állítják a bírák elé. Még mielőtt azonban megkezdődne kihallgatása, felemelkedik *Szapár* József királyi ügyész és kijelenti, hogy a szabadkai kir. törvényszék mint esküdtbíróság által feltett bujtói kérdést magáévá teszi és ily irányú kérdést fog a szegedi esküdtékhöz is feltenni.

Brády Ernő védő: Nagyon különösnek találom, hogy az igen t. ügyész ur már most bejelenti, hogy a felbujtás kérdését fel fogja tenni. A vádhatározat a hüségdögségben mondotta ki vádolhatónak *Haverda* Máriát. Honnan veszi most az ügyész ur, — még mielőtt a bizonyítás folyamatba tétetett volna — hogy *Haverda* Mária felbujtással vádolható?

Szapár József: Kijelenti, hogy őt a bírósági határozat köti, ahoz ragaszkodik és a felbujtás kérdését felteszi.

Az elnök ezután felszólítja *Haverda* Mariskát, hogy mondja el védelmét.

— Nem védekezem, mert bűnös nem vagyok. *Jánossy*t nem bízattam. Tessék kérdezni, majd felelek.

— Milyen viszonyban volt az édesanyjával?

— Gyűlölt. Anyám kidobott az apai házból. Elzavart az apám koporsója mellől is.

— Akart magával egyezkedni az anyja?

— Igen. 25.000 koronát kínált, erre én pert indítottam ellene.

— Mikor kötötte a szerződést *Klein Pál* Lipóttal, és milyen szerződés volt ez?

— *Klein* havi 300 koronát biztosított nekem a jövőm eldőléig. Ekkor elváltam az uramtól. De a kis Jenő nálunk maradt. *Jánossy* hozta el először íratat az apjától. Ekkor ismerkedtem meg vele. Rokonszenves ember volt. Először udvarolt, aztán kölcsönösen megszerettük egymást. Később *Pónai* nénél vettünk egy szobát, de aztán együtt mentünk lakni és terveztük a házasságot, ha *Jánossy* válópero eldől.

Jánossy közbe akar szólni.

Elnök: Ne sugjon *Jánossy*! (*Mariskához*): Jöj-jön kissé az esküdték felé!

Némel István esküdt (nagyon udvariasan): Méltóassék! (*Derültség*).

Elnök (*Haverda* *Mariskához*): A *Vojtha*-féle viszony történetére nézve mit tud előadni?

— Unokatestvérem volt, felkeresett és örökségi ügyemben akart eljárni.

— Mit gondol, miért ölte meg *Jánossy* az anyját?

— Nem tudom, kiszámíthatatlan ember.

— Szabadka katonai térképét együtt vásárolták?

— Nem, *Jánossy* egyedül vette tudtom nélkül.

— *Popper* vallomása szerint arra kérte őt, hogy legyen *Jánossy*nak alibi-tanúja arra, hogy a gyilkosság napján Budapesten volt.

— Sohasem beszéltem vele erről.

— Miféle összeköttetésben volt *Popper* magával?

— Kiuzsorázott engem, mire én följelentetem. Ezért haragudott rám.

— Márczius 25-én ön mégis ott volt a *Popper* üzletében.

— Igen, cipőt rendeltem nála és kikísért azután az utcára.

— Találkozott többször is *Popper*rel?

— Minden este ott volt velünk a *Royal-kávéházban*.

— Rácz Ernőt sem kérte fel a gyilkosság alibi-jére?

— Nem.

— Miért vallotta ön a rendőrségen, hogy április 19-én, a gyilkosság napján *Jánossy* magával volt Budapesten?

— *Jánossy* kért erre, de nem is sejtettem még akkor, hogy miért kell nekem így vallanom.

— Miért vonta vissza vissza később ezt a vallomását?

— Félttem, hogy abból baj lesz és ezért önként jelentkeztem a vizsgálóbíró előtt. Akkor még senki más nem vallott ellenem, tehát nem kellett volna jelentkeznem.

— Mit vallott *Vojtháról* az ügyész előtt?

— Az ügyész ur azt mondotta, hogy tegyek vallomást, hogy *Vojthával* viszonyom volt, akkor egészen más irányban terelődik a vizsgálat. Én beleestem a csapdába és így hallotta *Jánossy* a szekrényben, hogy viszonyom volt *Vojthával*.

— Tudta ön, hogy *Jánossy*nál revolver van?

— Nem.

— *Jánossy* összeveszett magánál *Vojthával*?

— Igen, *Vojtha* leteperzte *Jánossy*t, akinek én védelmeztem. Ettől fogva nem láttuk *Vojthát*.

— Az előző vallomása eltér a mostanitól. Hiszen részben beismerésben volt a vizsgálóbíró előtt. Felolvassák a vizsgálóbíró előtt tett vallomást, amelyből kitűnik, hogy *Mariska* bevallotta, hogy *Jánossy* formális jelentést tett neki a gyilkosságról. Ezt most tagadja.

Haverda *Mariska*: Két hónapig éjjel-nappal faggattak. Mit tudom én, hogy mit csavartak ki belőlem.

Az elnök ezután tíz percznyi szünetet rendelt el.

Vojtha vallomása.

Szünet után *Vojtha* *Antalt* vezetik a bíróság elé. *Elnök*: Bűnösnek érzi magát?

— Nem.

— Adja elő védelmét.

— Édesanyám *Haverda* *Teréz* és így *Haverda* *Mariskának* unokatestvére vagyok. A rokonság kapcsolta minket össze és ezért segítségére voltam az örökségi perben. *Mariskánál* ismertem meg *Jánossy*t, mint vőlegényét. *Jánossy* csakhamar féltékenykedett, mert sokat jártam *Mariskához*. Márczius 20-án *Hódmezővásárhelyre* utaztam, hogy ott pénzt szerezzek. Ezt elmondtam *Mariskának*, aki azt kérte tőlem, hogy menjek egyuttal *Szabadkára* is, ahol neki számítottassam le egy 600 koronás váltóját. Márczius 24-én megígérték *Vásárhelyen* a pénzt, tehát sürgönyöztem *Mariskának*, hogy a költség meglesz, 23-án levelet írt *Jánossy*, aki szintén kért, hogy 26-án legyek *Szabadkán*, ahol *Mariska* érdekében el akar járni. Át is mentem, de feleségem előtt titkoltam a dolgot, mert szintén féltékenykedett *Mariskára* és nem akarta, hogy *Mariska* ügyeit intézzem. *Szabadkán* összeveszttem *Jánossyval* s otthagytam.

— Ez az utazás a vizsgálat szerint, a gyilkosság előkészülete volt. Azért mutatta meg a szöveget *Jánossy*nak, mert a katonai térképen nem ismerte ki magát.

— Én nem tudtam semmiről, még a katonai térképről sem. Erről csak a vizsgálóbíró előtt szerzettem tudomást. De többször nem voltam *Szabadkán*. A máncziusi utazás után minden pillanatomat igazolni fogom.

— Hozott pénzt *Mariskának*, amikor *Szabadkáról* jött?

— Nem.

— Hát mikor szerzett pénzt?

— Kaptam *Vásárhelyről* márczius 29-én. Ott a feladó-vevény az iratok között.

— Mire adta a pénzt *Mariskának*?

— Nyolcvan koronát adtam, hogy pillanatnyi ügyeit rendezhesse.

— Tudja, hogy mi történt ezzel a pénzzel?

— Azt mondják, hogy ebből a pénzből vette *Jánossy* a revolvert.

— Hogy jutott a revolver kipróbálásához?

— *Mariska* egy nap elküldött hazulról minket azzal a kifogással, hogy pihenni akar. Nem volt más dolgunk, kimentünk a *Hüvösvölgybe*, ahol *Jánossy* elővette újonnan vásárolt revolverét és azt ki akarta próbálni. Igen ártatlanul jutottam ebbe az egyetlen gyanus jelenetbe. A revolver rossz volt, mondtam neki, hogy adja vissza.

— Mikor értesült a gyilkosságról?

— Április 20-án délelőtt egy detektív tudakozódott már, vajjon 19-én Pesten voltam-e. Ezt nem tudtam megérteni, de délután megtudtam, hogy megölték *Haverdáné*t. Rögtön tudtam, hogy gyanúsítanak. 22-én tanuképp hallgattak ki, házkutatást is tartottak nálam. Én semmiről sem akartam tudni, mert vizsgára készültem és nem akartam, hogy tovább zavarjanak a tanúsággal.

A tárgyalás folytatását ezután délutánra halasztották.

A délutáni tárgyalás.

A délutáni tárgyalást *Hevessy* *Kálmán* elnök fél négy órakor nyitotta meg. Bevezetik a vádlottakat. Az elnök *Vojtha* *Antalt* szólítja.

Elnök: Van még valami mondanivalója?

Vojtha: Csak az, hogy szíveskedjék beidézni azokat a tanukat, akiket még ma meg fogok nevezni. Ezekkel a tanukkal meg fogom czáfolni az összes ellenem valló tanuk vallomásait. Különösen azt fogom bizonyítani, hogy csak egyszer voltam márcziusban és áprilisban *Szabadkán* és a gyilkosság napján Budapesten hivatalomban tartózkodtam.

Elnök: Az igazság érdekében mindent el fogunk követni. Nyugodjék meg. (*Haverda* *Mariskához*): Van valami észrevétele *Vojtha* vallomásához?

Haverda *Mariska*: Nincs.

— Mit csinált *Vojtha* 40 koronájával? Megadta neki?

— Nem adhattam meg, hiszen becsuktak.

Elnök (*Jánossyhoz*): Mi a maga észrevétele? *Jánossy*: *Vojtha* délelőtt azt mondta, hogy

résük azonban a közös kormánynál meghallgatásra nem talált. A bosnyák alkotmány-tervezet jelenleg a magyar kormánynál van tárgyalás végett s mint illetékes helyről értesülünk, a boszniai protestánsok most a magyarhoni hitokonaik támogatását óhajtják megnyerni sérelmük orvoslására, mely az alkotmány-tervezet szerint a többi felekezettel szemben rajtuk esne. Bosznia közjogi helyzete önmagában nehéz és kényes skérdés. Ennek megítélésénél irányadó az 1867. évi II. törvényezik, valamint az, hogy a történelmi alapon a magyar uralkodói felségjoga lép ismét érvénybe Boszniában. Ennélfogva a Boszniát érintő bármely közjogi kérdés elsősorban a magyar közjogi kérdése és arra nézve a magyar országgyűlésnek is kell intézkednie. A bosnyák alkotmánynak a magya közjogi elveinek megfelelő rendezésénél a Boszniában létező protestáns egyházak méltányos kívánságainak a magyarhoni protestánsok részéről való támogatása méltán feltételezhető.

KÜLFÖLD.

Magyarországi románok politikai joga. A román kormány a kamarában törvényjavaslatot nyújtott be, mely a Dobruzsákban lakó románoknak megadja ugyanazon politikai jogokat, melyekkel a bennszülött románok bir. A politikai jogok elnyerését ahhoz köti a javaslat, hogy a Dobruzsákban bevándorolt román alattvalók legalább 1881 óta laktak legyen. Tudvalévő, hogy a Dobruzsákban jobbra magyarországi románok telepedtek meg, akiknek eddig elé Romániában semmiféle politikai jogaik sem voltak.

A cseh tartománygyűlést elnapolták. Legfelsőbb rendelkezésre ma a cseh tartománygyűlést elnapolták. Ma még volt ülés, de csak negyedórát tartott. A tartományi marsall fölolvastatta a petíciókat, azután fölolvastatván a cseh képviselőknek hozzája intézett memorandumát, berekesztette az ülést.

A cseh képviselők memorandumának szövege a következő:

Fenség! Jogos fölláborodás fog el bennünket, amidőn látjuk, hogy a cseh királyság tartománygyűlésének alkotmányos tevékenysége ismét lehetővé tétetik és kijelentjük, hogy az egész ország érdekeinek ebből folyó súlyos károsításáért, valamint a lakosság közgazdasági, kulturális és szociális érdekeinek hátráltatásáért az egész felelősség a német képviselőket terheli. A német nép képviselői változatlanul megakadályozzák a tartománygyűlés tevékenységét dacára annak, hogy a legmesszebbmenő előzékenységet tanusítottunk követeléseik iránt, hogy a tartománygyűlési bizottságok komoly munkát fejtessenek ki, mert csak így lehet hazánkban türethető állapotokat teremteni és a két nemzet békés együttélését lehetővé tenni. A magunk részéről még a napirendre vonatkozó formális követelések tekintetében és a német képviselőkre nézve kiválóan fontos ügyek tárgyalása körüli eljárás tekintetében sem okozunk fenségednek nehézségeket és alapos okunk volt hinni, hogy a fenséged által megállapított napirend megfelel azon kívánságának, akik a német képviselők nevében fenségeddel ebben az ügyben tárgyaltak. És mégis az utolsó pillanatban új kérdések állítottak fel a napirend tekintetében, amelyekhez lehetetlen volt hozzájárulnunk, mert azok oly méltatlanul ignorálják a csehországi elkerülhetlen tartományi szükségletek rendezése iránt táplált világosan kifejtett kívánságunkat, hogy ezáltal volna a szóban lévő német részről támasztott követeléseknek engedni annál kevésbé, mert éppen a német képviselők többségének eljárásából világosan kitűnik, hogy ezéljük a cseh királyság tartománygyűlését ismét képtelenné és hogy ehhez, ha követeléseik tekintetében engednénk, egy más alkalommal ismét előkeresnének valami ürügyet. Semmiféle fenyegetésekkel, semmiféle hatalommal nem engedjük magunkat kényszeríteni, hogy bármilyen korcsesziókat tegyünk, amelyek a királyság oszthatatlanságát és egységességét és a két nemzetiség és összes hozzátartozóinak egyenlő jogát érinthetné. Ismét kifejezést adunk azon szilárd szándékunknak, hogy tanácskozunk azon módokról, amelyek mindkét nemzetiség szabad fejlődését biztosító berendezések elérését lehetővé tennék. Ezennel visszautasítunk minden felelősséget mindazért, amit a tartományi választmány a tartománygyűlés tértelensége következtében elrendelni, továbbá

mindazon anyagi károkért, amelyek kulturális, humanitárius és gazdasági intézményeket érni fognak, amennyiben a tartományi hozzájárulásban részesülnek, továbbá mindazon károkért, amelyek a tartományi alaplól fizetett egyes személyeket sújtani fognak. Mindezekért a felelősség a német képviselőket fogja terhelni. Tisztelettel kérjük fenségedet, hogy e nyilatkozatunkat a tartománygyűlés tudomására hozni méltóztassék. Prága, 1910. február 7. Schwehla s. k. (cseh agrárklub), Skarda s. k. (nemzeti szabadelvű klub.)

A tartománygyűlés mai ülésének befejeztével a német képviselők teljes ülésre gyűltek össze, amelyen a következő deklarációt fogadták el: Csehország német lakosságához! A cseh tartománygyűlési új választások óta most harmadikban gátolta a tartománygyűlés ülésezését a csehek konok tagadó álláspontja azon követelésekkel szemben, adnának elfogadható biztosítékokat arra nézve, hogy nemzetiségi politikai követeléseik jogos és méltányos elbírálására számíthassunk. Hogy minden sakkhúzásnak és kifogásnak véget vessünk, a tartományi főmarsallnak a legutóbbi napirendi javaslatára adott válaszukban éles körvonalait adtuk a tartománygyűlés eredménytelen ülésezéseinek a közel jövőben. Ahelyett, hogy a mi szándékunkat elfogadták volna, azt követelték tőlünk, hogy már eleve biztosítsuk hozzájárulásunkat oly intézkedésekhez, amelyek elsősorban mégis az ország eszközeinek oly egyoldalú felhasználását biztosítaná, amelyet népünk már évtizedek óta igazságtalannak, jelentőségünkhöz méltatlannak tart. Következetes eljárásunkkal a zilált nemzetiségi viszonyokat rendezni kívánjuk az országban és így a tartománygyűlésben is. E fenkölt célra való tekintettel a pillanatnyi nehézségeket át kell hidalni és áldozatokat hozni. Erőnk a jogban rejlik. A német tartománygyűlési képviselők szövetsége.

A krétai kérdés. A négy oltalmazó nagyhatalom nagykövetei ma megjelentek a portán s a külügyminiszternek egyenként kijelentették, hogy a nagyhatalmak meg fogják védelmezni *Törökország szuverenitását Kréta szigetén* és nem fogják megvárni, hogy a krétaiak követeket küldjenek a görög nemzetgyűlésbe. *Négy orosz és három angol hadihajó Pireuszba érkezett.* Olasz hadihajókat legközelebb várnak oda. Eunyí idegen hadihajónak megérkezése nagy feltűnést kelt. A „Yeni Tanin“ vezércikke konstatálja, hogy a *külföldi helyzet most már nyugodt.* A bolgár képviselők közeli látogatása megezfolyja azt az állítást, hogy a török-bolgár viszony feszült. A török-bolgár közeledést szolgáló első lépést örömmel kell üdvözölni. A lapnak egy másik cikke *szükségesnek mondja Kréta főbb pontjainak török csapatok által való megszállását*, mert különben a krétai kérdésre irányuló tárgyalás eredménytelen maradna. A pétervári lapok jelentik, hogy *Izvoleszki* külügyminiszter egy társaságban, melyben sok képviselő volt jelen, igen megnyugtató kijelentést tett a balkáni helyzetről és kijelentette, hogy *háboru nem fenyeget.*

Athénből jelentik, hogy a katonai liga milyen komolyan vette elejétől fogva a nemzetgyűlés összehívásának ügyét, a következőkből is kitűnik: A liga elfogadott egy *Vanizelos* által szerkesztett jegyzőkönyvet, amelynek értelmében a királyt, ha nem járult volna hozzá a nemzetgyűlés összehívásához *azonnal megfosztották volna a trónjától* és miként Abdul-Hamid szultánt, internálták volna. Kényszerítettorkodási helyül a király részére a leégett kastély épen maradt részét szemelték ki, melynek őrségét ebből a célból háromszorosára megerősítették. Hogy azonban a hatalmak te ne avatkozhassanak, a királynak tovább is fizetni akarták a civilisztát. Királyllyá a trónörökös fiát, *György* herceget akarták, II. György néven, anyjának a régenssége alatt kikiáltani.

A „Yeni Gazetta“ követeli a krétai kérdés azonnali végleges és igazságos megoldását. A védőhatalmak újabb annexiója egyáltalában nem szüntethet meg a veszélyeket. Az Ikdam szerint a porta legközelebb jegyzőket intéz a hatalmakhoz, hogy mindaddig, amíg a krétai kérdés nincs véglegesen elintézve, *Törökország és Görögország viszonya nem térhet rá a normális utra.* A

jegyzék állítólag azt a követelést fogja felállítani, hogy a krétai kérdés még a nemzetgyűlés előtt véglegesen rendeztessék.

A görög király aláírta a salamisi zendülés részeseinek amnesztiáját, melyet azonban még nem tettek közzé. Typaldosnak értésére adták, hogy jól teszi, ha szabadulása után két évre elhagyja hazáját.

Athénben ismét kormányválságról keringnek hírek. Azt beszélnek, hogy a kormány a külügyi bizonytalanság miatt kénytelen lemondani. A krétai kérdés megoldása és a külföldi kölesön felvétele semmiféle eredménnyel nem biztat. Más verzió szerint Dragumis miniszterelnök összeveszett Zorbas hadügyminiszterrel és ez a kormányválság oka. A miniszterelnök szemrehányást tett Zorbas tábornoknak, hogy Drakulist Konstantinápolyba küldte a kormány tudtán kívül tárgyalni a portával. Hivatalos részről megezfolyják a kormányválság hírét, de nem tagadják, hogy a nehézségek leküzdhetőek lennének látszanak.

A porosz választói reform ellen. A berlini munkások körében megpendítették azt az eszmét, vajjon nem volna-e célszerű a porosz választói reform ellen általános sztrájkjal tüntetni, amely egész Poroszországra proklamáltatnék és egy három napig tartana. Ha elhatározták az általános sztrájkot, akkor titokban fogják tartani az időpontot, mert az hiszik, hogy sokkal hatásosabb volna a sztrájk, ha hirtelen törne ki. A sztrájkban sok százezer munkás venne részt.

TÁVIRATOK.

Orosz hajóraj Antivári előtt.

Cetinje, február 8. (Saját tudósítónktól.) Egy orosz hajóraj négy páncélos hadihajóval, egy cirkálóval és több torpedónaszáddal a napokban Antivariba érkezik. Nikita fejedelem Danilo trónörökösrel Antivariba megy az orosz flottát üdvözölni. Makovszky tengernagy fogja átadni a csár és az orosz kormány üdvözlését Nikitának uralkodói jubileuma alkalmából, aztán az orosz flotta tisztii küldöttsége Cetinjébe utazik. Az orosz hajóraj valamely osztrák kikötőben is horgonyt fog vetni.

A finn választások.

Helsingfors, február 8. A ma délutánig ismeretessé vált választási eredmények szerint a szociáldemokraták 271.887, az ó-finn párt 153.691, az új-finnek 95.920, a svéd néppárt 92.809, az agrárius párt 50.584 és a keresztényszocialista munkáspárt 12.810 szavazatot kapott. Az ó-finnek eddig négy kerületet, a keresztényszocialista munkáspárt pedig egy kerületet veszített. A szociáldemokraták eddig két, az agráriusok három és a svéd néppárt egy kerületet hódítottak meg.

Közgazdasági táviratok

Amerikai tőzsdék zárata

Newyork.		febr. 8.	febr. 7.	febr. 6.
Buza	helyben	180	129	130
	májusra	118%	117%	117%
	juliusra	109%	108%	108
Tengeri	májusra	75%	75	75%
	juliusra	75%	74%	75%
Chicago.				
Buza	februárra	112	111%	111%
	májusra	110%	109%	109%
Tengeri	februárra	62%	61%	62

Newyork, február 8. Gyapot Newyorkban, helyben 15.— (15.20). Gyapot márcziusra 14.65 (14.96). Gyapot májusra 14.75 (15.05). Gyapot New-Orleansban, helyben — (15—). Petroleum Stand white Newyorkban 7.90 (7.90). Petroleum Stand white Philadelphianban 7.90 (7.90). Petroleum Refined in Cases 10.30 (10.30). Petroleum Credit Blancs at Oil City 1.40 (1.40). Zsir Western steam 12.70 (12.60). Zsir Rohe és Brothers 13.— (13.—).

Chicago, február 7. Zsir júliusra 12.25 (12.15). Szalonna sohr clear 12.18 (12.06). Sertéshus májusra 22.42 (22.20).

A Haverda-pör tárgyalása.

(Második nap.)

— Kiküldött munkatársunktól. —

Az érdeklődés ma sem volt nagyobb, mint a tegnapi tárgyaláson. Jánossy Aladár teljesen elvesztette a talajt: néha megialál egy romantikus pozt, a legtöbb esetben azonban szánalmasan dadog és ijedten néz a nyugodtan kérdező elnökre és a közömbös publikumra. Érti, hogy szentimentális kiszólásai azonnal megdermednek, ahogy kimondja őket, és középkori ritterallűrökkel semmire se megy: komoly, objektív bírák előtt áll, akik igazságot akarnak szolgáltatni ebben az ügyben. Haverda Mariskát is zavarja a szabadkai milió hiánya: Szegeden senki se érdeklődik különösen a „szép” és „érdekes” asszony iránt. Vádlott és bíró van csak és igazság lesz.

A szegedi törvényszék elnökétől ma este fávirati megkeresés érkezett a budapesti főkapitánysághoz, amelyben utasítja a rendőrséget, hogy gondoskodjék arról, hogy *Feleki Mór* budapesti szabómester *perdöntő tanúságlétel czéljából* holnap délelőtt Szegeden az esküdtbíró előtt megjelenjen. A rendőrség a táviratot nyomban kézbesítette *Feleki Mór* szabómesternek, akinek két testvérével együtt a Liszt Ferenc-tér 8. szám alatt van szabóüzlete és a Teréz-körút 35. szám alatt lakik.

Mindössze ennyi felvilágosítással tudott szolgálni az ügy felől a rendőrség. Munkatársunk nyomban fölkereste *Feleki Mór* Teréz-körúti lakását. Az egyszerű szabómester cleinte megtagadott minden fölvilágosítást. végül azonban engedett a szűkszavuságból s a következőket mondta:

— Engem már kihallgatott egyszer a budapesti rendőrség a Haverda-ügyben. A gyilkosság után következő napokban letartóztattak egy csavargót, akit megmozdítottak. Meglepetve látták, hogy új ruha van rajta és a fehérneműje piszkos, rongyos. A rendőrségnek gyanus volt a dolog s faggatni kezdte az elfogott embert, hogy a ruha eredetét meg tudja. A csavargó elmondta, hogy a ruhát nem lopta, hanem *Klein Pál Lipót* csináltatta neki *Feleki Mór* szabónál. Erre beidéztek engem. A rendőrségen azt vallottam, hogy a ruhát csakugyan *Klein Pál Lipót* rendelte a fiatalember részére. Közöltem azt is, hogy ugyanakkor még két fiatalember részére csináltattott nálam ruhát *Klein Pál Lipót*. Ennyi volt az egész. Valószínű, hogy erre nézve kíván kihallgatni az esküdtbíró.

— Ki volt az a letartóztatott csavargó — kérdezte munkatársunk.

— Nevekkél nem szolgálhatok — felelte *Feleki Mór*. — Csak annyit tudok, hogy ez a fiatalember hírlapíróként szerepelt.

— És a másik kettő? — kérdezte munkatársunk.

— Azok is újságírók voltak. (Akkoriban, amikor Haverdáné gyilkosai után nyomozott a budapesti rendőrség, letartóztattak egy gyanus, szabadkai születésű embert, akit *Raticus* Lajosnak hívnak. Azzal gyanúsították, hogy gróf Pallavicinét megzsarolta. A zsebében noteszt találtak, amelynek egyik lapjára ez volt ráírva:

Haverda Mariska

Tükör-utca 8.

A rendőrség akkor hosszasan faggatta *Raticus*ot, hogy miért jegyezte föl ezt a címet, mire *Raticus* azzal védekezett, hogy csak ugy kedvtelésből jegyezte föl annak a szép nőnek a címét. (*Raticus*ot később eltolonczolták Budapestről.)

— Nem *Raticus* Lajosnak hívják a szóbanlevő fiatalembert? — kérdezte munkatársunk. *Feleki Mór* mosolygott s így felelt:

— Sajnálom, de nem szolgálhatok nevekkel. Nem akarok elébe vágni a holnapi tárgyalásnak.

— Mondja meg a másik két „hírlapíró” nevének legalább kezdőbetűit.

— Az egyik neve R.-rel, a másiké B.-vel kezdődik.

Többet nem sikerült *Feleki Mór*tól megkérdezni.

— Este tíz órákor utazom Szegedre —

mondotta — és holnap ugyanis tudni fognak mindent, amire kíváncsiak.

Feleki Mór ma este tíz órákor Szegedre utazott s holnap délelőtt meg fog jelenni az esküdtbíró előtt.

A tárgyalás megnyitása.

A mai tárgyalást kilencz órákor nyitotta meg az elnök. Elsőnek *Jánossy*t vezetik be, akinek az elnök a szemére veti, hogy tegnapi vallomása sokban eltér eddigi vallomásaitól, amelyeket az elnök föl is olvastat. Utána *Haverda* Mariskát állítják a bírák elé. Még mielőtt azonban megkezdődne kihallgatása, felemelkedik *Szapár József* királyi ügyész és kijelenti, hogy a szabadkai kir. törvényszék mint esküdtbíró által feltett bűntői kérdést magáévá teszi és ily irányú kérdést fog a szegedi esküdtékhez is feltenni.

Bródy Ernő védő: Nagyon különösnek találom, hogy az igen t. ügyész ur már most bejelenti, hogy a felbujtás kérdését fel fogja tenni. A vádhatározat a hüségességén mondotta ki vádolhatónak *Haverda* Mariát. Honnan veszi most az ügyész ur, — még mielőtt a bizonyítás folyamataiba tététt volna — hogy *Haverda* Mária felbujtással vádolható?

Szapár József: Kijelenti, hogy őt a bírósági határozat köti, ahoz ragaszkodik és a felbujtás kérdését felteszi.

Az elnök ezután felszólítja *Haverda* Mariskát, hogy mondja el védelmét.

— Nem védekezem, mert bűnös nem vagyok. *Jánossy*t nem bízattam. Tessék kérdezni, majd felelek.

— Milyen viszonyban volt az édesanyjával?

— Gyűlölt. Anyám kidobott az apai házból. Elzavart az apám koporsója mellől is.

— Akart magával egyezkedni az anyja?

— Igen. 25.000 koronát kínált, erre én pert indítottam ellene.

— Mikor kötötte a szerződést *Klein Pál Lipót*tal, és milyen szerződés volt ez?

— *Klein* havi 300 koronát biztosított nekem a jövőm eldőléig. Ekkor elváltam az uramtól. De a kis Jenő nálunk maradt. *Jánossy* hozta el először íramat az apjától. Ekkor ismerkedtem meg vele. Rokonszenves ember volt. Először udvarolt, aztán kölcsönösen megszerettük egymást. Később Pónánál vettünk egy szobát, de aztán együtt mentünk lakni és terveztük a házasságot, ha *Jánossy* válóperre eldől.

Jánossy közbe akar szólni.

Elnök: Ne sugjon *Jánossy*! (*Mariskához*): Jöj-jön kissé az esküdték felé!

Németh István esküdt (nagyon udvariasan): Méltóságok! (*Derültség*).

Elnök (*Haverda* *Mariskához*): A *Vojtha*-féle viszony történetére nézve mit tud előadni?

— Unokatestvérem volt, felkeresett és örökségi ügyemben akart eljárni.

— Mit gondol, miért ölte meg *Jánossy* az anyját?

— Nem tudom, kiszámíthatatlan ember.

— Szabadka katonai ténkéjét együtt vásárolták?

— Nem, *Jánossy* egyedül vette tudtom nélkül.

— Popper vallomása szerint arra kérte őt, hogy legyen *Jánossy*nak alibi-tanúja arra, hogy a gyilkosság napján Budapesten volt.

— Sohasem beszéltem vele erről.

— Miféle összeköttetésben volt Popper magával?

— Kiuzsorázott engem, mire én följelentettem. Ezért haragudott rám.

— Márczius 25-én én mégis ott volt a Popper üzletében.

— Igen, cipőt rendeltem nála és kikísért azután az utcára.

— Találkozott többször is Popperrel?

— Minden este ott volt velünk a *Royal-kávéházban*.

— Rácz Ernőt sem kérte fel a gyilkosság alibi-jére?

— Nem.

— Miért vallotta ön a rendőrségen, hogy április 19-én, a gyilkosság napján *Jánossy* magával volt Budapesten?

— *Jánossy* kért erre, de nem is sejtettem még akkor, hogy miért kell nekem így vallanom.

— Miért vonta vissza később ezt a vallomását?

— Félttem, hogy abból baj lesz és ezért önként jelentkeztem a vizsgálóbíró előtt. Akkor még senki más nem vallott ellenem, tehát nem kellett volna jelentkeznem.

— Mit vallott *Vojtháról* az ügyész előtt?

— Az ügyész ur azt mondotta, hogy tegyek vallomást, hogy *Vojthával* viszonyom volt, akkor egészen más irányban terelődik a vizsgálat. Én beleestem a csapdába és így hallotta *Jánossy* a szekrényben, hogy viszonyom volt *Vojthával*.

— Tudta ön, hogy *Jánossynál* revolver van?

— Nem.

— *Jánossy* összeveszett magánál *Vojthával*?

— Igen, *Vojtha* letéperzte *Jánossy*t, akinek én védelmére keltem. Ettől fogva nem láttuk *Vojthát*.

— Az előző vallomása eltér a mostanítól. Hiszen részben beismerésben volt a vizsgálóbíró előtt.

Felolvassák a vizsgálóbíró előtt tett vallomást, amelyből kitűnik, hogy *Mariska* bevallotta, hogy *Jánossy* formális jelentést tett neki a gyilkosságról. Ezt most tagadja.

Haverda *Mariska*: Két hónapig éjjel-nappal faggattak. Mit tudom én, hogy mit csavartak ki belőlem.

Az elnök ezután tíz percnyi szünetet rendelt el.

Vojtha vallomása.

Szünet után *Vojtha* *Antalt* vezetik a bíróság elé. *Elnök*: Bűnösnek érzi magát?

— Nem.

— Adja elő védelmét.

— Édesanyám *Haverda* *Teréz* és így *Haverda* *Mariskának* unokatestvére vagyok. A rokonság kapcsolat minket össze és ezért segítségére voltam az örökségi perben. *Mariskánál* ismertem meg *Jánossy*t, mint vőlegényét. *Jánossy* csakhamar féltékenykedett, mert sokat jártam *Mariskához*. Márczius 20-án *Hódmezővásárhelyre* utaztam, hogy ott pénzt szerezzek. Ezt elmondtam *Mariskának*, aki azt kérte tőlem, hogy menjek egyúttal *Szabadkára* is, ahol neki számítottassam le egy 600 koronás váltóját. Márczius 24-én megígérték *Vásárhelyen* a pénzt, tehát sürgönyöztem *Mariskának*, hogy a költség meglesz, 23-án levelet írt *Jánossy*-nak, aki szintén kért, hogy 26-án legyek *Szabadkán*, ahol *Mariska* érdekében el akar járni. At is mentem, de feleségem előtt titkoltam a dolgot, mert szintén féltékenykedett *Mariskára* és nem akarta, hogy *Mariska* ügyeit intézzem. *Szabadkán* összeveszttem *Jánossyval* s otthagytam.

— Ez az utazás a vizsgálat szerint, a gyilkosság előkészülete volt. Azért mutatta meg a szöveget *Jánossynak*, mert a katonai térképen nem ismerte ki magát.

— Én nem tudtam semmiről, még a katonai térképről sem. Erről csak a vizsgálóbíró előtt szerzem tudomást. De többször nem voltam *Szabadkán*. A máncziusi utazás után minden pillanatomat igazolni fogom.

— Hozott pénzt *Mariskának*, amikor *Szabadkáról* jött?

— Nem.

— Hát mikor szerzett pénzt?

— Kaptam *Vásárhelyről* márczius 29-én. Ott a feladó-vevény az iratok között.

— Mire adta a pénzt *Mariskának*?

— Nyolcvan koronát adtam, hogy pillanatnyi ügyeit rendezhesse.

— Tudja, hogy mi történt ezzel a pénzzel?

— Azt mondják, hogy ebből a pénzből vette *Jánossy* a revolvert.

— Hogy jutott a revolver kipróbálásához?

— *Mariska* egy nap elküldött hazulról minket azzal a kifogással, hogy pihenni akar. Nem volt más dolgunk, kimentünk a *Hüvösvölgybe*, ahol *Jánossy* elővette njonnan vásárolt revolverét és azt ki akarta próbálni. Igen ártatlanul jutottam ebbe az egyetlen gyanus jelenetbe. A revolver rossz volt, mondtam neki, hogy adja vissza.

— Mikor értesült a gyilkosságról?

— Április 20-án délelben egy detektiv tudakozódott már, vajjon 19-én Pesten voltam-e. Ezt nem tudtam megérteni, de délután megtudtam, hogy megölték *Haverdánét*. Rögtön tudtam, hogy gyanúsítanak. 22-én tanuképp hallgattak ki, házkutatást is tartottak nálam. Én semmiről sem akartam tudni, mert vizgára készültem és nem akartam, hogy tovább zavarjanak a tanúzásokkal.

A tárgyalás folytatását ezután délutánra halasztották.

A délutáni tárgyalás.

A délutáni tárgyalást *Hevessy Kálmán* elnök fél négy órákor nyitotta meg. Bevezetik a vádlottakat. Az elnök *Vojtha* *Antalt* szólítja.

Elnök: Van még valami mondanivalója?

Vojtha: Csak az, hogy szívteskedjék beidézni azokat a tanukat, akiket még ma meg fogok nevezni. Ezekkel a tanukkal meg fogom czáfolni az összes ellenem valló tanúk vallomásait. Különösen azt fogom bizonyítani, hogy csak egyszer voltam márcziusban és áprilisban *Szabadkán* és a gyilkosság napján Budapesten hivatalomban tartózkodtam.

Elnök: Az igazság érdekében mindent el fogunk követni. Nyugodjék meg. (*Haverda* *Mariskához*): Van valami észrevétele *Vojtha* vallomásához?

Haverda *Mariska*: Nincs.

— Mit csinált *Vojtha* 40 koronájával? Megadta neki?

— Nem adhattam meg, hiszen becsuktak.

Elnök (*Jánossyhoz*): Mi a maga észrevétele?

Jánossy: *Vojtha* délelőtt azt mondta, hogy

nem vagyok méltó Mariskához. Ehhez nincs joga Vojthának. Mariska méltónak tartott arra, hogy másfél évig szeressen. Ez elég nekem. Háromszor akartam elszakadni tőle, de nem tettem, mert nem hagyhattam magára sem őt, sem ártatlan kis fiát. A tragédiánk oka Vojtha szereplése, a mi féltékenysége és elkeseredette tette.

Az elnök el akarja rendelni az iratok felolvasását.

Dr. Bródy Ernő: Az ügyész ur délelőtt bejelentette, hogy a felbujtás kérdését fel fogja tenni. Mivel azonban a ténykörülményeket nem sorolta fel, amelyekre a felbujtás vádját alapítani akarja, nem tudom, mi ellen védjem a védettemet. Ezért kérem az ügyész urat, hogy az ügyész ur adja elő a felbujtási büncselekmény adatait, hogy így felvonultassam ellene az én bizonyítékaimat. Nem vagyok gondolatolvasó, nem ismerem az ügyész ur titkait.

Dr. Szapár József: Kijelentem, hogy nem tartozom a védőknek felelni. (Nagy mozgás.)

Dr. Bródy Ernő: Ez is felelet. Köszönöm szépen. (Derűtség.)

Az elnök kérdésére mellőzni kérik a védők azoknak a leveleknek a felolvasását, amelyek a szerelmi érintkezésekre vonatkoznak. A törvényszék eleget is tett ennek a kérésnek és mellőzi a pikáns levelek felolvasását.

Az iratok szerint a fogházban Mariska tizenkét levelet írt Vojthának. Vojtha négyet írt Mariskának. Vojtha leveleit nem tudják kibetűzni, mire ajánljuk Vojthát, hogy elolvassa.

Elnök: Ez talán nem lesz hiteles.

Vojtha: Szabadkán is én voltam a szakértő. (Nagy derűtség.)

Elnök: Majd magam olvasom a leveleket.

Vojtha: Leveleiben gazembernek, szélhámosnak, bolondnak, félszűnek mondja Jánossyt és azt jegyzi fel róla, hogy 60 kniekebeint iszik meg egymásután. (Derűtség.) Felolvassuk azt a főügyészi leiratot, amely Winchler István ügyész dolga, a szekrényjelenetre, az éjjeli látogatásokra vonatkozik. A főügyészi leirat azt mondja, hogy Winchler ügyész tényleg feltárta Jánossyt előtti Vojtha és Haverda szerelmi viszonyát és hogy Jánossy maga kérte a szekrényjelenet rendezését. Azonban igaz, hogy őt izben volt az ügyész éjszaka a letartóztatottaknál. Háromszor a fogházfelügyelővel, kétszer egyedül. Éjjeli fogházszemle alkalmával volt Haverda Mariskánál is. (Nagy mozgás.)

Lengyel Zoltán dr. felszólal és meg akarja állapítani, hogy hiányzik az ügyészi leiratban az, hogy a memoárokat kitépték és hogy Haverda Mariskánál és Vojtha Antalnál különösebb éjjeli látogatásokat tett az ügyész ur, akit ezért a dolgáért el is helyeztek.

Vojtha: Nálam is járt éjjel az ügyész.

Elnök (Vojthához): Megmástitotta ezért a vallomását?

Vojtha: Nálam nem tudott szuperálni. (Derűtség.)

Az ügyész hivatalosan bejelenti, hogy Winchler Istvántól az ügyészi megbízatást az igazságügyminiszter megvonta. (Mozgás.)

Sorra kerülne az az emlékirat is, amelyet Jánossy a szekrényjelenet után írt és amely szinte valószínűségeket és rettenetes dicsőségeket tartalmaz. Ez az emlékirat csonka is, mert hiányoznak azok a részek, amelyek a védelem javára szolgálnak. A lapokat kitépték belőle.

Most Jánossy kérésére a tárgyalást felfüggesztik. Nagyon fáradt.

Azután dr. Piller Artur, Jánossy védője bemutatja egy lipcsei kiadóégy levélét, amely Jánossy emlékiratainak megvételére ajánlatot tesz.

Dr. Szapár József ügyész bejelenti, hogy dr. Piller Artur és Jánossy maguk kérték, hogy csatolják Jánossy emlékiratait az iratokhoz, ezt azonban a szabadkai törvényszék elutasította. Fel-folyamodtak és a főügyészség elrendelte, hogy a vizsgálóbíróknak adassanak ki ezek az iratok.

Dr. Piller Artur erre megválaszolja, hogy ezek az intézkedések nem az első kikényszerített, hanem a második emlékiratra vonatkoznak.

Jánossy Aladár könyörögve kéri, hogy a kitért emlékiratot, amely rágalmozza Mariskát, ne olvassák fel.

Winchler ügyész szerepe.

Elnök: Ott még nem tartunk.

Jánossy: Winchler ügyész ur oly rettenetesen keltette fel az én féltékenységet, hogy hazugságokkal akartam kipellengérozni Mariskát. Winchler ur részegen éjszaka bejött hozzám és ott kitanított, hogy mit írjak Vojthának és Mariskának. (Nagy zaj.)

Dr. Bródy Ernő az emlékiratok eredetéről vonatkozólag kéri, hogy olvassák fel azt az ügyészi jelentést, mely Jánossy bemandása szerint tétetett és amelyből kitűnik, hogy az ügyész informálta Jánossyt, hogy mit kell bemandania, írnia.

Az elnök felolvastatja Winchler ügyész jelentését a szabadkai vizsgálóbíróhoz, amelyben az

ügyész Jánossy vallomására hivatkozva azt terjeszti elő, hogy Haverda Mariska Morvainé név alatt titkos szerelmi üzleteket kötött Budapesten, hogy Mladoniczky Kálmánnal titkos viszonyt folytatott, hogy Hayek Adolf és Karátsonyi Aladár miniszteri hivatalnokok Haverda Mariska miatt agyonlőtték magukat.

Szapár József ügyész nem tartja fontosnak, hogy az ügyész bemandás alapján, vagy vallomás alapján tesz jelentést. Megállapítja, hogy Haverda Mária Morvainé neve alatt nem kötött szerelmi üzleteket, nem üzött titkos kéjelgést.

Jánossy: Winchler ügyész szuggereálta nekem ezeket a vádakot.

Bródy védő: Kérem megállapítani, hogy Winchler ur tiltott módon érintkezett a vádlottakkal.

Szapár József ügyész visszautasítja, hogy Jánossy Winchler szuggereálása alapján tett volna vallomást.

Bródy védő: Ne tessék Winchler ügyészt megmenteni, hiszen egészen bizonyos, hogy szekrényen belül és szekrényen kívül érintkezett Winchler ur a vádlottakkal.

Jánossy az ügyész felé grimaszokat vág.

Az ügyész felháborodva felugrik és kéri Jánossy megfenyítését.

Elnök szigorúan megintja Jánossyt, hogy viselkedjék tisztességesen.

Este fél 7 órakor, amidőn az elnök a tárgyalást be akarta rekeszteni, felállott dr. Szapár József ügyész és indítványozta, hogy Jánossynak első, a beismerést tartalmazó emlékiratát olvassák fel. Ezt a védők ellenétek, mert ez az emlékirat egyrészt csonka, másrészt pedig leginkább a nemi élet elfajulásáról számol be. Végül pedig el sem fogadható, mert erőszakoltan, ügyészi befolyásra írta meg Jánossy. Szapár ügyész erre zárt tárgyalás elrendelését indítványozta, melyben meg fogja indokolni, hogy a vád megvilágításához szükséges ennek az emlékiratnak a nyilvános felolvasása. A királyi törvényszék erre elrendelte a perrendtartás szerint a zárt tárgyalást.

Zárt tárgyalás.

A karzatot kiürítették és hét órakor megkezdtek a zárt tárgyalást.

A zárt tárgyalásról a védők egyike a következő információt adta: Tulajdonképen semmi sem történt. A zárt tárgyaláson az ügyész szemelvényeket olvasott fel az emlékiratból, melyről azt mondotta, hogy ez az emlékirat ma okirataknak, bünjelnek tekintendő, tehát okvetlenül fel kell olvasni és a periratokhoz okmányszerűen csatolni kell. Utána dr. Piller Artur, Jánossy védője állt fel szólásra és megpróbálni igyekezett az ügyésznek azon állításait, mintha a vádbeli cselekmény felett való ítélkezést ez az emlékirat befolyásolhatná. Ellenkezte, hogy az emlékirat felolvastassék. Dr. Bródy Ernő, Haverda Mariska védője, szintén tiltakozott az emlékirat felolvasása ellen, mert ez az emlékirat merénylet a női becsület ellen és a btkv. 264. szakasza sem engedi meg, hogy a női becsületet megtámadják. Itélik el Haverda Mariskát, de előbb ne hurcolják meg az ő női becsületét, amely a magyar törvények szerint szent és sérthetetlen. Az emlékirat csupa erotikus dolgot tartalmaz és egyáltalában nem fogadható el okirataknak, mert hiszen Jánossy ezt nem önszántából írta, hanem bosszuvágyból akkor, mikor Winchler kir. ügyész a szekrényjelenettel, valamint az éjjeli látogatásokkal és a becsület-szavával terrorizálta.

Dr. Lengyel Zoltán rendkívüli csodálatosnak tartja, hogy késő este, ugyszólván az éjjeli órákban az ügyész itt operetteladást rendez. Ezt az operettet már előadták Szabadkán. Szegeden nem volna szabad reprizeket csinálni, mert ez az emlékirat nem bünjel, hanem egy közönséges ponyvairodalmi műremek, amelyet Jánossy Aladártól, a szerzőtől elvitatni nem lehet és nem szabad. Rontana Jánossy Aladárnak esetleges könyvkiadói vállalkozásán azzal, hogy ezt a szenzációs pikantériát egyszerre feltárlják. Ez az egész ügy oly benyomást tesz rám, mintha moziban volnék, hol nőket mutatnak, amint fürdenek és egy paraszt nekirontana a gépnek és azt követelné, hogy a meztelen dámák jöjjenek ki a vízből.

Este fél 9 órakor ért véget a zárt-tárgyalás, mikor Hevesy Kálmán elnök nyílt ülésen kijelentette, hogy a törvényszék holnap reggel fél 9 órakor hirdeti ki határozatát, hogy elrendelik-e a kérdéses emlékirat felolvasását.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Baranya vármegye közigazgatási bizottsága ma Stenge Ferencz alispán elnöklésével tartott ülésén Lukács László pénzügyminiszternek támogatást kéro leiratát tudomásul vette. A helyettes pénzügyigazgató jelentése szerint január havában 749.720 koronát fizettek be adó fejében, míg a múlt év január havában 642.888 koronát.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Napirt: szerda, február 9. —

Róm. kath.: Hamvazó sz. — Prot.: Poli: Paula. — Görög-ország: jan. 27. Krizerek. — Zsidó: Seb. 30. — A nap két reggel 7 óra 19 perczkor, nyugszik este 5 óra 11 perczkor. — A hold két reggel 7 óra 27 perczkor, nyugszik délután 4 óra 16 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

A Petőfi Ház (erekljémmuzeum) Bajza-utca 21. szám. Nyitva naponta, vasár. és ünnepponokon is, 10—2-ig. Belépődij 1 korona, keddi napokon ingyenes. — A Műnk kiállítás a Nemzeti szalonban. Nyitva 9-től fél 5-ig. Belépődij 1 korona. — A lengyel művészek kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva 9—7 óráig. Belépődij 60 fillér. — A Művészház kiállítás (Váci-utca 9.) Nyitva 10—9-ig. Belépődij 1 korona. — A Háziipari Szövetég kiállítás Kigyó tér 1. szám alatt. Nyitva 9-től 7-ig. Belépődij nincs. — Az Uránia múkiállítás Kigyó-tér 1. Nyitva egész nap. Belépődij nincs.

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Muzeum ásványtára 9—2-ig. — A Szépművészeti Muzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig. — Az Iparművészeti Muzeum 9—1-ig. — Az Aquinumi Muzeum egész nap. — A Technologiai Iparmúzeum 9—1-ig és 6—8-ig. — Az Erzsébet Muzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Muzeum könyvtára 9—4-ig. — Az Akadémia Könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Muzeum könyvtára 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanterkiállítás 3—6-ig.

— Személyi hir. Izabella főhercegnő ma este 9 óra 10 perczkor Budapestre érkezett. A főhercegnő Pozsonyban szállott fel a Bécsből 4 óra 50 perczkor elindult gyorsvonat fentartott szalonkocsijába. A főhercegnő, akinek kíséretében gróf Wimpfen Simonné főudvarmesternő és Cappy Fülöp gróf kamarai elüljáró vannak, az Angol Királynő szállóban vett lakást.

— A svéd király nagyheteg. Egy stockholmból érkezett távirat azt a hirt hozza, hogy Gusztáv, svéd király súlyosan megbetegedett s csak gyorsan és szerencsésen végrehajtott műtét mentette meg a haláltól. A király szombaton betegedett meg. Az orvosok bélhurutot állapítottak meg nála, de egyuttal kijelentették, hogy a betegség nem veszedelmes. A királyi család tagjai e kijelentés következtében elmentek az operába, ahol Szasszanov orosz művész adott hangversenyt. Egyszerre az udvari páholyban nagy mozgás támadt s a királyi család tagjai, akiket udvari szolgálók hívtak el, a királyi kastélyba siettek. A színházban csakhamar az a hir terjedt el, hogy a király állapot rosszbodott s az orvosok vakbélgyuladást konstataáltak. Kijelentették az orvosok, hogy a műtétet azonnal kell végrehajtani. Az operáció, amelyet éjjélkor végeztek el, sikerült. A király, miután aléltsgágból magához tért, az éj második felében több óra hosszág aludt. Állapota reggel sokkal jobb volt. Hőmérséklete 37,3, érverés 52. A királynét, aki jelenleg délvidéken időzik, a király betegségeéről és a műtét sikeréről táviratilag értesítették.

Ma este a király állapotáról a következő orvosi jelentést adták ki: A király a mai napot meglehetősen nyugodtan töltötte és a nap folyamán aludt is. A fájdalomcsillapító eszközökre nem volt szükség. Érverés 56, testhőmérsék 38,2. A közérzés kielégítő. A királyné ma este utazott el Karlsruheból Stockholmba.

— Justh Gyula betegsége. Justh Gyulának, a függetlenségi és 48-as párt elnökének állapotában a mai napon javulás állott be, a beteg már ágyon kívül van és remélhető, hogy rövid idő alatt egészsége teljesen helyreáll.

— Katonai körökből. A király Szurmay Sándor vezérkari testületi ezredet, a honvédelmi miniszterium II. csoportjának főnökét, ugyane miniszterium I. Feszt Lehel vezérkari testületi ezredet, vezérkari főnököt a honvédfőparancsnokságnál, a honvédelmi miniszterium II. csoportjának főnökévé, továbbá Tabajdi Kálmán vezérkari testületi ezredet, a honvédelmi miniszterium I. osztályának vezetőjét, a honvédfőparancsnoksághoz vezérkari főnökévé kinevezte. Ismeretes, hogy a honvédelmi miniszterium I. csoportjának főnöke honvédelmi miniszterre történt kinevezéséig Hazaj Samu vezérőrnagy volt. A király Kiss Lajos verscei honvédfővezéredbeli alezredesnek a saját kérelmére megéjtett felülvizsgálat eredménye alapján mint „rokkantnak, mindennemű népfelkélési szolgálatra is alkalmatlannak” nyugállományba való helyezését elrendelte és megparancsolta, hogy Kiss alezredesnek ez alkalomból a legfelsőbb megelégedés kifejezése ujból tudtul adassék. A király Puskás János nyugállományu honvédszázadosnak az őrnagyi czimet és jeleget díjmentesen adományozta.

— A trónörökös Brioni szigetén. Ferencz Ferdinánd trónörökös feleségével, Hohenberg hercegnővel és gyermekeivel a hónap 15-én Brioniba utazik. A trónörökös és családja két-három hetet szándékozik eltölteni Brioniban.

— Björnson betegsége. Párisból jelentik Björnson állapotát egyformán válságos. Az orvosok ma ezt a bulletint adták ki: A páciens állapota teljesen reménytelen. A felozlás jelei szaporodnak. A beteg szüntelenül álomban van s majdnem teljesen lehetetlen mesterségesen táplálni.

Krisztianisból jelentik: Björnson hatalmas szervezete kiállotta a tegnapi éjszakát is, sőt ma valamivel javult állapota és ereje gyarapodott, mert az orvosok mesterségesen táplálták.

— A khedive magyar felesége. A múlt napokban hírül adtuk, hogy Abbas Hilmi egyiptomi khedive, aki európai nevelésben részesült s a bécsi Terézianum növendékei közt is helyet foglalt, nőül vesz egy osztrák grófnőt. Ez a hír ebben a formában nem felel meg a valóságnak, amennyiben nem osztrák, hanem magyar grófnő lesz a khedive második felesége. Erre vonatkozólag az alábbi érdekes tudósítást közölhetjük:

A khedive új felesége Török May grófnő, aki *Subeida Hanem* név alatt foglalja el helyét a háremben. Török May grófnő anyja, Vetterson der Billie Zsófia grófnő, előkelő osztrák családból származik: Vetter Ferdinánd gróf leánya s unokatestvére Vetter Móricz grófnak, az osztrák képviselőház volt elnökének. Háromszor ment férjhez, mind a háromszor magyar emberhez: először az azóta elhalt Török József gróf v. b. t. t., volt ungmegyei főispánhoz, majd ettől elválva, Puskás Tivadarhoz, a magyar vállalkozóhoz, aki a telefont és a telefon Hírmondót Budapesten megalapította, ennek halála után pedig *Oscara* Károlyhoz, Leánya, May, az első házasság ideje alatt, bár rövid idővel a válás kimondása előtt született s így törvény szerinti joggal nevezheti magát. Török grófnőnek, Török-Puskás May grófnő 1874 január 8-án született s így elmult harminczhat éves; szép, barna nő, aki életének nagy részét külföldön, különösen a Riviera nemzetközi, vegyes társaságában töltötte s közben férjénél is volt. A khedivével mégis Budapesten ismerkedett meg s a Hungária-szálló éttermében vonta magára a figyelmét. Hamar megismerkedtek s mikor Abbas Hilmi tovább utazott, már vele ment a szép magyar hölgy is. Hét-nyolcz év előtt történt ez s azóta Török-May grófnő állandóan együtt volt a fiatal arab fejedelemmel. Vele járta a világot s hivatalosan úgy szerepelt, mint a gyermekeinek a nevelője. Kairóból egy legújabb távirat azt jelenti, hogy a khedive és a magyar nő házassága a legnagyobb eszbenben és titokban meg is történt. Ezt is jelenti ez a távirat, hogy Abbas Hilminck az a lépése nagy reszensust kelt az egyiptomi főrangnak, a basák és bejek feleségei között. Amig ugyanis a khedive egynejségben élt, példáját követték az egyiptomi méltóságok is, most azonban, hogy még egy nőt vett el feleségül, attól tartanak az asszonyok, hogy az ő férjeik ezt a példát is követni fogják, valószínűleg jóval nagyobb örömmel, mint az eddigit. Érdekes a megemlékezés, hogy May grófnő anyjának nővérei is Magyarországon mentek férjhez: Vetter Jozsefné grófnő *Tabódy* Sándor ezredeshez, Henrik Ferdinánd főherceg kamarái előjárójához, Ferdinandine grófnő pedig *Friederici* Rezső tolnamegyei birtokoshoz. Egyik ösesük, néhai Vetter Ferdinánd gróf pedig a szintén magyar *Pellicsevics-Horváth* Katinka bárónőt vette feleségül.

— Hét merénylő egy rendőrügynök ellen. Cenzstohóban, mint Varsóból táviratozzák, gyilkos merényletet követtek el Starzsinski varsói titkos rendőrügynök ellen. Az utczán heten löttek rá revolverből és a rendőrügynököt veszedelmesen megsebesítették.

— Halál a keresztelőn. Nyilas községben a Szkalzky-család egy keresztelőre készülve, tíz liter pálinkát melegített. A pálinka a tüzhelyen valahogy kiömlött és a szesz a parázs közé folyva teljesen szétrobbantotta a tüzhelyet. A robbanás folytán felesapó lángok oly súlyosan összecégettek Szkalzky István tízéves fiút, hogy néhány óra múlva belehalt sebeiba.

— Páris újra fenyegeti az árviz. A Szajna felső folyásán ismételen emelkedő vizállás következtében bizonyosra veszik, hogy a Szajna, amely az éj folyamán 12 centiméterrel emelkedett, a legközelebbi 24 órában belül további 40 centiméterrel fog emelkedni. Ha az áradás tovább tart, akkor csütörtökön, vagy pénteken a Szajna vizállása eléri az 1882. évi nagy áradás vizmagasságát.

— György királyi száműzetésben. A belgrádi „Mali Journal“ egy munkatársa felkereste vidéki helyorségén György herceget és a volt trónörökös a hírlapírónak ezeket mondta:

— Nincs más vágyam, csak az, hogy fegyverrel szolgálhassam hazámat.

Mikor a hírlapíró azt kérdezte, hogy meg van-e elégedve új állomáshelyével, György herceg így válaszolt: Hogy lehetnék, hiszen tettetnem kell a mosolygást és az örömet. Eltitkolom a magam fájdalmát és megvasad a szívem, mikor hallom az elnyomott szerb nép panaszait. Nem fogok megszűnni hazám szabadságáért küzdeni. Új állomáshelyemet éppen úgy szeretem, mint Belgrádot, vagy Szerajevót. Hazám városai között nem ismerek különbséget. Erős a hitem, hogy a szerb nemzet vágyai valóra fognak válni s mindig azért imádkozom, hogy Szerbia szabadságáért hallhassak meg.

— Cook-krónika. Newyorkból jelentik, hogy Cook kiadó visszavonták a Cook ellen csalás miatt tett feljelentést, mire beszüntették ellene az eljárást. Berlinből táviratozzák, hogy Cook Schönebergbe érkezett és felvettette magát egy ottani szanatóriumba. Egyidejűleg egész sereg amerikai riporter érkezett Schönebergbe, hogy Cookot meginterjúvolja.

— Abdul Hamid örült. Szalonikiból jelentik: A volt szultán megtöbolyodott és állapota napról napra rosszabb. Abdul Hamid napok óta tombol, szobáiban keresztül-kasul futkos, értelmetlen szavakat kiabál és tegnap különösen heves örülési rohamra volt. Egyszer fel akarta magát akasztani a törülközőkendővel, de egyik szolgálója észrevette és megakadályozta. A volt szultán dühöngve birkózott a szolgáló és jobb kezének egyik ujját leharapta. A szolgáló jajveszékeltére előrohant a család és megkötözte az örvöngő exszultánt, aki kétségbeesetten védekezett s kegyetlenül ültelgette a szolgálót.

— Amerikai kormányküldöttek Magyarországon. Az Egyesült-Államok bevándorlási hatósága a múlt év őszén bizalmas embereket küldött Magyarországra azon okok tanulmányozása végett, amelyek a tömeges és pedig az amerikai szempontból „nem kívánatos elemek“ tömeges kivándorlását előidézik. A kormánybiztosok jelentését Williams bevándorlási hatósági elnök saját riportjában dolgozta fel és a most összeülő szenátus elé terjeszti. A jelentés kiterjedkedik a Magyarországon felvidékén működő kivándorlási ügynökségek visszaélésére is és erre vonatkozólag letagadhatlan bizonyosságokat hoz nyilvánosságra. A kormány a fejadót 50 koronára akarja felemelni.

— Az újságírók egyesületéből. A Budapesti Újságírók Egyesületének választmánya ma délután Herceg Ferencz elnöklésével ülést tartott. Purjesz Lajos főtávkár bejelentette, hogy a Veigelsberg Leó-síremléket Kallós Ede szobrászművész már elkészítette. A síremlék ünnepies felavatása a tavasszal lesz. Több folyó ügy elintézése után Szécsi Artúr pénztáros terjesztette elő jelentését, amelyet a választmányi tudomásul vett. Végül Gellért Oszkár, Gerő Lajos, Poszel Gusztáv, Wettendorfer Vilmos, Schwet Henrik és Herceg Jenő fővárosi hírlapírókat az egyesület tagjaivá választották.

— Az Otthon-körből. Ma délután választmányi ülés volt az Otthon írók és hírlapírók körében Rákosi Jenő elnöklésével. A választmány megtárgyalta a folyó ügyeket és tudomásul vette lovag Falk Zsigmond főpénztárosnak, valamint Lendvai Sándor ellenőrnök a múlt évi zárószámadásról és a pénztár január hónapi állapotáról szóló jelentését. Végül a tagfelvételi kérdéseket tárgyalták. Az Otthon új tagjai lettek: Benedek László, Boruss István, Bor János, dr. Buday Dezső, Bruchsteiner Rezső, Márai Lajos, dr. Nagy Zoltán, Robitsek Kálmán és Szabolcsi Lajos.

— Katonai alapítvány. Heidmann Richard százados, a tulnai lovassági távbeszélő tanfolyam parancsnoka ötezer koronás „Ferencz József jubileumi alapítványt“ tett a lovassági távbeszélő tanfolyam számára, amelynek kamataiból első sorban a tanítószemélyzet, másodsorban pedig a tanfolyam kiváló előmenetelű hallgatói részesednek.

— Magyar Menház Amerikában. A magyar kormány nagyarányú segítségével felépített önálló magyar menház Newyorkban a napokban nyitotta meg kapuit segélyre szoruló honfitársaink előtt, kiket az élet nyomorúsága és a hazai keservek megélhetési viszonyok az ujjilág partjaira sodortak. Egész az utóbbi időki a magyar és osztrák kormány közösen tartottak ilyen menházat, mely azonban a konzulátus igazgatása alatt állván, nagyon is osztrák szellemű intézmény volt s így a magyarok érdeke minden tekintetben hátrébe szorult. Ez indította az amerikai magyar társadalmat arra, hogy a kormány támogatását kikérjék egy tisztán magyar jótékonyági intézmény létesítésére. A kormány e célra nyolczvenezer forint kamatmentes kölcsönt folyósított, melynek és az egész amerikai magyar társadalom áldozatkészségének segélyével csakugyan fel is épült a pompás külsejű, teljesen modern berendezkedésű, menház Newyorkban. A menház felépítése és berendezése összesen mintegy négyszázhuszezer koronába került. A Széchenyi-pár huszezer korona adományt juttatott a nemes célra. Az említett kamatmentes kölcsönön kívül a magyar kormány évi ötvenezer korona szubvenzióval látja el ezt az intézményt. A menház célja, hogy tanácsosai, utbaigazítással, munkával és segélyvel lássa el azokat a honfitársakat, akik minden védelem nélkül állanak az új hazába megérkezés első pillanataiban. Az igazgatóság Newyork város magyarságának legprominensebb tagjaiból van összealkótva.

— Kalauzok Hieronyminál. A Vonatkisérők Országos Otthona január hó 25-iki közgyűlésén tiszteletbeli tagul választotta Hieronymi Károly kereskedelmiügyi minisztert. A tiszteletbeli tagságról szóló oklevelet ma nyújtotta át a miniszternek egy küldöttség, amelynek tagjai voltak Birky Mihály elnök, Pöndör Antal titkár, Kasnya Géza pénztáros és dr. Péló Ernő ügyész. Birky Mihály elnök, a küldöttség szószólója kérte a minisztert, hogy azt a jóindulatot, amelyet korábbi minisztersége alatt mindenkor tanusított az államvasúti személyzet iránt, tartsa meg továbbra is. Hieronymi Károly kereskedelmiügyi miniszter igen szives szavakban mondott köszönetet a kitüntetésért.

— A legsötétebb Oroszországból. Pétervárról jelentik, hogy Elizabetpolban nagy bombakárt fedeztek föl. A rendőrség hetvenhárom élesen töltött bombát, sok töltést és robbantó anyagot talált. Azonfelül számos örmény levelet is elkobzott.

— Az Országos Munkásbetegség- és Balesetbiztosító Pénztár igazgatóinak megerősítése. Az Állami Munkásbiztosítási Hivatal a mai nappal megerősítette hivatalosan az Országos Munkásbetegség- és Balesetbiztosító Pénztár két vezető hivatalnokát, Sarkadi Ignác igazgatót és Crossmann Miksa aligazgatót. Ezzel a megerősítéssel rendez moderbe terelődött az 1907-ik év óta sok megrázkódtatással és egyenlenséggel vesztélyeztetett munkásbiztosítás ügye. Sarkadi igazgató a hazai munkásbiztosítási szakférfiu legki- valóbbjainak egyike és már eddigi működésével is beigazolta, hogy felelősségteljes hivatásának minden irányban és minden körülmények között meg tud felelni. A megerősítés híre a munkásbiztosító körökben általános meglepetést keltett. A megerősítés alkalmával az igazgatónál küldöttségben tisztelegtek a pénztár teljes tisztviselői kara. Szontágh Jenő titkár üdvözöl szavaira Sarkadi igazgató hosszabb beszédben válaszolt, részletesen vázolván a munkásbiztosítás terén megoldásra váró feladatok egész sorozatát.

— A honvédelmi miniszter dícsérete. Hazai Samu honvédelmi miniszter a polgári ifjúság katonai lövészkiképzése terén több éven át nagy buzgalommal kifejtett igen sikeres működésükért okirattal megdícsérte a következő századosokat: sárói Szabó Lajost, létszám felett a budapesti I. honvédelmi alvezetőnél, beosztva a vezérkarhoz a honvédelmi minisztériumba. Pogány Gézát a debreczeni 3. honvédelmi alvezető állományában, tartósan vezényelve a budapesti I. honvédelmi területi parancsnokságnál és késmárki Tromppler Elekot a kassai 9. honvédelmi alvezetőnél.

Házasság. Klingenberg Sándor eljegyezte Ozigler Herminát Budapesten.

Vári Ede, lapunk közgazdasági munkatársának, tőzsdebizományos leányát, Olgát eljegyezte Földiák Simon, a magyar fém- és lámpaarugyár főtisztviselője.

Kemény Ede, m. kir. állatorvos felsővizközről eljegyezte Fischer Rózsikát Kistelekről.

Grünwald Nándor eljegyezte Göndör Ilonát Budapesten.

Nemes Lipót eljegyezte Fischer Ilonát Szombathelyen.

— Nászajándékok, jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művész ékszerterelepen, Budapest, VII. Erzsébet-körút 29. I. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmertve küldetik.

— Az ékszerészbolt betörői. A nagyváradi Poliacsek-féle ékszerészbolt letartóztatott betörői teljes beismerésben vannak. A detektívek ma megtalálták a báránai temetőben elásott 400 darab ékszert. A rendőrség a mai napon letartóztatta a betörőtársaság még két tagját is, Meleg Juli kerítőnő és Mester Róza czukrászleány személyében, míg két másik tagjának, Gál Imrénének és feleségének letartóztatása iránt megkereste a fővárosi rendőrséget.

— Nem lesz baj május 18-án. Eddig is csak a babonások félték a Halley-üstököstől. Most ezeket is megnyugtatta az alábbi híradás. Párisból jelentik, hogy André, a lyoni obszervatórium igazgatója cikket írt a Matin-ben, amelyben bejelenti, hogy a föld május 18-án keresztül fog haladni a Halley-féle üstökös uszályán, de az összeütközésnek semmi különösebb következménye nem lesz, legfeljebb a hőmérsék fog emelkedni egy-két fokkal, azonkívül a légkör színes lesz és elektro-mágneses zavarok fognak beállani.

— Leleplezett szélhámosságok. Vakmerő szélhámosságokat leleplezett le tegnap délután a rendőrség. Tegnap reggel Krausz Zsigmond bosácsi földbirtokos táviratot kapott a fia dr. Krausz Ferencz budapesti ügyvéd aláírásával, hogy küldjön nyomban táviratilag 1000 koronát a Thököly-úton levő Keleti-kávéházba. Krausz Zsigmondnak gyanus volt a dolog. Feladta ugyan a pénzt, de a fia lakására is táviratozott és megkérdezte, miért küldeti az összeget a Keleti-kávéházba? Az ügyvéd nyomban sejtette, hogy szélhámosságról van szó, értesítette az esetről a rendőrséget, ahonnan két detektív ment ki a kávéházba. Délután fél három órakor megjelent a postás és kereste dr. Krausz Ferenczet. Egy fiatal ember jelentkezett, átvette a pénzt. Ebben a pillanatban előléptek a detektívek és igazolásra szólították az idegent. Kiderült, hogy az illető Grosz Miksa bosácsi születésű 27 éves kereskedő, aki ismerte a Krausz családot. Büntetésre is volt a csalásban s ez Breslauer Bernát 24 éves szabóság. A két csalót a rendőrség letartóztatta.

— Körözött bűnösök. A budapesti büntető-törvényszék vizsgálóbírája elfogató parancsot adott ki Schul Alfréd 28 éves ügynök ellen, aki 670 koronát elsikkasztott, továbbá bíróságilag lefoglalt butorait 1268 koronáért eladta és megszökött. — Körözik Juhász Béla szabadkai születésű 45 éves nyugalmazott magyar államvasuti irokat, aki hamis megrendelési lapok alapján 271 koronát csal ki Jakab Istvánról, azután megszökött. — Keresi a rendőrség Szemerédy Lajos raktárnokot, aki a Heller és Herz motor- és gépgyárban volt alkalmazva. Szemerédy szombaton átvette a munkások hetibérét, 785 koronát azzal, hogy kifizeti az alkalmazottakat. Azután azzal az ürügyvel, hogy váltani megy, eltávozott a gyárból és vissza se tért. A sikkasztó raktárnok 32 éves, közép-termetű, nyulánk, arca kerek, halvány, szeme, haja, bajusza barna, ajaka duzzadt. Oldalszakált visel. — A soproni rendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Szarvasi Jenőnek Sopronban, a „Fehér róza” című szállodában levő lakását feltörték, s onnan 900 korona készpénzt és 300 koronát érő ékszert elloptak. A lopással Kardos Róza cselédet gyanúsítják, aki a nyomozás adatai szerint Budapestre szökött. — A waszkontai (Bukovina) kerületi bíróság elfogató parancsot adott ki Rennert Levi Isak Stock kereskedő ellen, aki hitelbe vásárolt 100 ezer koronát érő árut, potom áron eladta s a feleségével, Weinstein Minával megszökött. Rennert 26 éves, a felesége 22. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket, hogy ha a szökevények Budapestre utaznának, elfoghassa.

— A szaksajtó köréből. „Számvetéségi Szemle” ezimén Várady Lajos m. kir. pénzügyminiszeri számtanácsos szerkesztésében és kiadásában új szaklap indult meg, melynek célja a számviteli szak körében felmerülő kérdéseknek irodalmi tárgyalása és ezzel e szakmának tudományos alapon való fejlesztése. Mutatószámokat küld a kiadóhivatal (L. Logody-utca 60.) Előfizetési ára egész évre 8 korona.

— Elettuntak. Tegnap délután Domocsics Antalné napszámosnő Hajtsár-ut 32. szám alatti lakásán marólugot ivott. — Kuzmann Katalin 18 éves napszámosnő Ürm-utca 66. számú lakásán lügköldatot ivott. Az életut asszonyokat a Rókus-kórházba vitték.

— Hivatásának áldozata. Gergely Vendel kocsiútó ma este a kőbányai felső pályaudvaron tolatás közben két vasúti kocsi ütközése közé került, amelyek összelapították. A szerencsétlen embert

holtan húzták ki a kocsi közül. Holttestét a boncz-tani intézetbe szállították.

— Gyermek halálos szerencsétlensége. Esküt Imre kereszmáros hat éves Imre nevű fia ma délután két társával az Apród-utczában sétált. A villamos előtt akartak átmenni, bár az ott lejtős pályán gyorsan közeledett a közúti villamos társaság 556. számú kocsija. Az egyik gyerek megállt s a másik kettőre, akik már indultak, rákiáltott:

— Vigyázatok! Jön a villamos.

Ezek azonban gyerekes pajkosságból át akartak futni a már egész közel levő kocsi előtt s bár a kocsi vezető fékezett, a lejtős pályán robogó kocsi elkapta Esküt Imre ruháját és ennélfogva maga alá gyömösölte a szerencsétlen gyermeket, akinek testét teljesen összezúzták a kerekék, úgy, hogy holtan került ki a kocsi alól. A mentők már csak a beállott halált konstatálhatták. A kis holttestet bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe. A kocsi vezetője ellen a rendőrség megindította a vizsgálatot.

— Halálozás. Bartsch Gusztáv, az iglói választókerület volt orsz. képviselője, ki pár hetet ezelőtt mandátumáról lemondott, ma reggel 54 éves korában meghalt. Temetése holnap lesz.

Holbein v. Holbeinsberg Ferenc nyugalmazott altábornagy ma éjjel Meránban meghalt.

Rendkívüli részvét kísérté ma délután örök pihenő helyére Teles Ede szobrászművész fiatalon elhunyt feleségét. A végtisztességre, mely a rákoskeresztúri temető halottasházában volt, a rossz idő ellenére is oriai gyászoló közönség gyűlt egybe, melynek sorában ott voltak: gróf Teleki Sándor, Alpár Ignác, az Iparművészeti Társulat alelnöke, Marezali Henrik egyetemi és Nyáry Sándor műgyógyász tanár, Ambrozovics Dezső, a Képzőművészeti Társulat titkára, továbbá Poll Hugó, Kallós Ede, Faragó Odön, Maróti Géza, Tull Odön, Körösfői-Kriesch Aladár, Glatter Gyula és számos más művész. Teles Ede tanítványai testületileg jelentek meg. A rövid szertartás után a koporsót az egész gyászoló közönség elkísérte a sírig, melynek hantját elborították a virágok.

Aranyos-Rákosi Lélay Domokos unitárius lelkész, a magyarországi unitárius egyház főtanácsának, a Torda-Aranyosmezei törvényhatósági bizottságának tagja, életének 65-ik, papságának 40-ik évében meghalt Tordán.

Dr. Szekeres János ügyvéd 53 éves korában Budapest hírtelenül elhunyt.

Bandl Rezső városi tanácsos neje, született Hercegy Ida 56 éves korában Temesváron meghalt.

Csillag Lajos ref. lelkész 78 éves korában Bojton, Bihar megyében meghalt.

x Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívőterem a Koronaherecz-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítanak a gyermektorna- és vívásra.

x Szép a bajusz Hajdusági pedróval.



SZABOLCS
SZOBAGŐZFÜDŐ

hozasson tölem azonnal

8 napi próbára

akti csusz, köszvény, ischias bántalmat ellen már mindent próbált eredménytelenül. Kapható havi részletfizetésre. Ismerető könyv ingyen és bérmentve. **Förstner Aladár, Budapest, VII/22. Alsóerdősor 30. szám.**

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Eisner Brunó. Nálunk eddig meglehetősen ismeretlen név, — egyszer hallottuk a Lipótvárosi Kaszinónak valamelyik estéjén. Ma közéleti ismeretséget kötöttünk vele és örültünk neki. Eisner Brunó nagyon intelligens muzsikuss, nagyon jó zongorázó és nagyon érdekes művész. A tudása figyelemre méltó, de távol macad minden virtuositástól. A technika nem túlságosan fontos neki, éppen csak annyira, hogy ötleteinek, megértésének, gondolatainak hordozója lehessen. Eisner Brunó zongorázása egy vérbeli muzsikuss művészete, amely komoly, stilusos, lázongó érzésekkel teli. És Eisner Brunó tartalmas ember, a lelkében szenvedélyek tora zug, fölpatannó ötletek cikáznak benne, komor elbusulások sóhajtának föl és boros mámorok vigassága harsog ki belőle. Olyan, mintha nem is volna német. Az érzéseiben nincs semmi „kedélyesség”, az ötletein nem érzik meg a sör: frissek, elevenek, egymást kergetik. És az ötleteit még Beethovenba is beleviszi, akit egyébként végtelen nemesen, egyszerűen szólaltatott meg, minden csillogást elkerülve, minden hangosságot elhalkítva. Hogy egy párszor rosszul fogott, hogy félreszaladt az ujjja, hogy a nagy-nagy finomsággal kicsiszolt crescendo-knál letörtött a fortissimo: észre sem vettük. Nem volt fontos. A részlet egyáltalában nem volt fontos. Láttuk az egészet. Ahol nem tudott valamit megcsinálni, — éreztette velünk, hogy mit akar. Elképeztük az elképeztését. És ahol nem tudta kimondani az elgondolásait, ott megéreztük a sejtetést, pótolunk és kiegészítetünk. Magához tudott vonni és egygyé lettünk vele. Nevettünk a szellemén, amely színes és tánczó kedvű és megértettük a temperamentumát. Szép volt ez a sokszor féktelenkedő lázongás, szép volt, ahogyan Schubertet játszotta: szenvedélyvel, lelkesen, vibráló idegekkel. Minden akkordjába a közönség lelke zengette a visszhangot és ez nagyon sokat jelent. Még többet, mint a mai soktapsu siker. (d.)

(*) Az Operaházban holnap, szerdán „A parasztszünet” kerül színre, amelyben Santuzza — Vasquezné, Lola — Payer, Lucia — Fedorné, Turdu — Lunardi, Alfio — Váradí lesz. Vezényel Benkő Henrik karmester, rendező Alszegey Kálmán főrendező. Mascagni dalműve után a Bajazzo-kat adják, amelyben Szoyer, Környe, Dalnoki, Mihályi, Kertész Vilmos, Ney B. és Juhász működnek közre. Vezényel Benkő Henrik karmester, rendező Kiss Dezső rendező. (Évi bérlet 30.) Csütörtökön „A pillangó kisasszony” van műsoron Szamosi, Váradí Margit, Ney Hermin, Székelyhidi dr. Mihályi, Hegedűs, Déry, Pichler, Ney B. és Kárpát fellépésével. Ezt az előadást olcsó helyárakkal rendezik. (Bérletszünet.)

(*) Chantecler bemutatója. Rostand Chantecler-jének bemutató előadásán résztvevő Briand miniszterelnök és a legtöbb miniszter is, valamint rendkívül fényes közönség. A hatás felvonásról-felvonásra növekedett és a közönség a felvonásokot áttapsolta. Frooman amerikai impresszárió megvásárolta a Chantecler-t Amerika számára és a jövő ősszel fogja bemutatni előbb Newyorkban, majd Chicagóban és egész Amerikában.

(*) Goldmark Károly ünneplése. Goldmark Károly nagynevű zeneszerző, hazánkfia, a „Sába királynője” költője, ez évi május 18-án ünneplé születésének nyolcvanadik évfordulóját. A magyar zenevilág előkelőségei, élükön a Filharmóniai Társulattal, az évforduló alkalmából nagyszabású zene-ünneplést rendezését tervezik a fővárosban, valamint Goldmark szülővárosában, Keszthelyen. Mind a két zeneünneplés Goldmark klasszikus alkotásait fogják előadni. Az ünnepi prólógus megírására báró Dóczy Lajost, a nagynevű író, a Goldmark-operák szövegének magyar fordítóját kérik fel.

Salgótarjáni,
petrozsényi és porosz színes és légszeszgyári pirszenet szobafűtési célokra, pirszenegyári pirszenet központi fűtésre szállít:



SALAMON JAKAB és Társaság



Budapest, V., Erzsébet-tér 5.

TELEFON:

73-96, 73-97, 73-98.

(*) A „Julia kisasszony“ bemutatójára, mely esütörtökön (február 10.) lesz az Uránia színpadján, a társadalom színe-java már előre megváltotta a jegyét. Ugy látszik a „Julia kisasszony“ premiére-je lesz a hét színházi szenzációja itt is, mint külföldön, ahol diadalmasan állta meg a helyét. Az est bevezetője Hartleben E. Ottó „A jóerkölcsök“ című szatírája lesz. A vezetőség ez uton is figyelmezteti a t. közönséget, hogy a „Julia kisasszony“ előadása alatt az ajtók zárva maradnak.

(*) A „Sári bíró“ Temesvártt. Móríc Zsigmond pompás paraszt-vígjátéka vidéki hódító utján Temesvártt is csatát nyert. Krecsányi Ignác művészgárdája a „Sári bíró“-ban is megmutatta, hogy minden műfajban egyaránt kitűnően oldja meg feladatát. A temesvári közönség, mely zsufozásig megtöltötte a nézőtér, nagyon élvezte a darabot s minden tekintetben kifogástalan előadást. A siker főreszei: Szegő tipikus bírója, Bánházy Teréz pompás bírónéja s a többi szerepben: Haraszthy Miczi, Mihályfi Juliska, Kádass Mariska, Latabár, Ocskay stb.

(*) Szanin szabadárúsítása. Szabad már árulni a Szanint. A kereskedelemügyi minisztérium körrendeletben értesíti a postahivatalokat, hogy Arcubasewnek regényét a postahivatalok továbbíthatják és kézbesíthetik, mert a bíróság már előbb a művet feloldotta a lefoglalás alól. A rendelet úgy az eredetire, mint bármily nyelven megjelent fordításra vonatkozik.

(*) Színelőadások az Intim Színházban. A Gondúzó társaság esütörtökön, február 10-én este 8 órakor tartja megnyitó előadását. A műsor keretében fellépnek G. Kápolnai Irén, a Népszínház sikkes, volt tagja és Varjas Antal.

(*) Berzevicsy Albert előadásai. Berzevicsy Albert ma kezdte meg előadásait a Népszérvő Főiskolai Tanfolyam (Szabadegyetem) keretében, mely Földes Béla egyetemi tanár elnöklelte alatt működik. Hat előadásból álló előadásorozata, melyek e hó 15-én s 22-én, továbbá március 1-én, 8-án és 16-án fog az egyetem központi épület kupolatermében folytatni, a XVIII. század tájképfestéséről szól. Mai előadását a kereszténykori tájképfestés kifejlődésének, tehát a XVII. századot megelőző fejleményeknek szentelte. Kimutatta, hogy e korszakban az ókori tájképfestés a meglevő emlékei ismeretlenek voltak. Az ókeresztény és bizsanczi, a román és csucsivés művészeti korszakok mozaik és festett képei még nagyon kezdetlegesen, inkább jelképesen ábrázolják az embert környező természeti jelenségeket. A XIV. századbeli francia kodexminiatúrák mutatnak már némi haladást a tájkép festésében s ugyanakkor a sienai, majd Giotto igyekezik a természethez közeledni. A perspectiva tanulmányát a XV. századbeli olaszok kezdeményezték, de már a század ezen táján Flanóriában a Van Eyck testvérek meglepő tájképei hatást érnek el a vallásos képek hátterein. Az umbriai és firenzei olasz iskolák is hangulatos tájháttér festésére törekednek. — Lionardo da Vinczi ifjúkorában tollrajzzal tisztá tájképet vázol. Albrecht Dürer rajzol és fest olyan képeket, melyek csak természeti szeneriát ábrázolnak s egyéb képeinek tájháttérét is realiztikus modorban festi meg; Albrecht Altdorfer vallásos képein a tájkép tulnyomóvá válik. Patinir és a többi flamandok harmas szín-skálával igyekeznek a levegőtávtat megvalósítani. A Cinquecento inkább elhanyagolja a tájképet, csak az ember érdekli, de Rafael tanítványai dekoratív célokra ideál-tájképeket is festenek és Coreggio hangulatos fényhatásokkal élénkíti tájháttérét. A velenceiek állítják be igazán az alakokat a természeti környezetbe, széles festési modoruk is kedvez a tájképnek. A németalföldiek sűrűn keresik fel Olaszországot; itt a két nemzet művészeti iránya találkozik s megtermékenyíti a tájképfestést is, különösen Pieter Brueghel s a Brill-testvérek műveiben. Így jut el a tájképfestés a XVII. század küszöbéhez. Az élvezetes előadását az előadó tanulságos vetített képekkel illusztrálta.

(*) A Kéve Bécsben. Gróf Stürgkh Károly osztrák kultuszminiszter Fürster, Streffleur miniszteri tanácsos kíséretében megtekintette a Kéve bécsi kiállítását a Hagenbundban. A miniszter hosszabb időt töltött a kiállításon és elismeréssel nyilatkozott a képekről.

(*) Az Országos Színészegyesületből. Az Országos Színészegyesület alapszabályai néhány pontban változtattak s ezeket a változtatásokat a nemskóra tartandó közgyűlésen fogják kihirdetni. Az alapszabályváltoztatást a belügyminiszter már jóváhagyta. A legfontosabb változtatás ab-

ban áll, hogy a tanács reorganizálás alá kerül és annak tagjai közt, nem mint eddig, felerészben, hanem csak egyharmad részben foglalnak majd helyet a fővárosi tanácsosok. Ilyenformán az ideai közgyűlés után 20 vidéki és 10 fővárosi tanácsosa lesz a színészegyesületnek. Az Országos Színészegyesület központi irodájába naponta érkeznek be javaslatok és indítványok a március hó 16., 17. és 18-ik napjain tartandó közgyűlésre. A tanács ezeket az indítványokat előbb tárgyalás alá veszi és javaslati záradékkal ellátva terjeszti azokat a közgyűlés elé. Ebből az okból kifolyólag a közel jövőben több tanácsulást tartanak majd, amelyeken a közgyűlés anyagát fogják feldolgozni. Az Országos Színészegyesület tanácsa ma délután Ditrói Mór elnöklésével ülést tartott. Mészáros Kálmán irodaigazgató bemutatta a gyűlésnek a közgyűlés elé terjesztendő évi jelentést, amely feloleli a múlt évnek összes színházi és színészegyesületi eseményeit. Ezután tárgyalta a tanács az egyesületnek és a nyugdíjintézetnek költségvetését és zárásmadásait. A tanács, tekintettel arra a nagy anyagra, amely a március 16-án kezdődő rendes évi közgyűlésre beérkezett, holnap délután folytatja tanácskozásait, amikor is a beérkezett számos indítvány felett határoz.

(*) Hangverseny. Marcel Lucille, a bécsi udvari opera tagja, holnap, szerdán tartandó egyetlen dalestélyen a következő műveket fogja énekelni: Puccini Tosca imája, Rochers Inaccessibles, Joutonilles Obstination, Schubert Du bist die Ruh, Erstes Grün, Schumann Lotoslumbe, Weingartner Schaefers Sonntagslied, Frühlingsgespenster, Du bist ein Kind, Unter Sternen, Seelen, Deine Rosen an die Brust, Wiegenlied, Deine Schöheit. Az ünnepelt művésznőt Weingartner Félix, a nagyhirű operaigazgató és zeneszerző fogja zongorán kísérni. Jegyek — már csak kevés számban — a Harmóniában kaphatók.

Nyiltter.

Elrovatban közlöttékkort nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

No tessék, itt van a baj!

Megbűntetek a kőművi, csillogó szövetruhában, egy szót sem tudtok szólni és rettenetesen köhögtök. Siessen Liszka, hozzon azonnal a gyógyszerházból vagy a drogeriából három doboz Fav-féle valódi szódai asványpasztillát, — de valódi! Ez majd rendbehoz benneteket. Ha aztán megint elmentek a bába, vegyetek magatokhoz néhányat és vegyétek be hazajövet, ne hogy újra megbűnjötek. (Egy doboz ára 1.25 korona).

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzert, cs. és k. udv. szállító, Wien, IV. I. Grosse Neugasse 17.

Nagy sarok üzlethelyiség

nagykereskedőknek, vagy kávéháznak is alkalmas a hozzátartozó pinczerakktárrakkal 1910 május 1-ére kiadó V., Bálvány-utca 24. számú bérpalotában, Arany János-utca sarok. Felvilágosítást ad Paulheim Ferenc tulajdonos VII., Garay-utca 4. Telefon 62—50.

FŐVÁROS.

(*) Elüljáró-választás. Pesti Ferenc és Pohl Ferenc nyugalmába vonult elüljárók helyére, mint említettük, a főpolgármester kiírta a pályázatot. Az elüljárók fizetése 6000 korona, lakásbére 2000 korona és ötvenként 10% korpótlék. A pályázat február 17-én jár le s előreláthatóan nagy lesz a verseny, bár csaknem biztos két jelöltje van már a törvényhatóságnak: Gorczyky Zsigmond és Gergelyi Sándor tanácsjegyzők személyében.

(*) Uj utczanév-táblák. A mérnöki hivatal, mivel azt tapasztalta, hogy a mostani utczanév-táblák nem felelnek meg hivatásuknak, részben rossz elhelyezésük, részben pedig elmosódó színük miatt, elhatározta azok kieserését. Az új rendszer szerint csak a hatólesnél keskenyebb utczákban helyezik el az utczanév-táblát a falon. Az új tábla négyzet alakú, piros szegélyvel s fehér alapon fekete betűkkel. A hatólesnél szélesebb utakon az utczasarokhoz legközelebb levő gázlámpásra erősítik a táblát, a gyalogjáró fölött. A névtábla alatt kisebb tábla a következő sarokig levő házak számát tünteti föl s egy nyíl jelzi, hogy merre növekednek a számok.

EGYESÜLETEK.

(—) A Magyar Nyelvtudományi Társaság ma délután hat órakor az Akadémia heti üléstermében igen látogatott felolvasó ülést tartott Szily Kálmán elnöklésével. Elsőnek Berczik Árpád ol-

vasott fel a magyar szókincs pusztulásáról. Azzal a javaslattal rekesztette be felolvasását, forduljon a nyelvtudományi társaság megfelelő javaslattal a közoktatásügyi kormányhoz, hogy az iskolákban az egészséges magyar nyelvérzékét fejlesszék. A tetszést aratott felolvasás után Rubinyi Mózes ült a felolvasó asztalhoz és néhány adatot, részletet mutatott be Mikszáth Kálmán stílusa és nyelve című sajtó alatt levő nagyobb munkájából. Az érdekes előadást tetszés kísérte.

(—) A Matematikai és Fizikai Társulat e hó 10-én délután hat órakor a tud. egyetemi fizikai intézetében (Esterházy-utca 3) tartja II. rendes ülését.

(—) A Nőtisztviselők Orsz. Egyesületében e hó 9-én, szerdán este Szabados Zádor előadást tart a szociálistámszról.

Mulatságok.

Honvédezed bálja. Konez Henrik, a budapesti honvédezed ezrede ma tartotta házi bálját a Tiszti Kaszinóban, amelyen vendégeül fogadta József főherceget és Augustia főhercegnőt is. A fenséges vendégeket a tisztikar élén lent a foyerban az ezredes, míg fent az emeleten az ezredes neje más magasrangú tisztek feleségeinek élén várták; itt mutatta be mindjárt a főhercegi párnak Konezné Dobner Rezsónét, Pogány Antalnét, Pozovich Sándornét, Ried Antalnét, Lehoczky Jánosnét és Koós Dezsónét, akikkel a főherceggasszony kezét szorított és mindegyikkel néhány szíves szót váltott. Majd báró Fejérváry v. b. t. t. tábornagyot, Jahl főparancsnoki adlást, Hazalnét és Balázs György altábornagyot és feleségét tüntette ki a főherceggasszony, ki feltűnő egyszerű rózsaszínű princesse, uszályos dekoltált ruhában volt, melynek szegélye ezüst himzésű volt, gyémánt splitterekkel kirakva; nyakát sorgyöngy övezte, melyen nagy, briliáns és rubinkövekkel kirakott kereszt függött; fején kis diadém briliánsokkal. A főherceg vezérőrnagyit egyenruhát viselt, kíséretében Orézi Szerafine, Majthényi Anna, gróf Szapary József és Boskoványi Dezső voltak. Nyomban megérkeztek után megkezdődött a magas színvonalú előadás, mely a fenségek figyelmét nemcsak hogy kezdattól végig fogva tartotta, de számtalanszor nevetésre s tapsolásra ragadta őket. Kollmann Dezső hadnagy Mephisto képében mondta el a hatóság prólogot, előadást nagyon megtapsolták. Ezután Kovács, Belezny, Lázár és Varga önkéntesek vonósnegyese, majd Róka János hadnagy angol nótája és táncza következett, mit frenetikus tapsal hallalt meg a publikum. Az előadás dísz a Gézy Iván színdarab két fiának, a 14 éves Barnabásnak hegedűjátéka és a 12 éves Ivánnak zongorakísérete volt. Az a készültség, technika, melylyel játszottak, bálmulatba ejtette a hallgatóságot. Szünni nem akart a taps, de Balassa Imre hadapród, a Nemzeti Színház tagja megjelenése félbeszakította azt. Gedővár asszonyát szavaltta és finom, művészi előadást kénytelen volt ráduplázni. A Kovács Károly vezetés alatt álló énekkar a fenséges asszony magyar nótáit énekelte, majd Lévyi Jenő t. hadapród paródiát kapta elismerést. Gábor Ernő esengő, kellemes hangon énekel két szép dalt. Ismét Róka Jani lépett színpadra, ezuttal chansonnében, hogy az egész hallgatóságot hangos kacajra fakasztja. Végül Schuller Frigyes hadnagy a honvédezedkarra a „Cseh muzikusok“ komikus jelenetét mutatta be zajos elismerés mellett. Előadás után a fenséges vendégek, miután Konez ezredestől és nejétől bucsút vettek, még Plenner őrnagyot, Gézyt, kit fiaihoz gratulált és a kis Gézy Barnabást kitüntették, fél 11 órakor eltávoztak. Az ezred bálján megjelentek a fővárosban élő összes tábornokok, ezredesek és magasrangú katonatisztek családjaikkal, szép leányaikkal. A Bachó vezetés alatt álló honvédezedkar rendezett a ropogós eszardásra, a gyönyörű leányok arca csakhamar kipirult a tüzes táncban és vig kögedven folyt a páratlan sikerű mulatság reggelig. A siker Vaszilievich ildmos rendezésének érdeme.

A Magyar Kiviteli és Csomagszállítási Részvénytársaság tisztviselői e hó 19-én, szombat tartják meg az Egyesült Lipótvárosi Polgári Kör összes helyiségeiben (V., Akadémia-utca 3.) táncestélyüket. A táncmulatságot kabaret előzi meg, melyen a fővárosi színházak több előkelő művésze fog közreműködni. A rendezőség mindent elkövet, hogy a magas színvonalon álló kabaret, valamint a táncestély, épp úgy mint az előző években, most is fényesen sikerüljön. Meghívó és jegy a vigalmi bizottságnál (V., Mérleg-utca 11.) kapható. Telefon 43—51.

Naplótöredék.

... Életem egyik legboldogabb napja ma volt. Ugyanis ma ajándékba kaptam az uramtól az összes Kerpelféle toalettszereket. Ebből nemcsak az látszik, hogy az uram szeret, de az is, hogy igazán ki tudja találni a gondolatomat! ...

Miklós József

Kerpel kézfínomító 20 fill. Kerpel arcfínomító 2 K 50 fill. Kerpel arcfínomító powder 2 K. Kerpel gyógytár Bpest, V., Lipót-körút 22

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Az új koronaügyész eskütétele. A kir. Kuria ma tartott teljes ülésén tette le hivatali esküjét Pongrácz Jenő, az újonnan kinevezett koronaügyész. A teljes ülésen a kir. Kuria összes bírái és a koronaügyészi kar tagjai résztvettek.

§ Székely Ferencz üdvözlése. A Budapesti Ügyvédi Kamara választmánya ma délután Szivák Imre elnöklésével tartott teljes ülésében dr. Székely Ferencz igazságügyminiszterre történt kinevezésére vonatkozó átiratot tárgyalta és egyhangulag elhatározta, hogy Székely Ferenczet kinevezetése alkalmából testületileg fogja üdvözölni.

§ Borovszka Janina szabad. Borovszka Janinát ma délben szabadon bocsátották, miután az ügyészség visszavonta semmiségi panaszát. Borovszka a törvényszéki épület elhagyása után kocsiba ült és egy barátjához hajtatott. — Krakóból táviratozzák: A büntetőbíró elnöke ma felkereste czellájában Borovszka Janinát és tudatta vele, hogy az ügyészség elállt a semmiségi panasztól, tehát szabad. Délben tizenkét órakor zárt bérkocsi állott meg a törvényszék előtt s nemsokára azután kijött Borovszka Janina és kocsin egy ismerős családhoz ment. Onnan értesítette férjét kiszabadulásáról. Még e héten üdülés czéljából külföldre utazik, Borovszka Janina kiheverte az izgalmat és most jól érzi magát.

§ A románok milliós pöre. A román görög keleti egyház a Trandafil-féle milliós alapítvány kettéosztása iránt pört indított a gör. keleti szerb egyház ellen. A két első bíróság a románoknak ítélte meg az alapítvány felét. Bogdanovics Luezián szerb patriarcha közbevetett felebbezésére azonban a Kuria megváltoztatta a két első bíróság ítéletét és elutasította a román egyház keresetét.

§ Megszüntetett sajtópör. Még az 1905-iki kormányválság idején történt, hogy Szegény-Marich László berlini nagykövét eszéri kastélyában találkoztott a nagykövettel Polónyi Géza és Wohl Lajos író. Erről a találkozásról a Budapesti Naplóban Bíró Lajos azt írta, hogy Wohl Lajos, aki annak idején az észak-német hajóstársaságok megbízottja volt, ezt a találkozást üzleti érdekből közvettette. A cikk szerint dr. Wohl Lajos azt akarta, hogy egy Szegény-Marich László-féle kabinetben igazságügyminiszter legyen a Norddeutscher Lloyd ügyvédje, Polónyi Géza. A cikk miatt dr. Wohl Lajos rágalmazásért sajtópört indított. Bíró Lajos ellen s ebben az ügyben mára volt kint az esküdtbírói főtárgyalás. A tárgyalás megkezdésekor Bíró Lajos kijelentette, hogy a cikk megírásakor a politikai szenvedelméi elragadták s azóta meggyőződött, hogy dr. Wohl Lajos szereplése teljesen jóhiszemű és hazafias volt, amiért a cikk megjelentését sajnálja. A vádlott nyilatkozata után a panaszos jogi képviselője a vádat visszavonta, mire a bíróság a további eljárást megszüntette.

§ Önvédelem. Tuba György nyíralkai lakos múlt év november 7-én éjjel hazatért lakására, melyet feltörve talált. Mikor lakásába ment, az egyik szobában rákadt Minya Istvánra. Minya nekiugrott Tubának és útni kezdte. Tuba kiszaladt a szobából, az ajtót bereteszte és kevés idő múlva egy jókora doronggal tért vissza, melylyel a tolvajt fejbevéta. Minya elkabult az ütéstől, Tuba erre még egyszer teljes erővel hasára ütött, úgy hogy belel megpededtek. Minya súlyos sérüléseibe rövidesen behalt. A nyíregyházi kir. törvényszék ma vonta felelősségre Tuba Györgyöt és halált okozó súlyos testsértés büntetésében bűnösnek találta. A törvényszék Tubát egy évi és hat hónapi börtönrre ítélte és kötelezte, hogy Minya özvegy részére 200 koronát, négy árva részére pedig egyenkint 100—100 koronát fizessen.

§ Fegyelmi tárgyalás egy törvényszéki bíró ellen. A budapesti kir. főügyészség vádat emelt Kapy Lajos kecskeméti kir. törvényszéki bíró ellen azért, mert a bíró Pátkay Lajos háztulajdonostól, 1908. évi július 7-én, állítólag 600 koronát kért azokért a jogi tanácsokért, amelyeket különböző ügyekben Pátkaynak adott. Pátkay, aki azután ingerülten távozott a bíró lakásáról, állítólag meggyalázó kifejezéseket is használt a bíróval szemben. Emiatt a bíró becsületsértés vétsége miatt a kecskeméti járásbírósnál feljelentést tett Pátkay el-

len, de midőn a vádlott bocsánatot kért, a panaszt visszavonta. A kecskeméti kir. törvényszék elnöke Kapy Lajos bíró eme ténykedése miatt fegyelmi vizsgálat elrendelését tartotta szükségesnek. A budapesti kir. ítélőtábla fegyelmi tanácsa bűnösnek mondta ki a bírót és száz korona pénzbüntetésre ítélte. Felebbezés folytán a kir. Kuria kisebb fegyelmi tanácsa tárgyalta a bírónak ezt a fegyelmi ügyét, de mivel a vádbeli cselekményben fegyelmi vétséget fenforogni nem látott, Kapyt a vád alól fölmentette.

§ A fiumei jászok. Múlt évi június 22-én Ulán József angol matróz, akinek hajója a fiumei petroleum-kikötőben horgonyzott, bement a városba egy kis mulatozásra. Éjféli felé a kikötőbe igyekezett, hogy hajójához jusson. Utközben a tengerparton két ismert fiumei csavargó, Majlik János és Persich Miklós megtámadták a beborozott angol matrót, alaposan megbicikálták és elrabolták tőle a nála lévő mintegy 45 korona összegű értéket. A két csavargó, hogy tettüknek következményeitől szabaduljanak, erre megfogták a megbicikélt matrót és a mólóról a tengerbe dobták. Szerencsére épp akkor érkezett a tett színhelyére két vámőr, akik kifogták a futadozó matrót és több járőrelő segítségével elfogták a két csavargót. A fiumei esküdtbíró súlyos testi sértés büntetése miatt három-három évi börtönrre ítélte a két fiumei jámadárt. A kir. Kuria ma börtön helyett fegyházra változtatta át a két vádlott büntetését, egyebekben azonban az esküdték verdiktje folytán, kénytelen volt az első bíróság ítéletét helybenhagyni.

§ Meghíusult szökés. A budapesti büntetőtörvényszék vádtanácsa ma délelőtre tüzte ki egy tolvajbunda lopási bűnügyében a vádirat ellen a terheltek részéről beadott kifogások tárgyalását. Erre a tárgyalásra elővezették a gyűjtőfogházból a letartatott vádlottakat egyikét, Szamecsnik Józsefet is. A rab egy börtönőr kíséretében ment fel a törvényszéki palota II. emeletén lévő vádtanácsi helyiségbe és az előszobában leült. Egy őrizetlen pillanatban azonban felugrott és végigszaladva a folyosón, az alkotmány-utcai kapu keresztül kimenekült az utcára. Az örök természetesen nyomban utánarotették magukat és hosszas hajszá után elfogták a menekültöt, akit aztán visszavitték a fogházba.

§ A-leosár. (Esküdtzéki tárgyalás.) Mészáros István lajosmizsei 19 éves parasztleány a múlt év november havában feleségül kérte a 17 éves Péli Magdolnát, ki kikosarazta. Mészáros másnap este boszúból egy vadászfegyverrel felölt a leány ablakán és azt súlyosan megsebesítette. Ma tárgyalta ezen ügyet a kecskeméti esküdtzék, melynek verdiktje alapján a bíróság Mészárosot három évi fegyházra ítélte.

SPORT.

(.) Halász Zsiga sportestélye. Szombaton este tartotta Halász Zsiga tornanári és vívómester ezidei első sportestélyét a fővárosi Vázadoban berendezett torna- és vívótermeiben. A megjelent nagyszámu és előkelő közönség soraiban ott láttuk többek között Bolgár Ferencz volt államtitkárt, Baranyi Ödönt, a Magyar Vívó Kör elnökét, Bernáth Béla országgyűlési képviselőt, báró Oertzen Ottót, Ferenczy tábornokot és még másokat. Az estélyt Halász mesternek előbb törrel, majd karddal bemutatott iskolavívása nyitotta meg. Itt ismét alkalmunk volt meggyőződni a helyes rendszerről, melyben a jeles mester tanítványait oktatja. Az estély második pontját fegyverfogási és fegyverfogási gyakorlatok képezték, melyet Mannlicher puskákkal a lehető legnagyobb precizitással mutatott be egy csoport Valkulya István honvédegyalog-czredbeli őrmester vezényletével. A gyakorlatokat ezülvívó verseny követte szabafegyverrel átalakított Mannlicher puskákkal, melyben első lett Regéczy Nagy, 2. Germány, 3. Bakos, 4. Lupp, 5. Péterffy. Ezután a mester haladottabb tanítványainak törés kard-assautjai, majd kardversenye következett. A törversenyben első lett Tárcey, 2. Szabó, 3. Tóth, 4. Bernáth. A kardverseny első győztese Koób lett, 2. Méhes, 3. Regéczy Nagy, 4. Balog. A verseny végeztével csapatornázás következett bakon, majd mintacsapat a magas korlátlan Szabó vezetésével. Ezután Varga és Rácz (BEAC.) iskolabirkózást, Bing testvérek pedig ökölvívást mutattak be. Az estély fénypontját Halász mesternek és fiának a vendégvívókkal vívott assautjai képezték, melyek közül különösen a Tóth—Bach (tör), dr. Bognár—Bede (kard), ifj. Halász—Bach (kard), jász mester—Tóth (tör), ifj. Halász—Bach (kard), Halász mester—Béki (kard) assautok tetszettek.

KÖZGAZDASÁG.

A Leszámitoló Bank papirosainak rohamos emelkedése. Már ismételt megemlékeztünk arról, hogy a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank részvényei iránt egy csoport állandó érdeklődést mutat, mincképpen a papírok is emelkedő irányzatot vettek. Legutóbb viszont ismét látszott, hogy béke lesz a papirosok körül. Ma ismét teljes erővel kitört a harez a papirosok körül, mire azok 544.50 koronáról csakhamar 566 koronáig emelkedtek.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

2000 koronát nyertek: 37839 70238.

1000 koronát nyertek: 43055 52351 73113 93588 97143.

500 koronát nyertek: 3552 4998 5070 8603 11176 17187 20999 23186 28850 32695 36835 40224 41038 44216 45669 46627 47149 47552 49856 60084 60330 62583 6402 66824 67631 68808 69306 74017 74367 79558 79826 79842 81008 86582 86797 90035 92618 93863 93901 98682 98919 102609 103164 104720 106777 107147 108828.

A dárdai gőzmalom tőkeemelése. Az Első dárdai gőzmalom részvénytársaság február 23-án tartandó közgyűlésén 400.000 korona n. é. elsőbbségi részvény kibocsátása által alaptőkéjét 1.500.000 koronára felemeli. Ezzel egyidejűleg 100.000 korona törzsrészvényt vált vissza. A malomtársaság 1908-ban alakult 1.200.000 korona alaptőkével s a múlt évben e tőke mellett 37.374 korona nyereséget ért el.

Az Első Magyar Biztosító részvényeinek emelkedése. Már több ízben megemlékeztünk arról, hogy az Első Magyar Biztosító Intézet 500 korona helyett 600 koronát fizet osztalékul. E hírre már ismételt jelentősen emelkedtek a Biztosító papírosai. Így ma is 100 koronával javultak 11.450 koronára.

Felolvasás. Az Országos Iparegyesület összes szakosztályai tegnap délután Falk Zsigmond lovag, alelnök elnöklésével felolvasó ülést tartottak, amelyen Lukács Géza előadást tartott „A német iparoság és kereskedelem központi szövetsége” czimben. Az előadást tetszéssel fogadták.

A bolgár kötvények a bécsi tőzsdén. A bécsi tőzsdetanács mai plenáris ülésén került megvitatás alá a hivatalos tőzsderegjestrési és usance-bizottság indítványa a Wiener Bankverein és a Laenderbank kérvénye tárgyában a 100 millió franknyi 4½ százalékos bolgár kölesön kötvényeinek jegyzése felől. A tanács elhatározta, hogy a kérvényt pártolólág terjeszti a pénzügyminiszter elé.

Az Első Magyar Iparbank mérlege. Az 1909. évi jelentős rendszerváltozást vitt az Első Magyar Iparbank életébe is. Ez a hosszú, évek óta szinte merev mozdulatlanságban s a régi keretekben mozgó intézet az idén már hozzásimult a modern pénzügyi követelményekhez s működési körét kiterjesztette. Ennek a nagyobb mozgékonyaságnak következménye az, hogy az Iparbank felemeli alaptőkéjét is, még pedig 6666 drb. új részvény kibocsátása által 6.000.000 koronára. Hogy ez az alaptőkeemelés minden tekintetben jogosult azt bizonyítja az alábbi összehasonlító táblázat is. Volt ugyanis:

	1907-ben	1908-ban	1909-ben
Részvénytőke	4.000.200	4.000.200	4.000.200
Tartalékállap	1.065.805	1.089.855	1.114.721
Betétek	7.222.854	8.047.718	10.259.176
Váltótárca	7.900.328	9.161.000	9.899.571
Adósok	2.131.167	1.962.500	2.532.980
Nyereség	412.625	417.075	430.486

Ezek szerint az elmúlt évben a bank az egészséges fejlődés útján haladt, úgy hogy az igazgatóság ismét 22 koronás (7 és egyharmad százalékos) osztalék kifizetését javasolja a közgyűlésnek, mely február 20-án lesz. Ezen a közgyűlésen határoznak az alaptőke felemeléséről is olyan értelemben, hogy a mostani részvényeseknek minden két régi részvényre 1 drb. új részvény vétele biztosítatik 370 koronás árfolyamon. Egyébként a lefolyt üzletév mérlege majd minden üzletágban örvendetes fejlődésről tanuskodik. Az elért tiszta nyereség — a múlt évi áthozat nélkül — 388.302 kor. 79 fillér, mely megfelel a részvénytőke 9,7 százalékos kamatoztatásának.

A bank mérlegét végül a következőkben adjuk: *Vagyon mérleg. Vagyon:* Pénztárkészlet 604,443 kor. 47 fill. Váltótárca 9.899,571 kor. 05 fill. Kölcsönök értékpapírokra 4.142,881 kor. 86 fill. Hitelegyleti ingatlan 14,126 kor. 88 fill. Intézeti ingatlan 12,230 kor. 10 fill. Pénzváltó-üzlet 839,542 kor. 37 fill. Értékpapírok, pénznemek és eszelvények 440,788 kor. 68 fill. Nyugdíjalap értékpapírai 246,740 kor. Adósok 2.532,980 kor. 24 fill. Letétemények 67,274 kor. Összes vagyon 18.800,578 kor. 65 fill.

Teher: Részvénytőke 4.000,200 kor. Tartalék-alapok: 1.114,721 kor. 51 fill. Takarékpénztári és folyó-számlabetétek, valamint azok kamatai 10.169,176 kor. 19 fill. Pénztárjegyek 90,000 kor. A személyi hiteltulajdonosok biztosítéki alapja 60,834 kor. 61 fill. Nyugdíjalap 315,806 kor. 84 fill. Fel nem vett osztalékok 2,676 kor. Előre felvett kamatok 79,551 kor. 73 fill. Hitelezők 2.469,851 kor. 47 fill. Letétemények 67,274 kor. Nyereség-áthozat 1908. évről 42,183 kor. 51 fill. Tiszta jövedelem 1909. évben 388,302 kor. 79 fill. Összes teher 18.800,578 kor. 65 fill.

Az Agrár takarékpénztár tökémelesége. Az Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság Marosvásárhelyen, mely tudvalevőleg a Magyar Agrár és Járulékbank R.-T. alapítása, legközelebb 500.000 koronával felemeli alaptőkéjét. E célból 2500 új részvényt bocsájt ki, 200 korona árfolyamon. Ebből 350.000 koronát a részvénytőke szaporítására, 150.000 koronát pedig a tartalékalap gyarapítására fognak fordítani. Az intézet 1896-ban alakult egy millió korona alaptőkével, melyet 1907-ben 1½ millió koronára emeltek fel. A társaság egyébként most tartotta igazgatósági ülését, amelyen Barta Arnold udvari tanácsos, az Agrárbank vezérigazgatója is jelen volt. Az ülésen megállapították az intézetnek 1909. évi üzletéről szóló mérlegét. A mérleg szerint a váltótárca egy millió 258 ezer koronával gyarapodott, annak álladéka 11 millió 595 ezer korona, míg a takarékbetétek (könyvecskékre) 618 ezer koronával emelkedtek és az álladékok 8 millió 593 ezer korona. Az intézet 1909-ik évi összforgalma 721 millió korona volt s így az emelkedés az előző évhez képest 174 millió koronát tesz ki. Az 1909-ik évben elért tiszta nyereség a legnagyobb az intézet fennállása óta és pedig összesen, az 1908-ik évről áthozott 16437 korona 46 fillérel együtt 209900 kor. 93 fillér, szemben az előző évi 194162 K 71 fillérel. A tartalékok az ideai dotációval együtt 472989 kor. 67 fillérel rugnak s így 58 ezer koronával emelkedtek. Az intézetnek egyébként 11 főköntézetje van.

Ipari tanfolyamok. A Technológiai Iparmúzeumban rendezett bőripari kiállítás állandó érdeklődés tárgyát képezi és eddig körülbelül 12,000 ember látogatta azt, legnagyobb részben a szakiparosok köréből. A kiállítással kapcsolatos szaktanfolyamokra is nagy számban jelentkeznek és a bőripari gépkezelési tanfolyamokra 181 vidéki és 60 budapesti iparos iratkozott be. A tanfolyamok között legfontosabb a most megkezdődött bőrfestési és chrómcsiszoló tanfolyam, amelynek tanítására, magyar tanerő hiányában, egy Berlinben élő hazánkfia: Frankl Manó a Berliner Anilinfarbenfabrik A. G. vegyészét nyerte meg a múzeum igazgatósága. Erre a tanfolyamra igen sokan jelentkeztek úgy, hogy az eredetileg tervezett egy tanfolyam helyett négyet kell tartani. A munkások és iparosok tanulási vágya az utóbbi időben igen dicséretesen növekszik. Jellemző erre nézve az, hogy az eddigi érdeklődéshez képest tervezett tanfolyamok számát fel kellett emelni. Így az autogen tanfolyamokból hatot akartak tartani, de a jelentkezők nagy száma miatt ezt máris tízre emelték fel, de még most is sok a jelentkező úgy a fővárosból, mint a vidékről. A három elektromotor kezelői tanfolyamot is meg kellett toldani kettővel, a három galvanizáló tanfolyamot hatra kellett emelni, a kaptafanfolyam 15 helyére pedig 50-nél több a pályázó. Az őszi tanfolyamok megkezdése óta a fővárosban 27 tanfolyamot tartottak 1201 hallgatóval, 30 vidéki városban pedig 122-öt 2674 hallgatóval. A vidéki városokban ezenkívül igen sok ruházati ipari tanfolyam van folyamatban.

A kamarai választások. Ismeretes, hogy a múlt évben lejárt a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* öt éves ciklusa. A zavaros belpolitikai viszonyok miatt azonban a választások 1910-ra maradtak. A választásokat intéző központi bizottság ma délelőtt dr. Déri Ferencz tanácsos elnöklésével ülést tartott, amelyen az előadó dr. Csopor József tanácsjegyző volt. Az elnök bejelentette, hogy a bizottság részben újalakult, amennyiben az eddigi elnök árvaszéki elnökké történt megválasztása folytán ő vette át a bizottság vezetését. A napirend során elhatározta a bizottság, hogy a kereskedelmi és iparkamarai választások határidejéül márczius hó 17-ét tűzi ki, amely napon a választások reggel 8 órától délután hat óráig tartanak. Amennyiben azonban hat órákor szavazók jelentkeznek, úgy a választás elnökének jogában áll a határidőt este 8 óráig kitolni. Nyolcz órákor azonban a választás helyiségeit okvetlen le kell zárni. A választás helyéül a bizottság a fővárosi Vigadó földszinti helyiségeit jelölte ki, ahol külön helyiség fog rendelkezésre állani egy a kereskedői, mint az iparos-szavazók részére. Elhatározta továbbá a bizottság, hogy úgy a kereskedőknél, mint az iparosoknál öt-öt szavazó-urnát állít fel. Az első urnánál szavaz az I—III. kerület, a másodiknál a IV—V. kerület, a harmadiknál a VI. kerület, a negyediknél a VII. kerület és az ötödiknél a VIII—X. kerület. A választói igazolványok már elkészültek és azokat a bizottság az illető kerületi előljáráásoknak adja ki, ahol a választók átvehetik márczius 1-től 10-ig bezárólag. Az át nem vett igazolványokat a központba szállítják be és azok a választás napján a helyszínén lesznek átvehetők. Azok a választók egyébként, akik a választói névjegyzékbe fel vannak véve és személyazonosságukat kellő módon igazolni tudják, igazolvány nélkül is szavazhatnak. E határozatról a bizottság hirdetmény útján is figyelmezteti az illetékes köröket. A hirdetmény a legközelebbi napokban fog megjelenni. — Ugy értesülünk, hogy az ideai választás olyan heves lesz, aminőre még példa sem volt a kamara történetében. Különösen a kisiparosok szervezkednek erősen.

A téglakartell ellen. A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet mű- és középítész szakosztályainak ma este megtartott rendes ülésén *Jakabffy Ferencz* elnöklete alatt, a Budapesten felmerült építési anyagihiányról és annak megszüntetéséről tárgyaltak a Magyar Építőmesterek Egyesületének átirata kapcsán. *Sziklai Zsigmond* ismertette a helyzetet, mely szerint a budapesti környékbeli téglagyárak kizárólagos termelését a téglakartell tartja kézben, mely eddig a szükségletet fedezte. Azonban a múlt ősszel fellendült építési kétségnek megfelelő téglaszükségletet nem tudja szállítani. Tekintve a növekedő lakásúság ügyének közérdeke voltát, módot kell keresni arra, hogy a vidéken levő téglafelhasználó ide lehessen szállítani, amit azonban a magas vasuti szállítási tarifa egyelőre megakadályoz. Indítványozta az előadó, hogy a kereskedelmi minisztert kérjék fel arra, hogy a téglák és egyéb építési anyagok tarifáját mérsékelje. A szakosztályok elhatározták, hogy küldöttségileg kéri a kereskedelmi kormányt a téglák és építési anyagok tarifájának ideiglenes leszállítására, továbbá, hogy a polgármesternél küldöttségileg megsüregteti a városi téglagyár felállítását.

Hajójáratok szerb lobogó alatt. A Politika szerint egy külföldi gőzhajóstársaság azt az ajánlatot tette a kormánynak, hogy szerb lobogó alatt hajójáratokat fog berendezni a szerb kivitel emelése céljából. Az idézett lap felszólítja a kormányt, hogy sürgősen létesítsen kereskedelmi flottát.

A Budapest-Józsefvárosi Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság ma délután tartotta V. évi rendes közgyűlését *Baumgarten Sándor* közalapítványi igazgató elnöklésével a részvényesek nagy érdeklődése mellett. A *Gara Artur* igazgató által előterjesztett évi jelentés szerint az építő-

ipar fellendülése a bankra kedvező volt és általában a banküzlet minden ágában emelkedés volt észlelhető. A takarékbetét félmillióval emelkedett. Az évi mérleg a különféle leírás után 82.471 K 86 fillér tiszta nyereséggel zárul. Az igazgatóság indítványozta, hogy a különféle jutalékok leírása után a tartalékalapba 5 százalék helyett 10 százalékos, vagyis 10.000 koronát helyezzenek. 6 százalékos osztalékkal 60.000 koronát fizessenek ki febr. 8-tól, míg a fennmaradó 1550 korona 86 fillér új számlára vitessék át. A közgyűlés a jelentést egyhanguan tudomásul vette, a felmentvényt megadta és több részvényes indítványára jegyzőkönyvi közönyt szavaztak az igazgatóságnak. Végül a felügyelő-bizottság eddigi tagjait újból megválasztották, mire a közgyűlés véget ért.

Cseh pénzüzet Belgrádban. A prágai Kreditbank — mint jelentették — a szerb kormánytól koncessziót nyert egy második cukorgyár felállítására. A feltételek igen kedvezőek. A bank Belgrádban már legközelebb fiókot is fog létesíteni.

Harez az amerikai trösztök ellen. Mialatt az amerikai trösztök egyre erősebben éreztetik az óvilágban is gyilkos hatalmukat, azalatt a trösztök hazájában, az Egyesült-Államokban viszont harcokat indítanak a trösztök ellen. A trösztellenes mozgalom, amely egy törvényjavaslattal a cselekvés terére lépett, valóságos pánikot idézett elő a tőzsdén. A vezető értékek ára négy-öt dollárral csökkent. A pánikot az a törvényjavaslat idézte fel, amely szerint a nemzetközi kereskedelemmel vagy az Uniónak egyes államai közötti kereskedelemmel foglalkozó társaságnak nem szabad megvásárolni egymás kötvényeit, sem megszerezni, sem birtokban tartani, valamint banküzletet sem szabad folytatniok. Ez a javaslat, ha törvényerőre emelkedik, lehetetlenné fogja tenni a vasuti s az óriási ipari trösztök létesítését s a már meglévőkné fennállását is veszélyezteti. Eddig az egyes iparvállalatok, ha szabadulni akartak versenytársuktól, megvásárolták azok részvényeit s így szereztek befolyást a vállalat vezetésére. Ennek a rendszernek Harriman volt az igazi képviselője, aki az Union Pacific-vasutat a Souther Pacific-vasutal egyesítette s Amerika vasuthálózatának egy tekintélyes része felett korlátlanul uralkodott. A Standard oil Company nemcsak Amerika, hanem Európa petroleumpiacán is korlátlan ur volt és néhány ehez hasonló tröszt ejtette hatalmába Amerika közgazdasági életét. Ezeknek az uralmát akarja megtörni az említett törvényjavaslat s ebből magyarázható, hogy a tőzsdén a tröszt érdekkörébe tartozó papírok ára olyan nagy mérvben csökkent. Nagyarányu eladások nyomtak az árakat s az üzleti forgalom a legalacsonyabb kurzusok mellett zárult.

Rendelésszerűen készült

frakk- és smoking-öltönyök

délvidékre utazóknak,

színházi és átmeneti

kabátok, elsőrangú kivitelben,
dívatos szabásban, jutányos
árakon kaphatók:

Deutsch F. Károly és Tsa

Budapest, IV., Ferenciek-tere 2. sz.

A templommal szemben.

Szmingöltöny 40, prima selyem 45, Frakk, v. Ferencz József-öt. egészen selyembéléssel 55 frt.

legnépszerűbb
angolkélmékből,
csakis mérték
szerint, első-
rangú kivitelben.

ZÉLINGER SAMU
angol készpénzrendszerű
úri szabótermelő
IV. ker., Belváros,

Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-
utca mellett. — Telefon 116—59.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE Gabonatőzsde.

Budapest, február 8.

A készrúpiacra ma kifejezetten lanyha volt az irányzat. — Csekély kínálattal szemben a mal-mok tartózkodók voltak, de az eladók sem nagyon kínálgatták az árujokat és így csak jelentéktelen forgalom fejlődött ki. — Mindössze alig 7000 q buza, e közt 6000 q orosz származék kelt el, a tegnapiaknál 10 fillérrel drágább áron. — A legdrágább eladási ár 14.60 korona volt 78 kilós pestvidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 14.37½ korona 75 kilós orosz búzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 10 fillérrel olcsóbb, a többi változatlan. Buzakorpa 5 fillérrel drágább. Forgalmomba került: 400 q rozs 9.70—9.72½ koronás áron és 100 q zab 7.77½ koronás áron. A határidőpiacra a mai üzlet, jóllehet a tengeren túli tőzsdékről mérsékelten magasabb kurzusok érkeztek, mégis kedvtelenül és a tegnapi zárlathoz némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg. Kezdetben igen sürgős jellegű kínálatra még tovább és pedig lényegesen csökkentek az árfolyamok, amelyek azonban később élénk vételkedvre feljavultak a megnyitás színvonaláig. Az áprilisi buza 2 fillérrel a tegnapi zárlathoz alul, 14.01 koronán indult, csakhamar 13.94-ig tovább csökkent, aztán 14.06-ig emelkedett és zárlatkor 14.04 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza egy fillérrel, a májusi buza két fillérrel, az októberi buza három fillérrel, az áprilisi rozs két fillérrel, az októberi rozs szintén két fillérrel, a májusi tengeri egy fillérrel javult, az áprilisi zab ellenben két fillérrel gyöngült.

Eladott:

Buza. Pestvidéki: 300 q 79 k. 29.10 K, 325 q 78 k 29.20 K.
Orosz: 6500 q 78 k 28.75 K.
Rozs: 250 q 18.40 K kpf par, 150 q 18.45 K kpf par.
Zab: 100 q 15.55 K kpf.

A készrúpiacra ma kifejezetten lanyha volt az irányzat.

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28.80—29.20
"	76	—	80	29.10—29.40
"	77	28.40—28.70	81	—
"	78	28.60—28.90	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.60—29.00
"	76	—	80	28.70—29.20
"	77	28.20—28.55	81	—
"	78	28.40—28.80	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28.70—29.10
"	76	—	80	29.00—29.30
"	77	28.80—28.25	81	—
"	78	28.55—28.85	82	—
Bánási	75	—	79	28.80—29.20
"	76	—	80	29.10—29.40
"	77	28.30—28.70	81	—
"	78	28.55—28.90	82	—
Bácskai	75	—	79	28.80—29.20
"	76	27.95—28.40	80	—
"	77	28.40—28.70	81	—
"	78	28.60—28.90	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	19.10	19.20
középmínőségű új	—	—	18.90	19.00
Árpa takarmány I-rendű új	—	—	14.10	14.20
II-rendű új	—	—	13.80	14.00
Zab I-rendű új	—	—	15.60	15.60
II-rendű új	—	—	15.10	15.50
Tengeri belföldi új	—	—	12.10	12.20
Korpa	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

A határidőpiacra ma kötetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1910-re:
Buza ápr. 14.01—14.02—13.94—14.06—14.04 —
Buza májusra 13.70—13.74—13.65—13.77 —
Buza októberre 11.78—11.77—11.81—11.75—11.83 —
Rozs áprilisa 9.44—9.47—9.43—9.51 —
Rozs októberre 8.76—8.78—8.73—8.79 —
Tengeri májusra 6.61—6.58—6.62 —
Zab áprilisa 7.45—7.48—7.46 —

1 óra 30 percetkor zárulnak:

Buza áprilisa 14.04—14.05
Buza májusra 13.76—13.77
Buza októberre 11.82—11.83
Rozs áprilisa 9.51—9.52
Rozs októberre 8.79—8.80
Tengeri májusra 6.6—6.63
Zab áprilisa 7.46—7.47
Repce augusztusra 14.—14.10

Budapesti gabonaforgalom.
1910. február 6-tól 1910. február 7-ig.

	Érkezett	Elszállított	métermázsa
Buza	3223	—	—
Rozs	—	101	—
Árpa	3561	—	—
Zab	1137	—	—
Tengeri	410	—	—
Liszt	—	6491	—
Korpa	—	1694	—

Ne küldjük pénzünket külföldre!
„FLÓRA“
gyönyörű órákülönlegesség!
Ujdonság! Ujdonság!



Legfinomabban, hatáson kidolgozott álló óra, félmásodperczingával, garantált legjobb szerkezettel, köveken futó és lökésnél, megrázkodtatásoknál kevésbé érzékeny, mint bármely más álló- vagy falóra. Az inga két ércbegyen mozog, melyek köveken futnak — és ennél fogva az óra járása pontos és megbízható, valamint bárki által könnyebben működésbe hozható, mint minden más óra.
A fém műöntvény ábra művészeleg ki van dolgozva, fémbarna oxidálva, az óratok és ingaszavatók tartóssággal beara-nyozva. Teljes magasság 36 cm.
Számolap finom emailban kristályüveg alatt 6 cm. „Flóra“ 3 évi jótállással. Elsőrendű különlegesség, csak minden nyolcz napban felhuzandó K. 28.—
Postai szétküldés garantált ki-fogástalan érkezéssel a vételár előzetes beküldése mellett vagy 4 kor. előleg lefizetése esetén. A fennmaradó összeg utánvétellel. Visszaküldés vagy kicserélés megengedtetett.
Előkelő izlésű dísztárgy minden háztartásban — kiválóan alkalmas mint ajándék, mely minden tulajdonosát meglepéssel tölti el és megörvendeztet.

Üzlettem hírve garantált nyújtó, jutányos és kifogástalan árak szállitására.

Schönwald Imre,

magyar órásmester és ékszergyáros, iparművészeti és optikai cikkek telepe. PÉCS.
Kl ezen lapra hivatkozik, megkapja nagy képes árjegyzékemet ingyen és bérmentve.

Tekintetes Schönwald Imre urnak Pécs.

Örömmel jelentem ki, hogy az Öntől ezeltől 15 évvel vető óra eddigéle minden fennakadás nélkül járt és egy perczet sem késik, sem siet. Azért ajánlom minden barátomnak, hogy pénzt ne küldje óráért és ékszerért külföldre, hanem vásárolja meg azt jó felebarátunknál, Schönwald Imrénél. — Az óra nem kívánt javítást. Midőn köszönetem fejezem ki, igérem, hogy ezen órat felebarátainknak meg fogom mutatni és Önt ajánlani fogom.
Pécs, 1909. márcz. hó 18.

Tisztelettel
Bohár Péter.

Értéktőzsde.

Az amerikai hírek hatása alatt ma lanyha volt a tőzsde. A nemzetközi értékek ma, tegnap el-ért áremelkedésüket elveszítették s a helyi értékek piacán forgalomba jutott papírok is tartott ár-folyamok mellett jutottak kötéshez. Csak a Leszá-mítoló bank részvényei emelkedtek nagy vásárlá-sokra. Erről lapunk közgazdasági rovatában szá-molunk be. A helyi értékek piacán forgalomban volt a Hazai takarékpénztár, a Hazai bank, a Ke-reskedelmi részvénytársaság, a Magyar általános takarékpénztár, az Erzsébetvárosi takarékpénztár, a Drascho, a Salgó, az Egyesült izzólámpa, a Czukoripar, a Magyar villamossági, az Adria és a Vá-rosi vasuti részvények jobbra változatlan árak mellett. A járadékpiaza ma valamivel javult s a Koronajáradék 92.45 koronával zárult. Forgalmoba került továbbá: Agrárbank 463—461.25 koronán, Magyar Villamossági 435.50—433—431 koronán, Kereskedelmi r. t. 660.75—661—660.50—662 koro-nán (20 koronás szelvény levezetésével), Salgó 630 koronán, Vasuti forgalmi 433 koronán, Magyar izzólámpa 311 koronán.

Az értéktőzsdén előfordult kötések:
Osztrák hitel 673.75—673.25—673.50, Magyar hitel 815—816.50—814.50, Államvasut 756—755.50—756, Leszámitolóbank 544.50—562, Jelzálogbank 468.50, Rima-murányi 661, Városi villamosvasut 333, Közuti villa-mosvasut 680.50—683.50—682 K.
A déli tőzsdén előfordult kötések:
Osztrák hitel 673.50, Magyar hitel 814.25—813.75—813.50, Államvasut 754.50, Leszámitolóbank 561.50—

560.50, Jelzálog 468—467, Közuti 682.50—684.75 K.
Utótőzsde délután 4 órakor:
Osztrák hitel 675, Magyar hitel 816.50, Leszámitoló 566.50, Jelzálog 468, Rima 662, Államvasut 757.50, Közuti 684.75, Városi 333.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, február 8. (Saját tudósítónktól.) Az amerikai tőzsdéről magasabb árjegyzéseket jelen-tettek, de ez a körülmény az itteni tőzsdén befolyás nélkül maradt, a forgalom csekély volt. Buza és rozs 10 fillérrel drágult, árpa és zab gyengén ár-tartó, régi tengeri gyenge és üzlettelen, új tengeri 5 fillérrel drágább lett.

Jegyzetelt buza: Tiszavidéki: 14.95—15.30, bánáti 14.60—14.95, mosoni 13.90—14.30, tótfelvidéki 13.80—14.25, déliavasuti 13.90—14.35, marehfeldi 13.60—13.90, románai 14.60—14.85, orosz 14.20—14.60.

Rozs: tótfelvidéki 9.70—9.85, csepeli 9.60—9.70, pestmegyei 9.80—9.90, déliavasuti 9.65—9.80, külföle magyar 9.55—9.75, osztrák 9.55—9.80.

Árpa: Morvaországi 8—8.85, marehfeldi 7.30—7.60, bécsi 7.60—8.35, csepeli 6.10—7.20, tótfelvidéki 6.90—8.10, győri 6.90—7.10, közepdunai állomások 7—7.25, déliavasuti 7.10—8, északmagyarországi 6.70—7.25, tiszavidéki 6.25—7, maláta 7—7.20, takarmány 6.50—7.

Magyar tengeri 7.80—7.95, új 6.65—6.95, Cinquan-tin 8.55—9.

Magyar zab 7.75—8.35, válogatott 8.35—8.70, cseh-országi 7.50—7.75.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, február 8. Az újabb newyorki árhanyatlás az itteni előtőzsdén az irányzatot kedvezőtlen-nül befolyásolta, de mivel a kínálat nem volt tul-ságos nagy és a piac jelentékeny felvevőképese-gét mutatott, az árhanyatlások nem voltak álta-lánosok. Budapesti számlára magyar értékekben je-lentékeny vásárlások mutatkoztak s így történt, hogy magyar leszámítolóbank a tegnapi árfolyam-hoz képest 13 koronával javult s általában a for-galom nyugodt volt. A déli tőzsde megnyitásakor nyugodt volt a forgalom, az árfolyamok alig vál-toztak, később azonban kedvezőtlen lett az irány-zat, de noha Berlin jelentékeny árhanyatlásokról adott hírt, az árfolyamok tartottak.

Tizenegy órakor: Osztrák hitel 673.50, Magyar hi-tel 817, Laenderbank 503.50, Union 603, Államvasut 755, Déliavasut 125, Alpezi 738, Rimamurányi 659, Ma-gyar leszámítolóbank 560, Török sorsjegy 232.25 K.
Egy óra 30 perczkor: Osztrák hitel 673, Magyar hi-tel 818, Anglo 317.50, Bankverein 548.75, Laenderbank 503, Union 603.50, Magyar jelzálog 467, Államvasut 754, Déliavasut 125, Dunagőzhajózási 1072, Alpezi 738.25, Prágai vasut 2605, Rimamurányi 660, Orosz járadék 101.60, Török sorsjegy 232.50, Skoda 314 K.

Bécs, február 8. (Magyar értékek zárlata). 4 száza-lékos arany-járadék 114.15, Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 156.1, Magyar hitelbank részvény 814.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 563.—, Rima-murányi 66.75, Magyar cukoripar —, Adria hajó-zási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 92.35, 4 százalékos magyar földterem. kötvény 92.95, Magyar nyere-m.-kötv. sorsjegy 21.75, Kassa-Oderbergi Vasutrézv. —, Magyar jelzálogbank 467.—, Magy. kereskedelmi bank —. Az irányzat javult.

Bécs, február 8. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 száza-lékos papír-járadék 91.—, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.80, 1860-as sorsjegy 171.76, Osztrák hitel-sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 317.45, Bécsi Bankverein 549.25, Osztrák magyar bank 1760.—, Déli vasut 125.—, Dunagőzhajózási társ. 10.6, Dohány részv. —, Cs. k. arany (vert) 1138, Német bankv. 117.58, Osztr. Lloyd 556.— 4.2 száz ezüst jár. 95.— 99.10, Osztr. koronajáradék 94.95, 1864-es sorsj. 3.5.75 Osztrák hitelintézeti részvény 673.—, Union-Bank 603.45 Osztrák Landerbank 504.25, Osztrák-magyar államvasut 754.—, Elbevolgyi vasut —, Alpezi részvény 738.75, 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 240.62, Lipótkohó 510.—, Török sorsjegy 2.2.—.

Minden nap

vegyen magához egy pohárka Dr. Hom-mel-féle Haematogent, közvetlenül a fő étkezés előtt. Ez által étvágya helyre áll, idegrendszeremegerősödik, bágyadt-sága elmúlik és közérzete a leggyor-sabban megjavul. — Óvás! A Dr. Hommel nevet hangsúlyozni kell! —

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, február 8. (Értéktőzsde.) A tegnapi newyorki tőzsde erős árfolyamesési megnyitáskor ma itt is nagymennyiségű kínálatot involváltak, amely csak erősen nyomott árfolyamok mellett tal-lált vevőkre. Bányá- és villamossági részvények, va-lamint amerikai vasutak érzékeny veszteségeket

szenvedtek, amelyek 3 százaléig terjedtek. Különösen erős csökkenés tárgyai voltak a Laura-kohó részvényei, amelyeknek vesztesége végül majdnem 7 százalékat tett ki. A többi értéknek közül, amelyek kevésbé érezték meg a nyomasztó tendenciát, bankok csak szorosan vették föl a 1 százaléknál. A 3 százalékos birodalmi kölcsön tartotta magát. A további folyamatban amerikaiak ismét gyengültek, míg a többi értékben a visszamenő mozgalom megállapodott. De csak az utolsó üzlet-órán volt némi javulás konstatalható, amidőn a Hamburg—Amerika csomagszállító részvénytársaság kedvező zárata ismeretessé vált. Osztrák értékekre bécsi jelentések ösztönző hatással voltak. A készpénzpiac ipari értékei szintén gyengébbek voltak, de lényegesen nagyobb ellentállóképességet fejtettek ki. Napi pénz 3 százalék, magánleszámitolási kamatláb 2 3/4 százalék.

Berlin, Február 8. Zárlat. (Saját tudósítónktól.) Zárlatok jegyeztetik: 4,2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 100.10, osztrák hitelrészvény 211.70, Déli vasút 22.80, orosz bankjegyek 216.90, 4 százalékos új orosz kölcsön 9.50, Disconto Commandit 195.20, Dinamitruszt 178.—, Harpezi 2 6.50 Unifikált török járadék 94.50, 4,2 százalékos ezüstjár. 95.—, 4 százalékos magyar aranyjárdék 95.70, Magyar koronajárdék 92.70, Osztrák-magyar államvasút 161.10, Bécsi váltóár 850.—, Olasz járadék —, Ált. villamosági Edison 287.—, Gelsenkircheni 216.—, Laurakohó 189.90. Szilárd.

Frankfurt, Zárlat. Febr. 8. 4,2 százalékos papírjárdék 99.10, 4 százalékos osztr. ar.-jár. 100.05, Magy. ar.-jár. 95.80, Osztr. hitelint. részv. 212.75, Osztrák-magyar államvasút 161.40, Északnyugati vasút —, Bustehrad-i vasút —, Londoni váltóár 204.75, Bécsi Bankverein 139.50, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 78.5, 4,2 százalékos ezüstjárdék 99.10, Osztrák koronajárdék 95.30, Magyar koronajárdék 9.10, Osztrák-magyar bank 126.70, Déli vasút részvény 228.—, Elbavölgyi vasút —, Bécsi váltóár 850.—, Párisi váltóár 812.10, Union bankrészvény —, Alpési részv. —. Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) Február 8. 4,2 százalékos ezüst járadék 98.80, 1860. sorsjegy 174.—, Déli vasút 22.60, 4 százalékos aranyjárdék 99.80, Osztrák hitelrészvény 212.20, Osztrák-magyar államvasút 1.—, Olasz járadék 104.30, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 95.35 Szilárd.

London, február 8. Angol consol 81 1/2. Paris, (Zárlat.) Február 8. 3 százalékos francia járadék 98.92, Osztr. aranyjárdék 102.80 Magyar aranyjárdék 98.—, 5 százalékos boigár kötvény 1896. évről 505.— 3 3/4 százalékos Olasz járadék 103.80 Déli vasuti elsőbbségi kötv. 292.—, 5 százalékos marokkói járadék 522.—, 4 százalékos 1890. román kölc. —, 4 százalékos amort. román jár. 1905. 96.50, 5 százalékos orosz járadék 104.35, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 99.20, 4 százalékos spanyol jár. 96.— 4 százalékos unifikált török jár. 95.5.— Török sorsjegy 216.25, Török dohányrészvény 293.— Osztrák földhitelintézet 1250. Osztr. Länderbank f52.— Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 1779, Banque Ottomane 716.—, Osztrák-magyar államvasút —, Déli vasút

132.— Meridionalvasut —, Hartman gépgyár 573.— Rio Tinto 1986.—, Suerie d'Egypte 53.—, Tula 376.— Urikányi közén 186, Chartered 44.50, De Beers 479.0, East Rand 137.—, Jagersfontein 333.—, Trans. Land Comp. 9.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.50, Váltó német piacokra (rövid) 123.03, Váltó Bécsre (rövid) 104.56 Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó rövid 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 1/4, Csekk Londonra 251.80. Magánkamatláb 2 3/4. Szilárd.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift
Telefon 102-39.

- Gyógytényezők:**
 - Finsen-féle lámpa fűrdők szivbaj és veredényel-meszesedés ellen.
 - Elektromágneses gyógyítás
 - Röntgen sugarakkal való kezelés.
 - Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
 - Kék fényvel való kezelés.
 - Villamos hőfűrdők (Elektrotherm).
 - Villamos fényfűrdők.
 - Villamos massage (Vibratio).
 - Galván. Farad és Franklin árammal való kezelés.
 - Villamos vízfűrdők.
 - Szénsavas fűrdők.
 - Főbb javallatok:**
 - Általános idegesség (neurasthénia, hystéria).
 - Ideggyengeségi állapotok.
 - Almatlanság, Fejfájás.
 - Hűdések (Paralysis).
 - Idegfájdalmak, idegzsúbat (Neuralgiák, ischiás).
 - Berlinozvelősvadés (Tabes).
 - Szivbetegségek.
 - Veredényelmeszesedés.
 - Köszvény és osz. reuma, ízületi és csontbajok.
 - Székrekedés. Daganatok.
 - Anyagcserehajok (Elhízás, cukorbetegség, vöröszegénység)
 - Bőrbajok. Bőrvizkzeteg.
 - Lupus.
 - Najhullás, kopaszság.
 - Szörtelenítés (nőknél az arcon).
 - Aranyeres csemók.
- Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át. Kíváncra prospektus.

Üzleti tudósítások.

Sertéskonzumvásári jelentés.
(A székesszékfővárosi állatvásár és közbizottság igazgatósága.) Február 8. Előző napi eladatlan maradvány 25 drb sertés, 41 drb süldő. Mai felhajtás 729 drb sertés, 22 drb süldő, 2 drb malacz, összesen 754 drb sertés, 63 drb süldő, 2 drb malacz. Eladatott 618 drb sertés, 4 drb süldő. Mai maradvány 136 drb sertés, 59 drb süldő, 2 drb malacz.
Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Oreg I. rendű 350 kilogrammon felül életsúlylevonással 152 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül életsúlylevonással 160—170 fillérig, fiatal közép 220—300 kg-ig életsúlylevonással 160—176 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 168—176. Husstetés, belföldi süldő 144 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammon, kint, életsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak 4 fillérrel emelkedtek.

Budapesti szurómarhavásár.
Február 8. Felhajtott: 186 drb élő borjú, (közte 26 rugott.) Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 108—112 fillérig, kivételesen 116—120 fillér, középmínőségű élő borjúkért 96—106 fillérig, rugott borjúkért 44—64 fillérig kg-kint, (levonás nélkül.) Az irányzat élénkebb volt, az árak 4—6 fillérrel kg-kint emelkedtek.

Bécsi sertésvásár.
Február 8. St. Marx. A mai vásárra felhajtott 12504 drb sertés és pedig 6654 drb magyar és 6150 drb lengyel sertés. Árjegyzések: I. rendű magyar sertésekért 147—150 fillérig, fedett sertésekért 130—140 fillérig kg-kint. (Életsúlyban levonás nélkül.) Irányzat szilárd, az árak változatlanok maradtak.

Egész országban jó hírnevű
Koch I-féle törv. védett „Europa“ szabászati rendszerrel 5 óra alatt garancia mellett tanulhat bárki mindenféle **női ruha szabást 15 kor.** Nap-pali, esti tanfolyamok. — Az „Europa“ szabászat 5 korona utasítással is megrendelhető.

KOCH I., Budapest,

VI., Petőfi-utca 5. 26136

VIZÁLLÁS.

méter febr. 8. febr. 7. méter febr. 8. febr. 7.

Inn	Schárding	0.30	0.51	Tisza	M.-Sziget	0.18	0.22			
Duna	Passau	2.13	1.80		Tekeháza	0.47	0.50			
	Linz	0.76	0.85		V.-Namény	1.38	1.85			
	Bécs	0.77	0.80		Tokaj	3.28	3.85			
	Pozsony	1.07	1.08		Tiszafüred	3.04	3.10			
	Komárom	2.52	2.45		Szolnok	3.22	3.22			
	Budapest	2.02	2.02		Csongrád	2.74	2.28			
	Paks	1.29	1.30		Szeged	2.79	2.43			
	Mohács	2.47	2.47		T.-Bécsce	2.40	2.20			
	Gyombos	3.48	3.47		Titel	3.40	3.82			
	Ljvidék	3.02	3.01		Óndova	0.50	0.50			
	Pancsova	3.54	3.54		Tapolc	0.30	0.30			
	Orsova	3.76	3.89		Bodrog	3.65	3.64			
	Morva	Morvafalu	1.64	1.43	Sajó	Zsolca	2.64	2.66		
	Vág	Zsolna	0.18	0.18	Hernád	H.-Németi	0.38	0.38		
		Trencsén	0.29	0.27	Szeretlyó	Margitta	0.39	0.48		
		Eszere	0.62	0.67		B.-Ujfalú	0.50	0.68		
		Szt.-Gothárd	0.86	1.14		Körös	Csucea	0.38	0.36	
		Érsvár	1.98	2.02			N.-Vár	0.02	0.06	
		Győr	3.27	3.04			Belényes	0.46	0.48	
		Várasd	2.25	1.82			Tenke	0.26	0.30	
		Zákány	0.89	0.94			Gurabonc	0.58	0.62	
		Barcs	1.41	1.40			Borosjenő	0.18	0.28	
		Eszék	2.47	2.40			Békás	1.94	2.88	
		M.-Szerdah	1.02	1.10			Gyoma	2.54	2.80	
		Zágráb	1.38	1.46			Gy.-Fehérvár	0.26	0.30	
		Sziszek	6.—	6.35			Branyicska	0.76	0.78	
		Mitrovicza	5.25	5.25			Soborsin	0.62	0.70	
		Deés	0.22	0.30			Arad	0.45	0.46	
		Szatmár	1.26	1.46			Makó	0.70	0.70	
		Kraszna N.-Majtény	0.96	0.90			Temes	K.-Kostely	1.22	1.24
		LatorczaMunkács	0.08	0.42			Béga	Kiszető	0.56	0.60
		Laboroz Homonna	0.30	0.38				Temesvár	0.86	0.76
		Ung	Perecseny	0.34	0.—			Beaskerek	0.06	0.05

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.
Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

BUDAPESTI ERTEKTOZSDE		Mai záró árfolyam		Mai záró árfolyam		Mai záró árfolyam		mai záró árfolyam	
		PéNZ	ARU	PéNZ	ARU	PéNZ	ARU	PéNZ	ARU
Államadósság									
Magyar aranyjárdék	4%	113.70	114.20	98.75	99.75	445	450	433	434
Koronajárdék	4%	92.40	92.80	9.25	98.25	275	285	438	434
Magy. kir. állampénzt. jegy	4 1/2%	100.50	101	99	100	185	187.0	1000	1050
Állambölc. Vaskapu céljára	3%	77	78	99	100	305	306	450	460
1870. évi nyereségykölcsön	—	216	221	99	100	370	375	950	1000
H.-Szlavon reg. k. kötv.	4 1/2%	100	101	97.75	98.75	385	385		
Magyar földterherment. kötv.	—	93.50	94.50	93	94	638	640		
Hov.-Szlavon	4%	94	95	93	94				
Tissai és szegedi nyer.-kölc.	4%	150	160	94	95				
Egyesített járad. papírban	4 1/2%	99	99.50	108	109				
— ezüstben	4 1/2%	99	99.50	94	95				
Osztrák aranyjárdék	4%	117.25	117.7	108	109				
— koronajárdék	4%	95	95.50	98.50	99.50				
— államj. 1860. évb.	4%	172	178						
— 1864. 200 K. n. é.	4%	326	332						
— 1864. 100 K. n. é.	4%	326	332						
Épít. sz. f. kölc. adómen.	4%	91.50	92.50						
Temes-bégy. szab. kölc.	4%	95	96						
Záloglevelek, elsőbbségek									
Egyes. budapesti f. v. takp.	4 1/2%	99	100						
Hazai bank r. t. kamat. kötv.	4 1/2%	98.50	98.50						
Kisbirt. orsz. földhitelint.	4%	101.50	102.50						
— 50% é. 4 1/2%	—	97.75	98.75						
M. agr. és járad. sz. kötv.	4%	94	95						
— jár. v. f. 4 1/2%	—	98.25	99.25						
— záloglevél 4 1/2%	—	99	100						
M. ált. takp. r. t.	4%	99	100						
Magyar földhitelintézet	4%	98.25	99.25						
— sz. talajj. 4%	—	84	85						
Magy. helyi érd. vas. kötv. 50% évre	4%	92.50	93.50						
Magyar jelzáloghitelbank	4 1/2%	99	100						
M. jelzáloghit. közs. kötv.	4 1/2%	99	100						
— nyer. kötv.	4%	91.75	92.75						
— konv. nyk. 100 K.	4%	132	134						
— nyer. kötv. 100 K.	4%	136.50	138.50						
Magyar orsz. központi takp.	4 1/2%	98.50	99.50						
Magyar takp. közp. jelz.	4 1/2%	98.50	99.50						
— közs. kv. 4 1/2%	—	98	99						
Osztrák-magyar bank	4%	98.75	99.75						
Pesti hazai takp. közs. kötv.	4 1/2%	92.25	93.25						
— záloglevél 4%	—	93	94						
— 100 K. n. é. nyer. k.	—	—	—						

KÜLÖNFÉLÉK.

Tudják...

Tudják, hogy neved csillog a papíron,
Ha írni készlet sok száz gondolat...
Tudják, hogy minden dalom Rólád írom
És minden vágyam, óhajom Te, vagy!

Tudják, hogy miért vagyok néha szótlan,
A halovány iriszt miért szeretem...
Tudják, hogy eddig mindig elfogódtam,
Amikor Rólád beszéltek nekem!

Tudják, hogy mindig azt az utcát járom,
Tudják, hogy miért busak e dalok...
S Te mosolyogva dulsz fel az álmom;
Nem tudod, hogy a világon vagyok!

Karafiáth Jenő.

(Erzsébet angol királynő fogsága.) Fronde, híres angol történetíró, aki elsőnek írta meg Erzsébet angol királynő uralkodásának történetét, bátornak és rejtethetetlennek festi a Tudor-háznak ezt az utolsó fejedelmi sarját, egyéb erényeket azonban nem tudott benne felfedezni. Mumby Frank angol történész most „Erzsébet királynő gyermekkorát” címen könyvet adott ki, amelyben számos magánlevelet közöl Erzsébet ifjúkorából és abból az időből, amikor Woodstockban fogva volt, és ezekből a levelekből az tűnik ki, hogy Fronde sok tekintetben tévesen ítélte meg Erzsébet egész egyéniségét. Woodstockban sir Henry Bedingfield volt Erzsébet börtönőre. Erzsébet akkor huszonhároméves, magas termetű, töltetes bőrű leány volt, akinek nagy szemét és szép kezét sokat csodálták. Nagyon szerette, ha apjához való hasonlatosságáról beszéltek, mert VIII. Henrikől való származása nagy büszkeséggel töltötte el. Eddig azt hitték, hogy sir Henry Bedingfield nagyon rosszul bánt a rábizott fejedelmi fogolylyal, Mumby kutatásai azonban most kiderítették, hogy a régebbi történetírók ebben is tévedtek. Sir Henry Bedingfield, aki nem szívesen vállalta a börtönőr szerepét, erejétől telhetőleg támogatta Erzsébetet. A rábizott feladat nem volt könnyű, Erzsébet éber szemmel figyelt meg mindent, ami körülötte történt, megfigyeléseiből azonban semmit sem árult el és oly gőgös viselkedést tanusított, hogy szegény Bedingfield

sokszor nem tudta, mitevő legyen. Erzsébet azonkívül rendkívül sokat unatkozott. Unalmában verseket karcolt az ablaküvegbe és a bibliát olvagatta. Sok baja Bedingfieldnek amiatt is, hogy Erzsébet sőtáit mindig magányosan akarta megtenni és ha valamire panasza volt, ezt mindig az államtanács elé akarta juttatni, Bedingfield eleinte vonakodott Erzsébet minden szeszélyét kielégíteni, később azonban annyira urrá lett fölötté a hercegnő, hogy nemcsak tintát és tollat bocsátott a hercegnő rendelkezésére, hanem maga ült az íróasztalhoz és írta a leveleket, amelyeket a hercegnő neki diktált. Az ilyen feladatokról is szabódott ugyan eleinte, de a hercegnő megértette vele, hogy ő a lordságokkal mindig titkár utján érintkezett. Mindössze három évet töltött Erzsébet Woodstockban, amikor Katholikus Mária meghalt és őt Anglia királynőjévé koronázták.

(Potya fényezés.) A jómódu amerikai körök hölgyei nem ritkán megeselekednek azt, hogy társasági ruhákat, szőrmeárkat és más értékes öltözköztöket az üzletekből a lakásukra vitetnek azzal, hogy: „mielőtt megvásárolnám, meg kell mutatnom az uramnak.” Estére felékesítik magukat az idegen holmikkal, fényeskednek, feszítenek bennük és reggel mindent visszaküldenek mondván, hogy: „sajnálom, nem tarthatok meg semmit sem, a férjem nem akarja, egyik sem tetszik neki.” A Daily Mirror megállapítja, hogy ilyesmi nemcsak Newyorkban és Csikágóban történik, hanem a londoni divattermeknek és áruházaknak is sokat kell elviselniük a hölgyeknek e miatt a szokása miatt. Csikágóban a kereskedők egyértelműen elhatározták, hogy az ideiglenesen vásárolt ruhákat feltűnő jelzéssel látják el és azt a ruhát, amelyiken ez a jelzés nincsen rajta, nem veszik vissza. Londonban nem mernek ehhez az eszközhöz nyulni. Egy Bond Street-en levő nagy divatruház tulajdonosa úgy nyilatkozott, hogy a csikágói módszerrel elriasztaná a vevőit. Mivel pedig az ideiglenes vásárlások jelentékeny károkat okoznak a kereskedőknek, az angol fővárosban a szűcsök detektívekkel fogják megfigyeltetni a férjüram ítélete végzett hazaszállított árkat vagy még inkább az illető hölgyeket és aztán azonnal tudatják a dolgot a czekekkel.

(Muzemot hamisított műtárgyknak!) Mikor nyílik már meg a hamisított műtárgyak első muzeuma? — kérde Michel André francia művészeti író egy olasz újság hasábjain közölt cikkében. A terv nem lehet idegenszerű ma, amikor a hamisított műtárgyak száma egyre növekedik és

ezek az áldolgok oly szépen, ügyesen készülnek, hogy alig különböztethetők meg az igaziaktól. Vanak csodálatosan utánzott elefántcsontfaragványok. Bronzot mindenféle vegyi uton meglepő tökéletességgel tudnak patinássá tenni. A Louvrebán látható egy Robbiának tulajdonított terrakotta-dom-bormü, amin egy törött íeszt úgy kijavítottak, hogy aligha akad műértő, aki megmondja, hogy mi rajta az antik és mi a modern. Párisban egész műhelyeket rendeztek be, ahol mindenfajta műtárgyakat csinálnak a gót stíliu almáriumtól a legfinomabb meiszeni porcellánig. Huszonöt frankért gyártanak tizenharmadik századbeli reimsi szobrocskákat, amelyek Amerikában ezerszeres áron kelnek el. A hamisítók már annyira mennek, hogy szukat is tenyésztnek és valódira összerágicsáltatják velük a holmikát. Ezek a férgék vidám perzege-gés közben pár hónap alatt elvégeznek évszázados munkát. Ideje már — fejezi be fejtegetéseit Michel André — hogy megalapítsák a hamisított műtárgyak muzeumát. Régészek és vegyészek bámulatos találmányai multhatatlanul szükségessé teszik ezt.

(„Isten kegyelméből.”) Ez a manapság gyakorta használt kifejezés évezredek multra tekinthet vissza. A püspökök, később az uralkodók használták címük kiegészítésül. Először a 356. évben találkozunk vele II. Félix pápának az ariánokat kárhoztató dekrétumában. Az ötödik században a zsinatok végzéseiben és egyházfőnökök leveleiben különféle változatban, mint: Deī misericordia, Deo favente, Divina gratia, Deo juvante fordul elő. A világi uralkodók közt első volt Pipin, a ki címébe az Isten kegyelméből kifejezést fölvetve; őt követték a római császárok, majd a német választó-fejedelmek s végül a többi uralkodó is. E kifejezés eredetileg kegyelet- és elázat-nyilvánítás annak az elismerésére, hogy az egyházi és világi elöljárók hatalmukat az Istennek köszönik, csak a XV. században kezdték az uralkodók a teljes és független hatalom kifejezésének értelmezni, miért is egyedül maguknak tartották fenn s a püspököknek megtiltották ennek használatát, legfeljebb ha más alakban tüntek meg. Bajorországban például Divina gratia alakjában. Ennek kiegészítésére használták a püspökök az Apostolicae sedis gratia kifejezést, a pápai trón iránti hűség és a tőle való függés elismerésére. Ezzel először 1152-ben II. Eberhard bambergi püspök levelében találkozunk. Később ezt is átvették a világi fejedelmek, először IV. Ottó használta III. Inceze pápa irányában. A püspökök körleveleikben ma sem hagyják el.

A KIS MISS

— Regény két kötetben. —

IRTA: B. M. CROKER.

— Valószínűleg. Ilyen esetben mindig szerető van a játékokban. Annyi bizonyos, hogy a kísérteteinket „a rossz testvéreknek” nevezik. Ezen a folyosón kísértetek és a kis szobában gyakran hallani borzasztó kiabálást és verekedést. Senki sem mer végigmenni ezen a folyosón, ha már besötétedett.

— És látni nem láttak semmit?

— De igen. Néha a nővérek megjelennek fényes nappal is.

— Világos nappal? — ismételte Mrs. Movbray. — De hát ez igazán nem járja!

— És valahányszor megjelennek, szerencsétlenséget hoznak, — így állítják legalább az emberek.

— Természetesen, egyikünk sem hisz az ilyen ostobaságban, — szólta a fiatal asszony. — Egyszer alkonyatkor feljövök ide és fel-alásítálok a folyosón. Igen, s azután a karácsonyi számba írok egy szép kísértetes történetet.

— Csak nem akárod azt mondani, hogy te irsz? — kérdezte Rosabel borzadózva.

Az ostoba Rosabel, aki csak néhanapján olvasott valami limonáderegényt, hátorozottan ellenszenvet érzett minden irodalmi ember iránt, sőt lenézte őket, holmi szegény esztét lényeknek tartotta, akik kívül állnak minden társadalmi körön.

— Hiszen azok megvetni való emberek!

Ha tehát az új rokon igazán ír történeteket, — micsoda szóbeszédre fog ez alkalmat adni! Uram Isten, milyen gunyos, megvető pillantásoknak lesznek kitéve!

— Oh, engedd meg, hogy megnyugtassam

szam kis szivedet, — szólta Sibille, akit látólag mulattatott Rosabel kétségbeesett arca. Csak tréfáltam, gyakran szoktam így tréfálni. Hogy ez csunya szokás, nagyon jól tudom, de hát nálam csak a felét szabad komolyan venni, amit mondok. Remélhetőleg majd idővel csak hozzászoktok ehhez a csunya, kis szokásomhoz. De most mondjátok meg, ki az az ur, aki ott függ, — kiáltotta és megállt egy kép előtt. Azt a furcsa köcsögű urat gondolom. Milyen szép, és egyuttal milyen gonosz az arca.

— Ez a dedőregánk! — felelte Augustza nagyon foghegyről. Még egy ilyen nagyon távoli rokonról is tisztelettel kellene beszélni.

— De hiszen iszonyu játékos volt! — tette hozzá Rosabel.

— Aha, ő volt az a bizonyos fekete bárány a családban!

Augustza megsemmisítő pillantást vetett Sibillre. Az állát előre nyújtotta, csupa méreg volt. Hogy merészel ez a fincsi nőszemély egyik óséről úgy nyilatkozni és még hozzá gunyvevet is adni neki?

— Nos, ez a fekete bárány Marlborough alatt harezott, — felelte ingerült hangon, — s olyan férfi, akinek rendkívül kifinomult volt az izlése. Neki köszönhetjük a fehér termet.

— Ezért aztán lebontatta a fél kastélyt, hogy újra építtesse és rengeteg adósságokat csinált, vetette közbe Rosabel.

— Oh, ilyenfajta gyenge fejűek, sajnos, még mindig vannak a családban! Akadnak családjukban egyének, akik előszeretettel jutnak pénzügyi nehézségekbe, — felelte Augustza és egy sokatmondó pillantást vetett a nővérére. Egyszerre megkönnyebbülten felsóhajtott:

— Hála Istennek végre hallom a gongjelzést a lunchhöz!

Az étkezésnél fejedelmi udvarmester

szolgált ki két alantasával, ami fagyosan, kimérten történt. A fiatal asszony persze gyakran tett kísérletet, hogy csevegjen, neteljen. Az utazás alatt történt élményeiről beszélt, majd a szomszédság után érdeklődött, vajjon játszanak-e croquetet és teniszt. Egyszóval kedves, természetes volt és a felszolgáló eseléség nagyon jó véleményét adott le róla az alsóbb lakosztályokba.

Egyáltalán nem hasonlít a két kisasszonyra, volt a közvélemény s daczára annak, hogy mindig vig és jókedvű, tudja nagyon jól, hogy mi illik. Egyszóval, nagyon finom előkelő hölgy: a nagyságos ur pedig imádja és olyan fiatal, mintha harminczéves lenne.

Mr. Movbraynak dolga volt az intézőjével, frissen, mosolyogva, finoman kiöltözve jelent meg az asztalnál és rengeteg sok helyi érdekességű újságot tudott mondani.

A délután folyamán sétálni hívta a feleségét a kertekbe és ki a mezőkre. Augustza és Rosabel a kis szalon ablakából figyelték a párt, amint a zöld gyepen végigsétáltak.

— Milyen szép járása van! — jegyezte meg Rosabel, — s a ruhája kifogástalan. Természetesen Párisból hozta.

— Alkalmasint egyike azoknak a ruháknak, melyeket apa fizetett neki.

— Távolról sem olyan, amilyennek képzeltem, — folytatta Rosabel, — igazán beszédes, élénk és bámulatosan vigkedélyű. Egyáltalán nem volt nagy hatással rá az egész itteni pompa. És az bizonyos, hogy nagyon csinos!

— Nem az én izlésem, — felelte Augustza.

— Utálom a szabad modoru, barna szépségeket, azután meg folyton vigyorog. Igazán szeretném tudni, mit talál olyan imádni valónak az atyánk rajta, — tette hozzá gondolkodó arc kifejezéssel.

(Folyt. köv.)

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 8. —

Kinevezések. A belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök új. Gyurkovich Gyula budapesti lakos, végzett joghallgatót a belügyminisztériumhoz díjtalan fogalmazó-gyakornokká;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter Farkas Eteleka okleveles kisdédvönöt a budafoki III. lík számú állami kisdédvönökhöz kisdédvönövé;

a honvédelmi miniszter Raity Szevetisláv végzett joghallgatót díjtalan miniszteri fogalmazó-gyakornokká; a szegedi ítélőtábla elnöke dr. Csikós Nagy József ügyvédjelölt, szegedi lakos a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká;

a pécsi ítélőtábla elnöke dr. Lutz Miklós baranya- vármegyei közigazgatási gyakornok, pécsi lakos és új. Závodny Albin jogszigorló, nagykanizsai lakos a pécsi ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká;

a komáromi törvényszék elnöke Zsigó Jánost, az országos meteorológiai és földmágnességi intézet ügyellai observatóriumánál alkalmazott napibéres szolgát az ügyellai járásbíróshoz hivatalsszolgáivá nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Zánk Gergely ungvári kir. kath. főgimnáziumi tanárt a szkesfehérvári állami főreáliskolához;

az igazságügyminiszter Hegyi Dénes nagyszombeni törvényszéki telegkönyvvezetőt a gyulafehérvári, Magyar János alsójárai járásbírósi telegkönyvvezetőt pedig a nagyszombeni törvényszékhez, Chupó Dénes németbogsáni járásbírósi írodatisztát a fogarasi járásbíróshoz, Roemer Ferenc fogarasi járásbírósi irnokot a németbogsáni járásbíróshoz helyezte át.

Pályázatok. Lengyelfalva pusztán postai ügynői állásra február 25-ig; az orsovai járásbírósnál irnoki állásra március 10-ig; a nagybecskereki járásbírósnál irnoki állásra 4 hét alatt; a kismartonai járásbírósnál díjnoki állásra 8 nap alatt; a szabadkai törvényszéknel jegyzői állásra; a nagyváradi törvény-széknel jegyzői állásra 2 hét alatt; az erzsébetvárosi törvényszéknel irnoki állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt az ország északi felén fordult elő többnyire kisebb mennyiségű esapadék és ma reggel számos helyen esik az eső.

A hőmérséklet országsszerte átlag 3-6 fokkal magasabb a normálnál; a maximum Fiumében 13 C. és a minimum Tatrafüreden, Nagyszomben, meg Botfalun -2 C. volt.

Prognózis a következő huszonnégy órára:

Lényegtelen hőváltozás és sok helyütt esapadékok, később megelénkülő szelekkel változóan felhős idő és némi hősülvedés várható.

(Sürgöny-progn.: Sok helyütt esapadékok, később változókon, szeles, hűvösebb.)

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmérséklet	
					max.	min.	max.	min.
A. Salátina	57.3	1.6	N	3	0	2	4	1
Angvár	55.5	2.8	N	2	0	5	10	2
Késmark	51.9	1.5	N	2	0	2	12	1
Losonc	54.2	1.0	SE	1	4	1	1	1
Ógyalla	52.5	3.7	SE	1	0	4	4	3
Budapest	54.2	3.8						
Herdny	54.4	1.6						
Keszthely	54.4	2.0						
Pécs	55.3	3.5	N	3	3	3	3	1
Zágráb	54.8	1.1	N	1	2	2	2	1
Fiume	54.6	4.9						
Szeged	55.4	3.6	S	1	4	1	3	1
Temesvár	55.6	1.3	W	1	3	1	1	1
Nagyvárad	56.7	1.0	S	2	3	2	1	1
Kolozsvár	57.3	0.6	SE	2	4	3	0	0
Nagyszomben	57.5	0.4	SE	1	4	1	3	2
Szatmár	—	3.4	N	1	4	3	3	2
Eger	—	3.0	E	1	0	1	3	2
Arvavárja	—	1.6	E	1	0	1	3	1
Selmeczbánya	—	0.0	N	3	0	1	5	0
Komárom	—	4.0						
Magyar-Óvár	—	2.4	NW	3	0	2	4	0
Sopron	—	1.5	NW	1	0	12	5	0
Eszék	—	3.4	N	1	1	12	3	3
Cikvenca	—	4.0	SW	1	3	1	7	4
Debrecen	—	3.2	SW	1	0	1	7	2
Keskenét	—	2.7	SW	2	3	1	6	2
Oroszáza	—	2.0	NW	3	0	1	6	2
Arad	—	2.8	SW	3	1	1	7	0
Zombolya	—	0.0	N	1	0	1	6	4
Verecs	—	4.2	SW	1	4	1	6	4
Orsoy	—	0.6	SW	4	4	1	6	0

„EGYETERTÉS“

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MATTÁS.

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1910. február 9-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A nagyasszony.

Történelmi vigjáték 4. felvonásban. Irta: Szomorú Dezső.

Személyek:

Ferenc császár	Pethes
Jozsef főherceg	Ólgy
Kaunitz	Gál
Storch báró	Hajdu
Eszterházy gróf	Mihályfi
Barkóczy primás	Molnár
Hadi gróf	Pálffy
Hatzfeld gróf	Rainai
Losi gróf	Náday B.
Gollorodó gróf	Kürthy
Maria Terézia	Jászai
Castelnau Florence P.	Márkus
Auersperg hgóné	Cs. Alszéchy
Hohenfall grófné	Vizvári M.
Lieblsch Mari	Ráos A.

Kezdeté 1/3 8 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

A kis cukros.

Vigjáték 4. felvonásban. Irta: Gavali Paul.

Személyek:

Lapistola	Vandrei
Paul	Hagadus
Felicien	Tanay
Mingassol	Tapolczay
Pinelet	Szerény
Hector	Bibari
Toupet	Gyöző
Castmir	Bardi
Bissy	Harsányi
Jean	Kasay
Benjamine	Varsányi I.
Rosette	Vezedinsé
Frisse	Molnár A.
Julie	Komlós I.
Pinczer	Varsa

Kezdeté 1/3 8 óraker.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Parasztbecsület.

Melodráma 1 felv. Zenéjét szerz: Mascagni P. Szöv. irták Targioni Tosetti és Menasci. Fordította: Radó Antal.

Utána:

Bajazzók.

Dráma 2 felv. Szövegét és zenéjét írta: Leoncavallo R. Ford. Radó Antal.

Személyek:

Nedda	M. Szoyler.
Tonio	Dalnoky
Canio	Környey
Beppo	Kertész
Silvio, pór	Mihályi

Kezdeté 7 óraker.

VARSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

URANIA SZÍNHÁZ.

Napoleon.

Irta: Pékár Gyula.

Kezdeté 1/3 8 óraker.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kintüntetve **Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső**

FOGORVOSI INTEZETE

Áthelyezve: Károly-körut 3. sz. alá. Fájós fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak Tartós fogtömések, aranyhitek, koronák, Foghuzások (altatásban is) Jól használható fogszorokok készítése és behelyezése. Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkájukat.

Tátra Mulató

VII. ker., Király-u. 77.

A legkényesebb igényeknek is megfelelő legszenzációsabb ??? Taciánó ??? ! S. EIGRAD mősor! JAQUES!! A legjobb német humorista H Cleo de Osterode!! A német előadó művészet nagymestere. H Bache Bertel bravour énekes. Ada Purotte dan soubrette. Hedy Silvano etoilie française. Mark Ein Pechvogel. Eredeti hozatalkatónai életből. Irta: Schmiel Bertalan. Kezdeté 8 óraker. Pénztárnyitás 5 óraker. Telefon: 15-10.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE

Teréz-körut 28. Telefon 52-38.

Kezdeté 9 1/2 kor. Teljesen új februári mősor. **A MONTMARTRE-ON (BLUETT)** A minta-cabaret (Paródia) A háromszög (irod. pályázat) Pán és Daphnis. — Emie ok, (Heltai Jenő Shakleton-felolvasása) — Az eleven mozi. — Az adó Minden este felépnek: KELETI JULISKA, Kövály Gyula, Vitégh J., Balogh B., Gonda, Csabay, Kulinyi, Erdős, Kőcsán, Váradi stb. vasár- és ünnepnap délután 4 óraker 1 és 2 koronas helyarak.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége Révay-utca 18. szám. Telefon: 14-22. Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor. Az előadás kezdete 1/3 9 óraker.

9 1/2 óraker! MA: Ujdonság! „A specialista“ Francia bohóság. Fordította és rendezte: Rott Sándor. 11 óraker. 11 óraker.

„Interessante Ums'ände“

Bohózat. Irta: Trebltsch Sándor. Jegyek kaphatók a Folies Caprice vappali pézsfárnál, d. e. 9-11-ig és d. u. 3-6-ig, ugyint „Lyra“ jegyirodában, Andrássy-ut 15. és Sopronyi nagytözsdejében Rákóczi-ut 1. Az előadás után 1/2 12 óraker az I-ső emeleti CASINO DE PARIS ban a világ legelső tánc számainak fellépte.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Ma, kedden

Costantino :: Bernardi :: vendégjátéka.

Kezdeté 8 óraker.

Előzetes jelentés!

Hogy ezt a világhírű átváltozó-művészt a társadalom összes rétegei megtekinthessék, február hó összes egymásután következő

csütörtökeink és szombatjain délutáni előadásokat

rendez az igazgatóság, amelyek mindenkor délután 4 óraker kezdődnek.

„Mérsékelt helyarak!“

Jegyelövétel délelőtt 10-1 óráig és délután 3-6 óráig a nappali pénztárnál.

ÖN BEREL KIDOB

havonta 12 vagy 15-korona kölcsönidjat, végre pénzt kiadta, zongorája nincsen.

HA FIZET

havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányu, legmodernebb érepanozeltökés keresztthuros új zongorát vagy pianót, nem ir ala váltót, nem állít kezest, nem fekötelezette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdonos lesz a zongora. — Ilyen ideális szolíd, liberális módon kapható kizárólagosan csak

„MUSICA“ részvény-társaság

(Igazgató: Sternberg Dezső.) zongora eladási és kölcsönzési telepen. Eufon tölcsérmékküli legfokéletesabb grammofon- és művész-lemezek fölarusítása.

Budapest, VI., Teréz-körut 1/a. (Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.) Telefonszám: 4-31.

Zongorák becserelése, javítása, hangolása legkujánssban. Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

EDISON MOZGÓFÉNYKÉP VÁLLALAT R. T.

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 21.

Telefon 64-20.	Minden villanyvilági-tásra berendezett lakásban és helyiségben tartható	Telefon 64-20.
	Házi mozgófénykép előadás	
	Egy előadás díja K 50	
	A legkedveltebb otthoni szórakozás :: Megrendelhető telefon utján is	

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1910. február 9-én.

MAGYAR SZÍNHÁZ

A sötét pont.

Vígjáték 3 felvonásban. Írták: Kadeburg és Preibler.

Személyek:

Kuckrott Ulrich Réthey
Thusnelda Bera Paula
Hans Tarnai
Elza Batori
Dühnen báró Vágó
Mária Lujza Forrai R.
Imre, a fia Z. Molnár
Brinkenmeyer Hoross
Lotti, a leánya Tóth Irma
Ida, cseléd Tarnoki G.
Antal Czobor
Woodleigh dr. Csontos

Kezdeté 1/8 órákor.

Fővárosi Városi Színház

Szerelmi keringő.

Operette 3 felvonásban. Szerzette: Ziehrer.

Személyek:

Gróf Liebling Miskay
Jenny Bárdos J.
Jella báróné Küry Klára
Spini Guidó Csapó
Gervais Pál Szalay
Schnaider Pipi Ferencczy
Kata Láng E.
Anna Vorós Ily
Brissand Kellér
Köset Pillinsky
Cora Hatay A.
Dóra Heltay O.
Fifi Kovács I.
Didi Balázs G.
Mimi Márkus E.
Dodo Szegedy I.

Kezdeté 1/8 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ

Luxemburg grófja.

Operett 3 felvonásban. Írták: Lehár Ferencz.

Személyek:

Luxemburg grófja Király
Bazil herceg Rátkay
Staza grófné Erdei B.
Brissard Armand Kovács
Vermont Juliette Váradi I.
Didier Angéla Petráss S.
Mencsöf Szegej Sárosi
Pavlovics Pavel Tóth
Felegrus Manager Satrány
Baronó Fenyvesi
Saville Sári R.
Csizsér
Boulanger festő Balázs
Marchan Patotai
Sidonie Németh E.
Aureli modellték Csizsérné
Coralie Só yomné
Francois. inas Santha J.
James, líftboy Gergely I.
Jules, főpincész Krásznai

Kezdeté 1/8 órákor.

APOLLO-PROJEKTOR

Telefon 68-39.

Először Budapesten:

A Szajna áradása, egész Páris vizalatt.

Az árvíz katasztrófa teljes képét a maga megdöbbentő művoltában tárja eredeti helyszíni fevételünk a néző elé. Azonkívül a teljeszen új heti műsor.

Előadások hétköznapokon d. u. 4 órákor, vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órákor kezdődik.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-22.

Minden este 8 órákor

a szenzációs sikerű februári műsor!

Miss Marie Halton

a világhírű operett-diva vendégjátéka.

A legkacagtatott bohózatok: **Ádám és Éva. Zsuzu.**

JENNY LILIAN, a tenger rejtelmes tündére.

Azonkívül: Solti Hermin, Gyárfás Dezső új szólókkal, Hansi Edelweiss, Dzora, Djiella, Totto Rufat Bey és 16 elsőrangú sláger.

Éjjeli 12 órákor a ragyogó tükörteremben **ROYAL-KABARET.** — Enk- és táncelőadás. — Keringőverseny. — Czigányzene reggeli 5 óráig.



Kézimunkák

Gobelinek és Csipkeveréshez

szükséges teljes felszerelések legnagyobb választékban eredeti gyári áron. **Vidékre képes árjegyzék ingyen.** Vevők ingyenes beutazásban részesülnek.

Bérczi D. Sándor
női kézimunka nagyiparos
Budapest, VI. ker.,
Bessewly-utca 5.
— saját áruházban. —
Alapítva 1883-ban
Telefon 109-06.

3 UJ SZÓ...

"ALTVATER"

GESSLER

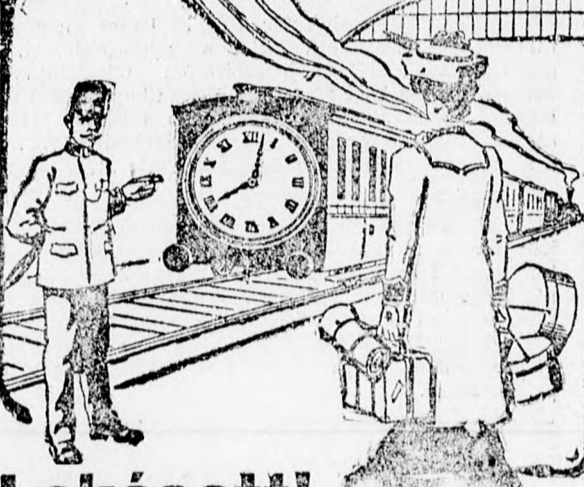
BUDAPEST.

NAGY ENDRE CABARETJA

MODERN SZINPAD

Telefon 93-16. Andrassy-ut 69.
Minden este: **VIRÁGÉNEK.**

este: Tinodi, Balassa Balint és Palóczy Horváth Adám versét az eredeti zenére. Előadók: Medgyaszay, Ferencczy Sándor, Papp János, SZABAD SZERELEM (Feminista tréfa). **TÁGÉLVÉTEL A DEMOKRATA KÖRÖK** (Szatir). Bohózatok, szinpad tréfák Új magánzámok: Fellépnek: Nagy Endre, Medgyaszay Vilma, Ferencczy Karoly, Németh Juliska, Sajo, Pálai Rozsi, Hadik Anna, Huszár, Boldizsár, Szász Ilona, Vidor Ferike, Papp János. Jegyek előre váltathatók a cabaret pénztáránál, Andrassy-ut 69. **Kezdeté 9 1/2 órákor.**



Lekéselt!

mert nincs jó órája, pedig megbízható, pontos járásu órá!

POLGÁR KÁLMÁN

művésznél
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÜT 29. szám
részletfizetésre is vásárolhat az igazán szabott áron
Javítások és vidéki megrendelésekre különös figyelem!
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Ma és mindennap **Uj műsor.**

9 órákor: Kamgarn aludj. **9 órákor:**

Bohózat Írták: Glinger és Taussig, ford. és rendezte: Steinhardt.

11 órákor: A várva-várt pillanat **Ujdonság!**

Bohózat. Írták: Glinger és Taussig, ford. és rendezte: Steinhardt.

Továbbá **Steinhardt és Hunyady Emil** új kuplékkal és több elsőrendű külföldi attrakcióval.

Jegyek: 10-1-ig és 5-6-ig Rákóczi-ut 63. és özy. Kontiné dohánykülönlegességi áruháznak Andrassy-ut 29. — Esti pénztárnyitás 7 órákor. A remek telikertben éjféltől reggelig tánc és cabaret. Belépő díj nincs.



Választási zászlók és jelvényekhez

viszontelárusítók kerestetnek.

Tollmintáimat 2 koronaért, mintazászlót felirattal 2 koronaért küldök az összeg előzetes be-
küldése ellenében, mely összeget az első rendelésnél
visszatérítem.

LINHART VILMOS festő

BUDAPEST, HUNYADI-UTCA 27.

Mindenki, aki

AZ ÉN UJSÁGOM-ra

PÓSA LAJOS képos heti gyermeklapjára előfizet,
ingyen megkapja

Az Én Ujságom

Kalendáriumát,

Az Én Ujságom Kalendáriumja gazdag és értékes tartalmával, szép képeivel, rejtvénypályáztatával a magyar gyermekvilágnak már évek óta legkedvesebb barátja és szórakoztatója. — Részt vesz továbbá a kalendárium rejtvénypályázatán, amelyen 25 értékes jutalom lesz kisorsolva.

Az Én Ujságom előfizetési ára:
Negyedévre 2 korona 50 fillér.

Mutatványszámot kívánatra ingyen küld AZ ÉN UJSÁGOM kiadóhivatala

Budapest, VI., Andrassy-ut 10.



ÁGY és ÁGYBETÉTEK

Réz és vasbutor, kertisátor, pad, szék és asztalok, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítők, kárpitozott butor, paplan, matracz stb. nagy választékban készpénzért, valamint

részletfizetésre

is kapható.

Pfeffermann Imre utóda

GYÁRÁBÓL
Budapest, VII., Dohány-utca 58. sz
Arjegyeket bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Élelették, Jaulonszinek és nádrolették minden méretben kaphatók.

Heti műsor:

1910. február hó	Nemzeti Színház	M. Lit. Operaház	Varszinház	Vigszinház	Magyar Színház	Király-Színház	Üranni	Fővárosi Városi Színház
10 Csütörtök	A nagyasszony	Pillangó kisasszony	—	Taifun	A kuruzsló	Luxemburg grófja	Kamara-estély.	Trenk báró
11 Péntek	Szentivánéji álom	Hugon títák	—	A kis cukros	A sötét pont	Luxemburg grófja	Napoleon	Bánk-bán
12 Szombat	Sari bíró	F. delio	Brassbound kapitány megtérése	A makranczos hölgy	Ó	Jánoska	Az Országos Szín- művészeti Akadémia előadása.	Trenk báró
13 Vasárnap	A bor	Bohómélet	—	Lilliom	Jack, a sonki	Táncos huszárok	—	Tolonczházban
	A nagyasszony	—	—	A kis cukros	Ó	Luxemburg grófja	—	Erdészleány

Ujdonság! Ujdonság!

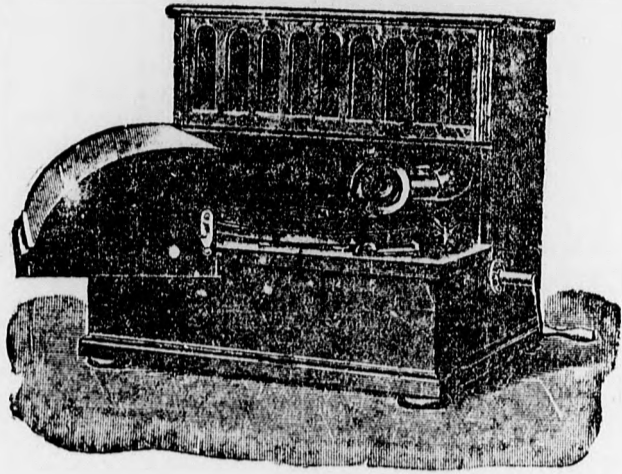
A hangszer-technika remeke. Tölcsernélküli zajtalan beszélőgép.

(Grammofon)

Kizárólag csakis

AUFRECHT és GOLDSCHMIED Nagyáru házában

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-UT 30. SZÁM.



J. Nyitott állapotban. Nagysága 26x35x42 cm.

J. 2. szám. Oldalt nyitott rongora-alaku fenyezett, remek szép díofa avagy tölgyaszekrény. Rendkívül finom és szabatos óramű és kiváló gépezet. Negy hangverseny-hangdoboz, felettébb kellemes és erőteljes hangvisszaadás. Ára 5 darab kétoldali nagy (35 cm.) játéklemezzel és 1 csomag tüvel 200 korona. Havi részlet 10 korona.

Megrendelési iv. Aufrecht és Goldschmied cégénél

Budapest, VII., ker. Rákóczi-ut 30. szám.
Ezzel megrendelem a J. 2. számú beszélőgépet 200 kor. árban, fizetendő 10. — kor. havi részletekben, a szállítástól kezdve Budapesten. Aufrecht és Goldschmied cégénél. — A csomagolási és szállítási költségeket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása a teljes vételárat esedékesse teszi. A számla teljes kiegyenlítéséig a cég tulajdonjogát ezen áruira elismerem. Per esetén bármelyik budapesti kir. járásbírósg illetékes.

Levágandó és hozzánk beküldendő

Lakhely: Kelet:

Név és foglalkozás:

Nagy Köpes Árjegyzék ingyen és bérmentve.

20300/IV. 1910. szám.

Tenyészállat árverések.

A bábolnai m. kir. ménesbirtok tisztavérű simmenthali szarvasmarha tenyészetéből tuberkulinra nem reagált: 33 db. 1 1/4—1 1/3 éves tenyészbika, 5 db. 2—3 éves számfelüti üsző és 13 db. 3—9 éves számfelüti tehén

folyó évi márczius hó 10-én d. u. 1 1/2 órakor Bábolnán,

a mezőhegyesi magyar királyi ménesbirtok magyar fajta, gulyabeli szarvasmarha tenyészetéből: 1 db. 4 éves, 8 db. 3 éves és 10 db. 2 éves tenyészbika, továbbá 9 db. öreg, 9 db. borjas tehén és 26 db. befolyatott 3 éves üsző eladása czéljából

folyó évi márczius hó 17-én reggel 9 órakor Mezőhegyesen

a ménesbirtok belső mezőhegyesi majorjában, — végül

a gödöllői magyar királyi koronauradalom szarvasmarha tenyészeteiből 19 darab pinzgauer, 2 db. intháli és 3 db. bonyhádi fajta fiatal tenyészbikának eladása czéljából folyó évi márczius hó 12-én d. e. 10 órakor Gödöllőn, a koronauradalom Alsó-Majorjában nyilvános szóbeli árverés útján eladásra becsátatják.

Nevezett birtokok igazgatóságai előzetes bejelentésre a legközelebbi vasuti állomáshoz és pedig a bábolnai ménesbirtok az ácsi vagy nagyigmándi, a mezőhegyesi m. n. birtok a mezőhegyesi és a gödöllői korona uradalom a gödöllői vasutállomáshoz kocsit küldenek és kívánatra az eladásra kerülő állatok részletes leírását is a venni szándékozóknak megküldik.

Budapest, 1910. január 30.

M. kir. földmívelésügyi minister.

OLÁH GÁBOR: KORUNK HÓSE.

Verses regény.

Ára 3 korona.

Kiadja a FRANKLIN-TÁRSULAT

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedésében (Wodianer F. és fiai r.-t.), Budapest, VI., Andrássy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyagbajt, sebeket, bajkört (syphilis), bőrbajokat, elgyengült férferőt, idősébkénel is, önfertőzést és annak utóbjait, ideg- és hátergincsbajt, valamint minden női bajokat.

Rendel d. e. 9 órától d. u. 4-ig és este 7-8-ig Budapest, VIII., József-körút 2. szám.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. — Levél útján is biztos gyógyítók.

Likörgyárosok, kereskedők és pálinkakészítők a legmegbízhatóbb beszerzési forrása

Báró Pászthory Árpád

Budapest, Dohány-utca 1b.

Aetherikus olajok, kompozíciók, esszenciák, rum, likőr és pálinkák, továbbá czukrászati kellékek és méregmentes ital-félék ipar-elepe.

Árjegyzék és mintákkal kívánatra szolgálók. Nagyobb megrendelésnél utazómat küldöm ki.

Versenyképesség bármely külföldi és hazai hasonló vállalat gyárral.

Óvakodjunk silány utánczásoktól.

Neustein Fülöp
Cukrozott hashajtó labdaccai

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

E pillulák hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsülendők; mentek minden artalmas anyagtól, az altesti szervek oajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobba s mellette oly artalmatlan, mint e pillulák, a

székszorulás

legjobb betegségek forrása ellen. Cukrozott kull-sojúk miatt még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pillulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekeres, mely 8 dobozt, tehát 120 pillulát tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. előlegesen beküldése mellett egy tekeres bérmentve küldetik.

Óvás! Utánczásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan NEUSTEIN FÜLÖP hashajtó-labdacsot. Valódi csak ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel, piros-fekete nyomtatásban „SZENT LIPÓT” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A keresk. törvényszékileg védett csomagolásunk alárúnczákai vannak ellátva NEUSTEIN FÜLÖP, Szent Lipót-hoz címzett gyógyszer-tára, Bécs, I. Plankeng. 6. Kapható: Budapest, Török J. gyógyszer-tára, Király-utca 12. és Andrássy-út 23.

Sürgöny Bécsből!



A mi „Caesar” zsebbeli gyújtó-szerzőmunk bevezetése alkalmasból elhatároztuk, hogy minden más reklám mellőzésével 15,000 darabot ezen pártatlan gyújtókészü-lékből forgalomba hozunk s azok a következő leszállított áron kaphatók: 1 db. 2 kor. helyett csak 2 kor., 3 db. 4.50 kor., 6 db. 8 kor., 12 db. 14 kor. utánvétel. Ezen reklámkészlét elfogyásával az árak ismét a névért kre emlékednek. „Caesar” a világ legjobb zsebbeli gyújtókészü-léke. Egy nyomásra azonnal ténny és tűz támad. Soha cserben nem hagy! Nem villamos telep. Kicsérélhető tüzköz s ezért évekig elart.

Czím: Oest.-Ung. Union Unterneh-mung für pat. Erfindungen Wien, V. Wiedener Hauptstrasse 104.

Nélkülözhetetlen!

Mindenki számára!

GYAKORLATI GYORSSZÁMOLÓ.

Utmutató a gyakorlati életben előforduló számolási műveleteknek fejben és írásban való gyors és pontos elvégzésére.

Írta SZENES ADOLF 1 korona.

A LEGUJABB MAGYAR ÁLTALÁNOS LEVELEZŐ.

A magán-és kereskedelmi élet minden viszonyaira alkalmazva.

Rendkívül sok mintával.

Írta BRANKOVICS GYÖRGY. Erős bekötésben 2 korona 40 fillér.

KÁRTYAJÁTÉKOK KÖNYVE.

A legelterjedtebb hazai és külföldi kártyajátékok leírása. A hamisjáték, a roulette, hazzárdjátékok s játékarlangok leírásával. A kártyabüvészkedéssel és kártyaműszavak szótárával bővítve.

Számos képpel. Szerkesztette: PARLAGHY KÁLMÁN. 2 korona 80 fillér.

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és fiai) részvénytársaságnál Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Uj remény



forrása a szenvedők ezrei részére, kik eddig a legkülönfélébb szerek alkalmazása daczára sem találtak enyhülést bajaikra, a vilamos gyógymód. A villamosággal, még pedig az enyhe galvánárammal fényes eredményeket értünk el az általános és nem-ideggyengesség, reuma, ischiás fofajás, almatlanság, buskomorság, hűdösszerű állapotok, neuralgiák, ideges emésztési zavarok, vérszegénység, mindennemű gyengeségi állapotok és a legkülönbözőbb női bajok kezelésénél. Tapasztalatainkat egy igen érdekes könyvben foglaltuk össze s e könyvet mindenkinek, aki hozzánk fordul,

ingyen és bérmentve

zárt borítékban, minden kötelezettség nélkül megküldjük. Soha Magyarországon ily tanulságos, értékes könyvet ingyen a közönségnek még nem ajánlottak fel.

ELEKTRO-VITALIZER orvosi rend-intézet Budapest, IV., Semmelweis-utca 4., félem. 10/T.

Rendelőórák: hétköznapokon 10—1-ig és 3—6-ig, vasár- és ünneppapokon 11—1-ig.

Szelvény egy ingyen könyvre.

910. II/9.

ELEKTRO-VITALIZER orvosi rendelő-intézet Budapest, IV., Semmelweis-utca 4., félem. 10/T. Kérem részemre díjtalanul, portómentesen és zárt borítékban elküldeni a „Modern Villamos Gyógyászatról” szóló művet.

Név:

Cím:

Nők részére külön női könyv.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

Pénzszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó aron kapható...

Edesem!

Irtam volna előbb ide, de már hivatalba járok, rengeteg dolgom...

Zsebnaptár!

1910. évre, 68 oldal, 100 darabot 1 korona utánvétellel küld...

Koporsó asztalosok részére mindennemű koporsók díszítése...

Rizike gomba

gomba, hus, főzelék, gyümölcs-konzervek, gyümölcszék...

Réz és vasutó

legolcsóbb gyári árban, rézagy 30 frt. Gyermekek 10 frt...

Savanyított

káposztát hasábbal mázsánként 12 koronaért, postafüvegenként 2,40...

Házilagtűzőtt

baracklékvárnak, különleges borslekvárnak kigjárt 2-40...

Szöllőoltványok

európai, amerikai gyökerezés és sima szőlővesszők legjobb minőségben...

Gyümölcsfát

olcsón szállít Papp Gedeon faiskolája Nagykorösn. Árjegyzék ingyen...

Vasbutor.

Béni 35 frt, gyermekégy 11, összecsukható vaságy 5, ágybetét vaskeretű 5,50...

Rekord hangversenylemez legjobbak a világon!



25 cm. mindkét oldalon bejátszva db K 2.50 10 db vásárlásnál K 2.40

Ingóságokat

értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19 bejárat a Szentkirályi utcából...

Pénzkölcsönt

4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő...

Zálogcédulát,

brilliantot, aranyat, ezüstöt, ékszert és régiséget veszek és eladok...

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás...

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek tere 3

fételelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, keleti szőnyegek, csillárok...

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

Elsőrendű

SINGER-varrógépeket, nagyban eredeti gyári árban és minden árfelemelés nélkül havi



8-10 kor. részlete szállítunk 10 évi jótállással. LANG JAKAB és FIA varrógép- és kerékpár-nagykereskedők Földút Budapest VII., József-körút 41. sz.

Soványság

Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartás, szép telt testidomok nyernek. Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállat. Verszegenység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kintutvetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 19 kr. Használati utasítással. Forrástár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, 1/1. Telefon 156-80.

3-4 Korona



Állandó napi kezeset. Mindig szorgalmas egyének keresnek egy hársnyar. Kötőbe. Könyvű, szép és állandó kereset saját otthonában. Ingyen oktatás. Távolságon mellékes munkájának átvétele nélkül, aljandván biztosítva. Kérjen Ön azonnal ingyen utasítást, a Magyar-Keresztény Házit, Ignaz Wien, XVII/2, Ferdinandsplatz II. Kérjük a címet olvashatóan írni. 7072

A címre tessék ügyelni!

VALÓ. di francia különlegességek (óvszerek) csakis P. Bergneran Fils legihiresebb párisi gyárosától legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál Budapest, VI. ker. Erzsébet-körút 50. Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Pótvizsgálatra, javítóra, potérétségre, bármilyen vizsgálatra előkészít: „Szüneti Tanfolyam” Garay-u. 5. II. 12/a

Gyümölcsfa,

diszta, rózsaszínűgyökkel ingyen szolgál Weber faiskolája Békásmegyeren

Kárpitos nyergesek részére mindennemű kellekek képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ. Nagymező-utca E. 46.

Légszész és villamos csillárok

legelőnyösebben szerezhetőek be Kucsár Sándor bronzár- és csillárgyárban, Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 9-11.

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló, ebédlő, szalon, ural szoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és Társa Budapest, Liszt Ferenc-utca 8. szám, ezélt Gyár utca. Telefon 14-09.

10 frt

havi részletfizetésre a legjobb zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt

nagyanoly árért, mintha készpénzzért venné, kizárólag csakis REMÉNYI MIHÁLY elsőrangu nagy hangszerlepelés Budapest, Király-utca 58. Árjegyzék és prospectus díjtalan

Mielőtt gramofont vásárol, kérje a világhírű THEROYAL

beszélőgépek legújabb árjegyzéket. Ezen gépeket egy évi jótállással szigorúan az eredeti nagyban gyári árakon és minden árfelemelés nélkül, havi 6-10 korona részletfizetésre szállítjuk, a vidékre is bárholva. Gramofonok 24 koronától feljebb. Kétoldala nagy lemezek 3 kor. és 4 kor. 50 fill.

LÁNG JAKAB és FIA gramofon-nagykereskedők Budapest, József-körút 41. Fióküzleteink: VIII., Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

BUTOR részletfizetésre vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb üzleti feltételek mellett. Felvilágosítással szolgál LISZT ISTVÁN BUDAPEST. most Kristóf-tér 8. I. em. a Váci-utca mellett 18 db mini 500 kopepi ellátott árjegyzékünket tárkinék 60 fill. ellen franko elküldjük.

Diszkerkedvelők

kérjenek árjegyzéket az Első Magyar Disztyenyó Faiskolától. Tulajdonosa Copony Ede, Kormenden. 120 fajta tülevélűfák, lombfák, sorkák, díszeserjék kaphatók. 5870.

Szabók részére

mindennemű zsinór, gomb és szabó-kollek képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ. Nagymező-utca 46.

Mellékkeresetre

tehetnek szert oly vidéken lakó egyének, kik eredeti sorsjegyek eladásával foglalkozni óhajtanak. Ajánlatok „Hungaria” jellege alatt Blockner J. hirdető irodájába Budapest, IV., Sütő-u. 6. Intézendők.

MAGYAR HARZI KANARI TENYESZDE

Aki élvezetből úzi a tenyésztést az vesye igénybe ezen kishirdetést. Nemes faj tenyész him harzi eredetű, avagy tenyész nostony, mely mind elsőrendű, vagy bármily Kanári, mely tenyésztéshez jó, madártenyészdeben bármikor kapható. Külön az e célra kizemelt madarak, melyek énekben is a legisztabbak. Most letű osztályozva, legkiválóbbak, mert jónár az idő midon munkához lát a madártenyészde. Kinek szándéka hat madarat tenyészteni, sziveskedjék most a rendelést megtenni. Mert ha ah jónak kezdjük a tenyésztést, hamarabb értünk jó áidas eredményt. (onyóruen triázó énekes kanarik darabja 7, 8, 10 és 12 frt. Tenyészésre alkalmas nostonyek darabja 1.50 és 2 frt. Szállítás a legnagyobb hidegben is gondosan csomagolva történik.

AGOSTON madártelep, Debreceen, Péterfia-utca 26. szám. A legnagyobb tenyészde és széküldési intézet.

Tokaji hegyi bor (samorodni) kiváló zamatos, 1908. évi öltiteres csomag 7 korona 50 fillér, 10 literes 14 K. Tokaji aszabor, 2 puttonos édes, 5 filliteres üveg 12 korona, bérmentve. Nagyon vételnél megfelelő engedmény. Megrendelhető Grittner Lajosnál Tokaj. 28102

Tankönyveket és Segédkönyveket

vegyen Magyarország legrégibb és legnagyobb tankönyvkereskedésében

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fia) részintézménye Budapest, VI., Andrassy-ut 21. Itt kapható

az elemi-, polgári-, közép-, felsőbb leány-, kereskedelmi- és magániskolákban s a szakiskolákban használtban levő minden tankönyv és segédkönyv a legújabb kiadásban

Postai megrendelések a beérkezés napján azonnal elintéztetnek. A kiadásunkban megjelent összes tankönyvek jegyzékét kívánatra készséggel megküldjük.

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fia) r.-t. Budapest, VI., Andrassy-ut 21.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. 736

SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

100.000

Most került forgalomba Zilahy Ágnes szakkönyvének: 100.000-ik példánya. Ez bizonyítja legjobban a könyv jószágát. Hasznavehetőségét. Minden háztasszonynak nélkülözhetetlen. Ára szép költsében 4.- kor. Megrendelhető: SINGER és WOLFFNER könyvkereskedésben Buda-esten, VI. Andrassy-ut 10.

Pénzt rögtön

butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségekbe bizományba beraktározza

Tauber VI. ker., Eötvös-utca 6/B. TELEFON 34-32.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi börgarnitúrák eladása s vétele

Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. I. em. Kazinczy-u. sarok. 20221

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80. Alapítottott 1886-ban.



Saját gyártmányú fűrdőkádak 14 kor-tól feljebb; fűthető kádak 60 kor-tól feljebb. Elválók mindenféle kúszózatnyak és házi vízvezeték-berendezéseket 10-olcsóbb aron.

LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 61/E. Telefon 113-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

GUMMIS HALHÓLYAGOK

HALHÓLYAGOK STERYL

NEUMAYER LIPOT BUDAPEST, V. Váci-körút 122. MARGITFAHÁZ